

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Hans-Ulrich Treichel

Yeryüzündeki Amor

ÇEVİREN EROL ÖZBEK

HANS-ULRICH TREICHEL 1952'de Almanya'nın Westfalen bölgesinde Versmold'de doğdu. Leipzig Üniversitesi'nde Alman edebiyatı dersleri veriyor, Berlin'de ve Leipzig'de yaşıyor. Daha önce şiirleri ve denemeleri yayımlandı. İlk romanı *Kaybolan* (İletişim, 2000) ile büyük başarı kazandı; roman 21 dile çevrildi ve filme çekildi.

Goethe Institut Inter Nationes'in katkılarıyla yayımlanmıştır.

Der irdische Amor

© 2002 Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main

İletişim Yayınları 939 • Çağdaş Dünya Edebiyatı 187

ISBN 975-05-0166-7

© 2003 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2003, İstanbul (1000 adet)

EDITOR Bahar Siber

KAPAK Utku Lomlu

KAPAK FOTOĞRAFI *Trionfo di Galatea, Raphael ile*

Le ravissement du psyche,

Adolphe William Bouguereau'dan detay

KAPAK FILMİ 4 Nokta Grafik

DİZGİ Hasan Deniz

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Bahri Özcan

MONTAJ Şahin Eyilmez

BASKI ve CILT Sena Ofset

İletişim Yayınları

Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cagaloglu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

HANS-ULRICH TREICHEL

Yeryüzündeki Amor

Der irdische Amor

ÇEVİREN *Erol Özbek*

i l e t i ş i m

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Albert, Berlin'e ve Schöneberg'deki dairesine hayli isteksizce geri dönmüştü. Her şey planladığı gibi gitmiş olsaydı, şimdi Roma Üniversitesi'nde sanat tarihi ve İtalyan filolojisi okuyor olacaktı. Oysa Roma'da değildi. Ne o, ne de İtalya'ya birlikte gitmiş olduğu iki bölüm arkadaşı. Önce İtalyanca öğrenmek üzere Perugia'ya gitmişlerdi, sonra da bir ev bulmak ve üniversiteye kayıt yaptırmak için Roma'ya. Perugia'da sorun yaşamamışlardı. Piazza Duomo yakınlarında hemen bir yer bulmuşlardı ve *Università per Stranieri*'deki dil kursları da son derece verimliydi. Önceden hazırlık yapmışsanız, kısa zamanda derdinizi anlatacak ve ilk okuma denemelerine kalkışacak kadar İtalyanca öğreniyordunuz. Gerisi zamana ve çalışkanlığa kalmıştı. Azimle dersini çalışmıştı, arkadaşları da öyle, ve topu topu birkaç hafta sonra katedral meydanında oturup rahatça bir İtalyan gazetesini okumak harikaydı. *Il Manifesto* ya da *L'Unità* okumak en iyisiydi. Akşam öğrenci sinemasına gidip Pasolini'nin *Accattone*'sini orijinal seslendirmeyeyle seyretmek de öyle.

Hafta sonlarında etrafı dolaşmışlar, Assisi, Todi, Urbino'yu gezmişler, Lago di Trasimeno'da yüzmüşler ve mümkün olduğu kadar çok yerli halkla sohbet etmeye gayret etmişlerdi. Her şey iyi gidiyordu, her hafta yeni şeyler öğreniyorlardı ve yeni bir dilin yanı sıra, başka bir yaşam tarzını da öğrendiklerine inanıyorlardı. Yaz kursu geride kaldığında, kendilerini mükemmel hazırlanmış hissediyorlardı; Italyanca laflar savuruyorlardı, ülkeye özgü el işaretlerine hakim olmuşlardı ve birbirleriyle vedalaşırken Ciao diyorlardı.

Şimdi sıra Roma'yı fethetmeye gelmişti. Üçü birlikte kentin eski semtlerinden birinde, tercihan Campo de' Fiori yakınlarında bir daire kiralamayı planlamışlardı. Ama Roma'da bulunamayacak bir şey varsa, o da tarihi semtlerden birinde boş bir daireydi. Hele Campo de' Fiori yakınlarında hiç bulunmazdı. Ama taşınmayı isteyebilecekleri Trastevere'de de ya da Albert'in tercihi olan Pantheon'un çevresindeki semtte de yoktu. "Özellikle Pantheon yakınlarında olsun isterim," demişti Albert, henüz Perugia'da gelecekte nerede oturmak istediklerini konuşularken. Ama Campo de' Fiori'nin de olabileceğini eklemişti, Stefan ille de Trastevere olması gerektiğini anlatırken. Çünkü Trastevere, Fellini'nin bir filminin geçtiği yerdı ve folklorik bir havaya sahip bir entelektüel ve sanatçı semti sayılıyordu. "Madem öyle, Trastevere olsun," diye ona katılmıştı Albert, ismi yanlış telaffuz ettiğini, vurguyu sondan bir önceki heceye verdiğini fark etmeksizin.

Ancak en başta Campo de' Fiori ile Corso Vittorio Emanuele arasında bulunan Hotel Flora'da bir odaya yerleşmişlerdi. Üç kişilik bir oda tutmuşlardı, paraları da buna yetiyordu. Sonra da ev aramaya çıkmışlardı ve çabucak anlamak zorunda kalmışlardı ki, Roma'da ev satın almak sorun değildi, birkaç yüz milyon lired bastırmaya niyetiniz ve gücünüz varsa tabii. Ama ev kiralamak hiçbir şekilde müm-

kün değildi. Hele kentin tarihî merkezinde hiç mümkün değildi.

“Gerekirse kent dışında,” diye önermişti emlakçı, “belki Frosinone’de.” Frosinone’nin nerede olduğunu bilmiyorlardı, ama kesinlikle Pentheon ya da Campo de’ Fiori yakınlarında değildi. Frosinone daha ziyade, emlakçı bunu biraz tereddüt ettikten sonra açıklamıştı onlara, Roma’nın aşağı yukarı altmış kilometre dışındaydı. “O zaman Abruzzi’ye gitsek de olur,” diye cevap vermişti Frank emlakçıya. Büro-sunda İtalya Cumhuriyeti’nin devlet başkanı tarafından kendisine *Cavaliere di Lavarò* unvanı verilmiş olduğunu gösteren bir belgenin asılı olduğu emlakçı, Frank’ın sözünü gayet ciddiye aldı ve seçenek olarak L’Aquila’yı önerdi. “L’Aquila’da oturup Roma’da okumak,” dedi. Bunu öyle bir söylemişti ki, sanki o anda olabilecek en iyi hayat tarzının formülünü keşfetmişti. Öğle yemeğinde havyar, akşama istiridye gibi. Zaten, diye eklemişti, taşra ile metropol arasında gidip gelecek olan yalnız onlar değildi. Kanaatine göre Romalıların çoğunluğu Roma’da oturmuyordu. Roma’da yalnızca, ya kendine ev satın alabilecek parası olanlar ya da ta Garibaldi zamanından kalma ve kira miktarını kısıtlayan kontratlara sahip olanlar oturmaktaydı. Bunlar dünyanın en mutlu insanlarıydı. Üç kuruşluk kiralarla, normalde ancak çok zenginlerin gücünün yettiği evlerde oturuyorlardı. Tanıdığı bazı insanlar, bir cep harçlığı kadar para karşılığında Roma’nın sunabileceği en güzel çatıların teraslarında oturuyorlardı. Bunlar ayda yüz seksen bin lirete her gün yedi tepeyi seyrediyor, aslında peş parasız oldukları, düzenli gelirleri bile olmadığı halde, Sen Peter Katedrali’nin kubbesine yansıyan akşam ışığını ve Sen Agnese’de Borromini’nin sabah güneşiyle parladığını görüyorlardı. “Yiyecek lokmaları yoktur, ama kahvaltıda Borromini’yi seyrederek,” dedi emlakçı, “işte Roma budur.”

“Roma macerası burada biter,” dedi Frank bunun üzerine ve Berlin’e geri dönmeye karar verdi. Roma’da İtalyan filolojisi okumaya mecbur değillerdi, insan Berlin’de Alman filolojisi de okuyabilirdi. Moabit’te oturup, Dahlem’de okumak. Arkadaşlarının gidişi, Stefan ile Albert’in üç kişilik oda için ödedikleri payların artmasına neden olacaktı. Tabii odalarına yabancı birini almaya razı olmadıkları takdirde. “Kabul,” demişti Stefan meseleyi açan otelciye, “ama Alman olmasın.” Otel odalarını bir Alman turistle paylaşmamak bir bakıma onur meselesiydi. Sonuçta otelci odalarına at kuyruklu bir müşteri yerleştirdi; adının Pablo olduğunu söylüyordu ve Berlinliydi, daha doğrusu Charlottenburglu. Pablo yalnız Charlottenburg’da oturmuyordu, orada doğmuş, orada büyümüş, orada okula gitmişti. Şimdi de Kantstrasse’de bir meyhanenin ve Savigny Meydanı’nda bir Asya malları dükkânının sahibiydi. Ancak meyhaneyi yeni satmıştı, dükkânı da şu sıralar kız arkadaşı işletiyordu, çünkü kendisinin başka işlerle ilgilenmesi gerekiyordu. Bu diğer işlerden dolayı Roma’dan İspanya’ya devam edecek ve oradan da Fas’a geçecekti.

Albert, İtalya’da, keza İspanya ve Fas’ta ne yapacağını sorduğunda, Pablo çeşitli işlere ilişkin sözler geveledi. Cevap ketumca olsa da, Pablo’nun uyuşturucu kaçakçısı olduğunu tahmin etmeye yetecek kadar açıktı. Tahmin doğrulandı da, şöyle ki, hemen ertesi gece otel odaları polis tarafından arandı, bu sırada Albert ve Stefan da Pablo ile birlikte yarım düzine polis tarafından uykudan kaldırılarak pijamalarıyla dışarıya çıkarılıp bir tutuklu nakil aracına kondular. Burada her biri, üstüne oturtuldukları sıraya kelepçelendi ve böylece cezaevi aracının parmaklıklı pencerelerinden Campo de’ Fiori Meydanı’ndaki hareketliliği seyrettiler. Bu perspektif, Albert için yeniydi. O kadar yeniydi ki, bir ağlama nöbetinin eşigindeydi ve aynı anda da göğsünü ve ciğerlerini sı-

kıştıran ve boğulacağından korkmasına yol açan klostrofobik bir panik atağı hissetti. Stefan görece sakindi, hele Pablo âdetâ filozof edasındaydı. Üçünün de birbiriyle konuşmasına izin yoktu. Dudaklarını bile kıpırdattıklarında başlarındaki polis yanlış anlamaya yer bırakmayan bir “Zitto!” ile araya giriyordu.

Böylece sustular ve Albert tutuklu nakil aracının içerisinden Roma’nın gece hayatını seyretti. Bir restorandan yeni çıktıkları anlaşılan ve yüksek sesle birbirleriyle konuşan zarif giyimli bir grup Romalıyı gördü; tabelasında sadece Vinoteca yazan ve gecenin geç saatlerine kadar dolu olan bir lokalın önünde genç erkekler ve kadınlar gördü; üstünde Pasolini’nin *Salo ya da Sodom’un Yüz Günü*’nün sergilendiği, Cinema Farnese’nin camekânlarını gördü; aslında başta kalmayı düşündükleri, ama girişine bir karton üzerinde el yazısıyla yazılmış “Completo” ibaresi asılı olduğu için girip sormaya bile gerek duymadıkları, Flora’nın karşısındaki Albergo del Sole’yi gördü. Ve, başını biraz yükselttiğinde, meydana ortasında birkaç kere dibinde oturmuş oldukları Giordano-Bruno anıtını gördü. Anıtın kaidesi duvar yazılarıyla doluydu, özellikle de *Lollo rosso* yazısı göze çarpıyordu, herhalde bir salata türü kastediliyordu. Ama bunlar Albert’in ilk önce Gina Lollobrigida’yı ve sonra da, en sevdikleri arasında ötekinden daha da önce gelen Claudia Cardinale’yi düşünmesine engel değildi. Ve tam o aktristlerin son derece cazip, hayalî görüntülerine dalıp gitmekteyken, başlarındaki polisin “Ciao bella!”sı onu dalgınlığından kopardı.

Polis yerinden fırladı, araçtan indi, herhalde sözü geçen “bella” olan bir kadınla birkaç kelime konuştu, geri döndü, Pablo’yu işaret edip hayli sert bir sesle “Vieni! Andiamo!” dedi. Pablo indi ve polisin peşinden yürüdü. Albert ikisinin, tepesinde mavi ikaz ışığı bulunan bir limuzinin arka koltuğuna binip gittiğini gördü. Şimdi nakil aracında yalnız

ikisi kalmıştı ve Albert bir an için, fırsattan yararlanıp ortadan yok olmaları gerektiğini dşşnd. Bu dşşnceyi hemen kafasından sildi, sonuçta kimliklerini almışlardı. Ayrıca tam o anda sözü geçen “bella” araca girdi ve karşılarındaki sıraya oturdu.

Kadın polisti - hem de Albert’in şimdiye kadar grdkle-
rinin en güzellerinden biri: siyah deriden polis ceketi içinde
kısa saçlı bir Claudia Cardinale. Üniforma ve kısa saçları
bir kenara bırakırsanız, Claudia Cardinale’nin gençliği. Roc-
co ve Kardeşleri’ndeki Cardinale, aynı kopkoyu gözler ve
aynı bezgin ve huzursuz bakış. Oradaki Cardinale yirmi bi-
rindeydi. Bu polis de daha büyük olmasa gerekti, nk kı-
sa saçları ve deri ceketi ona bir oğlan görünümü veriyordu:
Göğüsleri olan bir oğlan halinde Claudia Cardinale. Albert
başını kaldırmaya cesaret edemiyordu, üniformalı güzelin
varlığı onu öylesine tedirgin etmişti. Bütün bu süre boyun-
ca uyuşuk duran Stefan da tedirgin olmuştu ve pijamasının
Üstünü çekiştirmeye başlamıştı. O anda Albert, burada pija-
malarıyla ve ayaklarında banyo terlikleriyle oturmakta ol-
dukları gerçeğinin farkına vardı. Telaşla giysilerini düzelt-
mek de buna are değildi. Kadın polise epey gülünç gr-
nyor olmalıydılar. Nitekim kadın huzursuz ve bezgin ba-
kışını nötr bir bakışla değiştirmişti, Albert bunu o kadar ca-
zip bulmadı, ama sonuçta kadının bu durumla başa ıkaca-
ğından hiçbir şekilde kuşkusu olmadığını açıkça ifade eden
bir bakıştı bu.

Karşısında pijamalarıyla oturan bu iki Alman’a mesleki
bir ilgiyle bakıyordu ve Albert, onu ve Stefan’ı öncelikle g-
ln m, yoksa yalnızca zararsız ve muhafızlık açısından
sorunsuz mu gördüğünü anlayamadı. Ah hiç değilse bir ke-
re gülümsemiş ya da yalnızca sırtımiş olsaydı. Ama yüzün-
de hiçbir kıpırtı yoktu. Albert cesaret bulup da doğrudan
gözlerine baktığında bile, onun bakışına hiç kıpırtısız karşı-

lık verdi ve Albert boyun eğip gözlerini indirene kadar karşı durdu. Bu sırada Albert'in alnına kadar kızarmış olduğunu kadın polis inşallah fark etmemişti. Gözlerini tekrar kaldırdığında Stefan'a baktı, Stefan kadın polise bir tür Kuzey Alman dik kafalılığıyla, durumun içerdiği hiyerarşi ve erk yapısına ilişkin hiçbir duyarlılığı olmaksızın dikmişti gözlerini. Stefan yalnız gözlerini dikmiş bakıyordu -ve kadın polis umursamıyordu. Kadın gözünü hâlâ Albert'in üstünden ayırmıyor, ya kıpırtısız şekilde yüzüne bakıyor ya da aşağıdan yukarıya, Puma banyo terliklerinden başlayarak, çizgili pijama altına ve pijama üstü yerine giydiği kısa kollu fanilasına kadar göz gezdiriyordu. Ve kadın polis ona böyle tekrar bakarken bakışı bir kere daha değişti. Soğuk ve nötr bakan gözleri bir parça bulandı. Gözlerinin önüne bir tül perde çekmişti ve Albert'e şimdi uzaktan bakar gibiydi, Albert kolunu uzatsa onun dizlerine dokunabilecek kadar yakın oturduğu halde.

Albert, bakışına karşılık vermeye çalıştı. Nafile. Genç kadının karşısında umutsuz bir şekilde güçsüzdü. Karşısında tamamen çıplakmış gibi. Utandı ve vücut sıcaklığının arttığını ve içindeki kanın yükseldiğini hissetti. Ancak kan yalnız kafasına değil, belden aşağısına da ilerliyordu. Ve durumun biraz olsun farkına varmasına kalmadan, organı pijama altının gevşek kumaşı altında dikleşti, böylece kadın polisin karşısında çıkıntı yapan bir pijamayla oturur oldu. Pijama altının içinde ansızın bir yabancı cisim, bir tahta sopa ya da dal parçası belirmiş gibi geliyordu ona ve bu yabancı cisimden nasıl kurtulacağını da bilmiyordu. Aynı anda içini kaplayan utanç duygusu da toplanan kanın geri gitmesini sağlamadı. Kadın polisin gözlerini daha bir dikkatle üstünde tutması ve bu arada da doğrudan bacaklarının arasına ve kucağına bakmayı da ihmal etmemesi de öyle. Kadın polisin bakışı artık bir derece daha donuk, bulanık ve

ilgisiz görünüyordu, ki bu, Albert'in telaşını daha da artırdı, daha da fazla kızarmasına, ama aynı zamanda daha da fazla uyarılmasına neden oldu. Şu anda kadın polise ilân-ı aşk etmek, ayaklarına kapanmak ve siyah deri çizmelerine sarılmak isterdi. Bunu yapamazdı, çünkü kelepçeyle bağlıydı. Ama bunu yapamayışının bir başka nedeni de, polisin onun pijama altına attığı son, artık tamamen gaddarca boş bir bakıştan sonra sıradan kalkması, Albert'e aşağılayıcı bir “*Cretino!*” demesi ve araçtan inmesiydi.

Bu, hiçbir yanlış anlamaya yer vermeyecek şekilde ve öylesine horgörüyle söylenmişti ki, Albert'in durumu bir anda normalleşmiş ve birkaç saniye sonra, ereksiyon nedir, gözünde canlandıramaz olmuştu. Uyarılmış halden uyarımsız hale, hiç bu denli isabetli bir şekilde geçmemişti. Normalde yalnızca, sıkıntıyla sonu gelmeksizin uzayıp giden uyarılma hallerini bilirdi. Bülüğa erdiğinden beri, cinsel dürtüsünü sürüncemedeki bir sürekli uyarılma olarak duyumsamıştı. Bir aralar aniden ortaya çıkmıştı bu dürtü ve yapabildiği tek şey, onu olabildiği kadar iyi kamufle etmektir. Onu devre dışı bırakamıyordu. Tatmin de edemiyordu. Onun ergenlik dönemi için, cinsel dürtüsünün tatmini öngörülmemişti. Öngörülen yalnızca sürekli bir telaşlanma ve dürtülenme durumu ve en olmayacak zamanlarda ortaya çıkan bu bedensel tepkilerdi. Bu, din derslerinde meydana gelebiliyordu, evde öğle sofrasında, okula gidiş gelişlerde ya da spor dersinde. Ve her meydana gelişinde, Albert yüksek bir kudrete ait kurtarıcı bir sözün özlemini duymuştu, elbette bu sözün ne olduğunu bilmiyordu, ama Roma'da o tutuklu nakil aracında geçirdiği geceden beri açıkça biliyordu ki, o söz “*Cretino*” olmalıydı.

Şafağın ağarmaya başladığı ve hâlâ hiç kimsenin, Campo de' Fiori ve Via del Biscione'nin köşesinde artık iyice yapayalnız duran nakil aracındaki iki tutukluyu kurtarmayı dü-

şünüyor görünmediği sırada, kadın polisin sözü hâlâ kulaklarında çınliyordu. Stefan öylesine uyukluyor ve belirli bir şey düşünmüyor görünüyordu, Albert ise en son gece kuşlarının da kaybolduğu ve ilk erken kalkanların da henüz ortaya çıkmadığı Roma şafağının sessizliği içinde, ergenliğinin bütün sıkıntılarını hatırlıyordu. Son derece cazibeli bir Romalı kadın polisin ona salak demiş olması, bitkin düşmüş kafatasının içinde, çoktan unuttuğunu ve sildiğini sandığı her türlü şeyin canlanmasına neden olmuştu. Bir bakıma her şeyin başlangıcı olan o magazin fotoğrafı da bunlardan biriydi. Çok dikkat çekmeyen bir siyah-beyaz fotoğrafı, üstsüz dedikleri türden bir mayo giymiş bir kadını gösteriyordu. Gerçi Albert daha öncesinde de, okul arkadaşlarından birinin evden yürütüp okula getirdiği çıplak fotoğraflara bakma fırsatı bulmuştu. Ama bu fotoğraflar Albert üzerinde hiçbir etki yapmamıştı. Okul arkadaşları o fotoğraflardan hiç bıkmadan keyif alabilirken, bunlar Albert'i olsa olsa yadırgatmıştı. Ancak o magazin fotoğrafı onu âdetâ çocuksu yörüngesinden çıkarmış, bir virüs gibi beynine yerleşmiş ve onda öyle bir tür tutku yaratmıştı ki, bunun bir ifadesi, fotoğrafı kesip aylarca cüzdanında taşıması ve fotoğraftan geriye hamur halinde bir kâğıt parçası kalana dek gizlice, ıslak parmaklarla tekrar tekrar katlanmış fotoğrafı açıp seyretmesiydi. Çıplak ya da daha doğrusu yarı çıplak kadın, iştahlı bakışları altında âdetâ eriyip gitmişti -ve bir zaman gelmiş ve fotoğraf tümüyle yok olmuştu. Ama fotoğrafın yarattığı ve kendisinin sonradan buluş çağının ve ergenliğinin tüm mutsuzluğundan sorumlu tuttuğu arzu yok olmamıştı.

Sonuçta, erken yaşta cinsel tecrübeler yaşamak ona nasip olmamıştı. Ve kendini tatmin imkânına da kimse dikkatini çekmemişti. Bunu kendi kendine akıl edememiş olmasını sonradan mahcubiyet verici, tam anlamıyla budalaca bir ih-

mal saymıştı. İnsanın bunu kendi kendine yapabileceğini bilseydi, sabahdan akşama kadar o uğursuz dürtüyle uğraşmak zorunda kalmayacaktı. Çünkü onun için bunun anlamı, şu ya da bu köşede, tavan arasında, garajın arkasında ya da ışık kulübesinde magazin fotoğrafıyla uğraşmak ve beyninin ateşler içinde kalmasına, ağzının kurumasına neden olan, ama tuhaf bir şekilde cansız kalan hayaller görmektir.

Birtakım fanteziler kurmayı ne çok isterdi. Ama ne fantezisi kurması gerektiğini bilmiyordu. Onun yerine okuldaki başarısı azaldı, fazla yemek yedi ve futbolcu fotoğraflarıyla John Glenn, Jayne Mansfield ya da Erich Mende gibi insanların imzalarını topladı. Cinsel dürtülerinin eziyeti içinde kıvranan on dört yaşındaki bir insan, Erich Mende'nin imzasını ne yapsın? Bilmiyordu. Jayne Mansfield'in imza kartıyla ne yapması gerektiğini bile bilmiyordu ki. İri puantiyeli bir elbise giymiş ve bahçesine kurulu bir gemi dümenini çevirmekte olan sarışın kadının resmi, pantolon cebinde taşımaya uygun değildi. İçinde bir şey uyandırmıyordu, olsa olsa başka imzalar toplama isteğinden başka. Koleksiyonunda Heinrich Lübke, Fred Bertelmann ve Sophia Loren'in bile imzaları vardı. Bir tek Sophia Loren imzası onu tedirgin etmişti. Ama erotik etkisinden dolayı değil.

Üstünde "Lux Film" ibaresi olan, kartpostal ebadındaki siyah-beyaz fotoğraf mazbut sayılırdı ve oyuncuyu havlu kumaşından ya da yünden kapşonlu bir manto içerisinde gösteriyordu, kapşon başına geçirilmişti. Bu fotoğrafta tedirgin edici tek yan, üzerindeki imzanın gerçek olup olmadığı sorusuydu. Heinrich Lübke'ninkinde en ufak bir kuşku duymamıştı, yine imzasına sahip olduğu Eugen Gerstenmaier'inkinde de öyle. İtalyan sinema yıldızı ise kendisine o denli olağanüstü şekilde uzak görünüyordu ki, o kadından kendisine uzanan gerçek bir izin varlığına inanamıyordu. Sinema amacıyla parmağını tükürükle ıslatmış ve gerçeklik

testini yapmıştı. Parmağıyla imzanın üstünü ovalamıştı ve daha farkına varmasına kalmadan zarif uzun harfler bulaşıp okunaksız bir leke oluvermişti. İmza gerçektir, artık o kadarını biliyordu. Kaybını telafi etmek üzere film şirketine bir mektup daha göndermişti, ama bu sefer cevap alamamıştı. Ya Loren imzalarını göndermeyi tamamen durdurmuşlardı ya da gerçekten de gönderilen fotoğrafların muhasebesini tutuyorlardı.

Albert, kayıp Loren imzasından dolayı içinde gayet canlı bir üzüntünün yükseldiğini hissederken ve aynı zamanda da, bir keresinde Elvis Presley'e, ne yazık ki cevapsız kalan ve "Çok sayın Bay Presley" hitabıyla başlayan bir mektup gönderdiğini hatırladığı sırada, bir polis, nakil aracının kapısını açtı, önce Stefan'ın, sonra da Albert'in kelepçesini açtı, artık haklarında bir suçlama bulunmadığını belirterek pasaportlarını uzattı, ama İtalya'yı mümkün olduğu kadar çabuk terk etmelerini tavsiye ettiğini ekledi.

Suskun bir şekilde otele geri döndüler. Uykuyu düşünmek mümkün değildi. Hem bu arada Campo de' Fiori'deki pazar açılmış olduğundan, hem de otel odası harap bir halde bulunduğundan. Çarşafklar çıkarılmış, yataklar kaldırılıp duvara dizilmişti. Giysileri ve kişisel eşyalarının hepsi bir öbek halinde yerdeydi; ikinci, daha küçük bir öbeği ise banyo gereçleri, diş fırçaları, tıraş fırçaları ve bıçakları, macunlar, saç fırçaları ve başka şeyler oluşturuyordu. Stefan ile Albert, polisin hiçbir hukuki temeli olmayan talimatına yine de uyma konusunda fikir birliği içindeydiler. Gece trenine bineceklerdi, ama şimdiden seyahat çantalarını topladılar, otelin hesabını ödediler ve Stazione Termini'ye gidip günün geri kalanı için bagajlarını emanete verdiler.

Stefan tren garının yeraltı katlarındaki banyo ve duşlara

girdi, oteldeyken duş almış olan Albert ise tek başına kente doğru yola çıktı. Akşamdan kalmalığına karşı koyma ve Roma'ya onurlu bir şekilde veda etme niyetindeydi. Sonuçta, hayatının rüyasına veda edecekti. Roma'ya uzun süreliğine yerleşmeyi bir daha denemeyeceğinden emindi. Böyle bir veda, kendini büyük ölçüde kandırmaksızın başılamazdı. Albert bunun farkındaydı, ama niye kendini kandırmasındı ki. Örneğin, kenti hiç tanıyamamış olduğu konusunda. Onun yerine kendini, şimdi en sevdiği yerlere veda etmek zorunda olduğuna ikna etmeye çalıştı: kaplumbağalı çeşmeye, Trastevere'deki Piazza Santa Maria'ya, Piazza del Popolo'daki Santa Maria del Popolo Kilisesi'ndeki *Caravaggio*'ya, Galleria Borghese'deki Bernini'nin *Daphne ve Apollo*'suna, Melekler Köprüsü'nün yakınında bağlı duran ve üstünde "*Carmelo Ciriola*" yazan, denize girmekte kullanılan çürümüş haldeki gezinti teknesine. Tekne, Pasolini'nin *Accattone*'sinde yer almıştı. Aslında gezinti teknesine dikkatini çeken, o film olmuştu. Şimdi ise bunu kendi teknesi ilan ediyor, rıhtım duvarına yaslanıyor ve veda eden gözlerle yıllardır kullanılmayan, kırık dökük, çöp ve moloz kaplı güneşlenme güvertesini seyrediyordu.

Santa Maria del Popolo'daki *Caravaggio*'yu da kendi *Caravaggio*'su sayıyordu, ki bu pek orijinal sayılmazdı, çünkü aynı *Caravaggio*'dan yine kendi *Caravaggio*'su diye söz eden en az bir düzine okul arkadaşı vardı. Sonuçta *Caravaggio*, sanat tarihi enstitüsünde ağırlıklı bir ders konusuydu. Hemen karşıda, Albert'in yardımcı sertifika derslerini aldığı felsefe enstitüsünde, Hegel ağırlıklı ders konusuydu. Orada Hegel ne ise, burada da *Caravaggio* oydu, en azından özünde tüm sanat tarihini bir yandan *Caravaggio*'ya doğru evrilen, öte yandan ondan türeyen bir süreç olarak gören enstitünün yöneticisi ve *Caravaggio* araştırmalarının piri Profesör Delbrück'e göre. Delbrück'ün öğrencilerinin de her şey-

den önce Caravaggio ile ilgilenmeleri şaşırtıcı değildi, dolaşısıyla Albert'in de öyle.

Hatta Albert, Delbrück'ün sınav kurullarından birinde Caravaggio üzerine bir sunuş bile yapmıştı, ama bu hoş bir tecrübe olmamıştı. Bitirme tezine de konu olarak seçmek istediği *Amore vincitore*'nin bir yorumuna kalkışmıştı. *Amor*, Dahlem Resim Galerisi'nde asılıydı ve tablonun orijinaline dilediği zaman gidip bakabilirdi. *Amor*'a ya sabahleyin metrodan enstitüye giderken ya da öğle yemeğinden sonra bakıyordu, çünkü Dahlem Resim Galerisi'nde, öğrencilerin neredeyse okul kantininindeki kadar ucuza yemek yiyebildiği bir müze kantini vardı. *Amor*'a yemekten sonra baktığı zamanlar bunu çoğunlukla oturma bankalarının birinden ve sıklıkla da uykulu bir halde yapıyordu. Hatta bazen çıplak delikanlı resminin önünde uyuya kalmıştı, ama bu sırada rüyasında çıplak delikanlıları değil, çeşitli genç kadınları ve bir süreliğine de, yine Caravaggio üzerine çalışan belirli bir kız öğrenciyi görmüştü.

İkili sunuş yapma imkânı ne yazık ki yoktu. Delbrück ikili sunuşlara izin vermiyordu. Dahası o kız öğrenci Caravaggio'nun *Bacco adolescente*'si üzerine uzmanlaşmıştı. *Baküs Ufficia*'larda asılıydı ve kıza uzunca süre Floransa'da kalma imkânı vermişti. Bununla birlikte Albert, kızın da *Bacco adolescente* karşısında oturup rüyasında kendisini, Albert'i gördüğünü var sayamazdı. Muhtemelen, Caravaggio'nun *Baküs*'ü gibi gelişmiş omuz adaleleri ve kıvrımlı kalın kaşları olan genç bir Floransalı'yı görüyordu. Motorsiklet süren bir Giovanni ya da Giorgio *adolescente*'yi.

Albert'in Caravaggio'nun önünde uyuyakalmasının bir nedeni de, saatlerce çıplak bir delikanlıyla ilgilenmekte zorlanmasıydı. Çıplak delikanlılar onu pek fazla ilgilendirmiyordu, ama sanat tarihinin epeyce bir kısmının çıplak delikanlıları incelemeyi gerektirdiğini fark etmek zorunda kal-

mıştı. Hafif kabarık ve bir şekilde jambonu hatırlatan sağ butu bir yana bırakılırsa cezbedici bir fiziği olduğu halde, erkek olarak Amor ona çok da hitap etmiyordu. O oğlanda onu daha en başından beri büyüleyen şey, onun bedensel olarak mahcubiyetten uzak olmasıydı. Amor ona, insanın kendini çıplak bir oğlan teni içerisinde başka bir şekilde de hissedebileceğini sergiliyordu: kıskanılasi ölçüde kaygısız ve özgüvenli.

Üstelik Caravaggio'nun Amor'u, cinsel dürtüsünün uyanmış heyecanı içinde olduğu halde sıkıntılı görünmüyordu. Oysa Albert hep içinin kemirildiğini, yendiğini hissetmişti. Sürekli irkilen bir buluş bedeni içerisinde acı çekmişti ve giysilerinin altında gizli çıplaklığı içerisinde kendini şimdi bile sık sık, fazla dar ve yanlış kesimli bir takım elbise giymiş gibi hissediyordu. Oğlanın çekinmesizliğini kıskanıyordu ve kendisi de bir kere olsun kendisinin ve dünyanın karşısına onun gibi çıplak ve arsızca çıkmak isterdi. Ama sunuşunda bundan söz edemezdi, çünkü resmin önünde geçirdiği pek çok saat boyunca oğlana gitgide daha az ilgi gösterir olmuş, onun yerine gittikçe daha fazla, oğlanın üstünde oturmaktan çok ata biner gibi tünemiş olduğu bezi incelemişti.

Bezde Albert'in muhtemelen uzun süre hissettiği, ama yine uzun süre kavrayamamış olduğu bir yan vardı. Ta ki günün birinde gayet belirgin bir şekilde görene kadar: Caravaggio bezin kıvrımlarını kadın cinsel organı olarak resmetmişti. Kalp biçiminde bir kıvrım ve onun içindeki yarıktaki da, yine daha küçük, kalp biçimli bir çukur. Ve bu yarık, oğlanın popo kıvrımının uzantısını, anüs ile kadın cinsel organının yansıma eksenini oluşturuyordu. Albert o kıvrımın asıl anlamının ayırdına vardığında, kan kafasına hücum etmişti ve daha orada, galerideki resmin önünde durduğu an, üzerinden ter boşaldığını hissetmişti. Ama onu terleten utanç ya da

mahcubiyet değildi. Keşif yapmanın sevinciydi: Howard Carter'in Tutankamun'un mezarı önünde döktüğü terdi bu.

Albert elbette keşfinden hemen emin olamamıştı, ama bezin kat yerlerini inceledikçe, emin oldu. Ve kendine, acaba bu kadın cinsel organı resmin asıl merkezini mi oluşturuyor diye sordu. Caravaggio çıplak delikanlıyı sırf, kadınsı çıplaklığı en mahrem yeriyle göstermek üzere mi resmetmişti?

Her halükârda, Albert resme baktıkça, her şeyden önce o noktayı görüyordu. Bu ona, resmin hem sırrı, hem de ifşaatı olarak görünüyordu. Ve her türlü yorum ona yönelmeliydi. Albert sunuşunu da bu minvalde biçimlendirmişti. Tezini bir dia projektörü ve ışıklı kalem yardımıyla anlatırken, yorumunun bir provokasyon, hatta belki de bir denizlik gibi görüldüğünün elbette farkındaydı.

Ama ilk önce oğlanı genel olarak, ten renginin, kartal kanatlarının bazı özellikleriyle ele aldı. Kanatlardaki oyuklara dikkat çekti, bunları elbette yalnızca orijinalinde tüm üç boyutluluğu içerisinde algılamak mümkündü. Ayrıca, sol kanadın ucunun oğlanın sol butu üzerinde durduğuna, ona âdetâ sevecenlikle dokunduğuna ve aynı zamanda da bir ok gibi, oğlanın aslında pek de göz doldurmayan penisine işaret ettiğine dikkat çekti. Albert tereddüt etmeden "göz doldurmayan penis" ifadesini kullanmıştı, ama bu sorun değildi, çünkü Delbrück'ün seminerlerinde açıklıkla konuşabilirdiniz. Bu bakımdan da nihayet asıl tezine yönelmek ve ışıklı kalemle önce edep yerinin kalp biçimindeki dış hatlarını, sonra keskin yarığı ve sonunda da kolaylık namına anüs-vulva-ekseni adını verdiği yansıma eksenini gösterdi. Hatta birkaç kere üst üste anüs-vulva-ekseninden söz etti, ama dinleyicilerinde hiçbir tepki fark etmedi.

Sunuşunu bitirdikten ve ışıklar yeniden yakıldıktan sonra, Albert arkadaşlarının hâlâ kıpırtısız olan yüzlerine baktı.

Hiç kimse kıvrım yerleri tezinden etkilenmiş ya da tedirgin olmuş gibi görünmüyordu. Profesör Delbrück de öyle; Albert'e önce nezaketle sunuşu için teşekkür etti, ancak ardından beklenmedik ölçüde keskin bir tonda, insanın bir bedeni olmak zorunda olduğunu söyledi. "İnsanın bir bedeni olmak zorunda," dedi Delbrück; bunu sanki Albert bu gerçeği reddetmiş gibi kesin bir tonda söyledi. Delbrück sonra imge tarihine ilişkin birkaç açıklamalarda bulundu, dünyevi ve ilahi Amor'dan söz etti, adlarını Albert'in hiç duymamış olduğu, ancak Delbrück'e göre Caravaggio'dan söz ediyorsanız, es geçemeyeceğiniz Riminaldi ve Manetti'ye atıfta bulundu. Nihayet bir kere daha Albert'in kıvrım tezine geri döndü ve soğuk bir sesle bunun artık, Caravaggio araştırmalarında genel bir kabul olduğunu belirtti. *Amore vincitore*'nin bez kıvrımlarını kadın cinsel organı olarak yorumlamayan hiçbir ciddiye alınabilecek sanat tarihçisi tanıımıyordu. Caravaggio literatürü, özellikle de Albert'in göz atmadığı anlaşılan İngilizce literatür, bez kıvrımlarının kadın cinsel organını resmetmesine ilişkin atıflarla doluydu. Ama bu, diye devam etti Delbrück, öncekinden biraz daha da keskin bir tonda, sanat tarihini jinekoloji ile karıştırmak için bir neden sayılamazdı. Sonra da bir kere daha insanın bir bedeni olmak zorunda olduğunu tekrarladı, insan ruhunun bunu gerektirdiğini, kendisinin bu noktada bir bakıma Leibnitzçi olduğunu söyledi. Sonra da Albert'ten, görüşme saatine gelmesini rica etti.

Albert'in hemen aynı hafta gittiği görüşme saatinde, Delbrück ona öğrenim dalını değiştirmeyecekse bile, konusunu değiştirmesi gerektiğini söylemişti. "Caravaggio'ya yeterince mesafeli yaklaşmıyorsunuz," demişti Delbrück ve sonra da, kız arkadaşı olup olmadığını sormuştu. Hayır, Albert'in kız arkadaşı yoktu. Ve Caravaggio'ya mesafeli bir yaklaşımı da yoktu. Resim galerisinde bile mesafeyi koru-

makta güçlük çekiyordu, bu yüzden çoğunlukla yaşlı adamlar olan müze bekçileri onu resimle bir an olsun yalnız bırakmamışlardı. Resme uzaktan baktığında, onlar da kendisine uzaktan bakmışlardı. Banka oturduğu zaman, görevli bekçinin de kendi bekçi sandalyesine oturduğu olmuştu. Ama resme yaklaştığı zaman, bekçi de ona yaklaşmıştı. Ve resme çok fazla yaklaştığında bekçi o kadar yakınına gelmişti ki, acil bir durumda müdahale edebilecek durumdaydı.

İki kere, adamlardan biri ona “Yaklaşmayın lütfen!” diye seslenmişti ve hatta bir keresinde Albert işaret parmağıyla resme birkaç santimetre kalana kadar yaklaşıncı, alarm sistemini harekete geçirmişti. O kıvrıma ne kadar çok dokunmak isterdi. Ve bekçi olmasaydı, muhtemelen dokunurdu da. Hatta belki biraz tırnağıyla kazırdı da. Çeşitli kereler, resmi tırnağıyla çizme ihtiyacını hissetmişti. Tıpkı sıklıkla kendini kaşıma ihtiyacı hissettiği gibi. Özellikle bülüğ çağından beri cilt sorunları vardı ve kaşıntı hissi duyuyordu. Sivilceleri yoktu, en azından görünür sivilcesi yoktu. Kaşıntı hissi teninin üstünde değil, altındaydı. Varsa bile, sivilceler dokusunun derinlerinde olmalıydı. Fakat derisinin derinliklerinde öyle eziyet verici bir kaşıntı hissi duyuyordu ki, bunu tırnaklarıyla değil, daha ziyade bir demir çivi ya da bıçakla giderebilirdi. Kaşıntı hissi, saatlerce, en sonunda üstünden pul halinde deri parçaları kaldırıp koparabilene kadar, kendini çekiştirip tırmalamasına yol açıyordu. Kimi zaman bunlar, ucunda bir parça etin asılı durduğu büyükçe deri parçalarıydı, bunun sonucunda da kollarında ya da bütünde kanlı yaralar açıyordu. Bunlar bir parça kabuk bağlar bağlamaz onları yeniden çekiştirip tırmalıyordu ve sonunda vücudunda yarım düzine kronik kanayan yarası oldu, ki bunlar bedenini hissetme şeklini pek de iyileştirmede. Ama kaşıntı duymaktansa acı çekmeyi tercih ediyordu. Bir tablo

olsaydı, diye düşünürdü bazen, kendini tırmalayarak kazırdı. Tuvalini, tanınmaz hale gelene kadar kaşırdı.

Ama o bir tablo değil, başarısız bir sunuş yapmış ve profesörünün kendisine bir kız arkadaşı olup olmadığını sorduğu bir öğrenciydi. “Hayır,” demişti Albert, “şu an yok.” Aslında kız arkadaşının olmadığını, ama vücudunda tekrar tekrar kaşıyarak yeniden açtığı çeşitli tırmık yaraları olduğunu söyleyebilirdi. Albert elbette susmuş ve kaşınıtı tikiinden söz etmemişti. Onun yerine, iki sömestr okuyup seçeceği yeni bir uzmanlık konusu üzerinde çalışmak için Roma’ya gitmek istediğini söylemişti. Delbrück buna bayılmıştı. Roma bir sanat tarihçisi için zorunluluktan. Ve bir öğrenci ne zaman Roma’ya gitme isteğini açıklasa, Delbrück onu gönderir ve dönüşünde, orada alacağı dersleri sayacağına dair söz verirdi. Nitekim, Perugia’da geçireceği iki ay ve gerekli ön çalışmalardan sonra insanın neredeyse su gibi Italyanca konuşabileceği sözleriyle, ona Perugia’daki *Università per Stranieri*’yi tavsiye eden de Delbrück olmuştu.

Delbrück haklı çıkmıştı.

Roma'dan dönüş yolculuğuna, Stefan da o da sıkıntılı bir havayla başlamışlardı. Stefan, Feldafing'de oturan ailesini ziyaret etmek üzere Münih'te kalırken, Albert Berlin Tiergarten [Hayvanat bahçesi] trenine binmişti. Oradan da evin durumuna ve özellikle de posta kutusuna bakmak için hemen Schöneberg'deki dairesine gitmişti. Oysa bekleyeceği bir şey yoktu, çünkü en önemli şeyler zaten dairesine göz kulak olan bir tanıdık tarafından Perugia'ya gönderilmişti. Yine de hayal kırıklığına uğradı. Gerçi posta kutusundan postasını aldığı anda, her zaman hayal kırıklığına uğrardı. Yarım düzine mektup aldığı zaman bile. Herhalde fazla şey bekliyordu. Kesinlikle fazla şey bekliyordu. Dü-rüst olmak gerekirse, kurtarıcı bir mektup bekliyordu. İçinde ne yazacağının ya da göndericinin kim olacağının önemi yoktu. Ama o kurtarıcı mektup gelmemişti. Asla gelmeyecekti. Belki de tüm dünyaya imza istek mektuplarını, o kurtarıcı mektubu alabilmek için göndermişti. Onun yerine, 1. FC Schweinfurt takımının, üstünde futbolcu imzalarının bulunduğu bir fotoğrafı vardı posta kutusunda.

Albert sonraki haftaları, öğrencilik hayatının geleceğini düşünmek için kullanmak istiyordu. Eylül ortasıydı ve henüz kış sömestrinin başlamasına zaman vardı. Belki de sanat tarihi onun için doğru dal değildi. Delbrück haklıydı, mesafe koyamıyordu. Resimleri analiz etmek istemiyordu. Onların üstünü tırnakla kazımak istiyordu. Ne de olsa, bunu ne Delbrück ne de başkası biliyordu, eskiden de fotoğrafların ve daha sonra da resimlerin üstünü tırnağıyla çizip durmuştu. Konfirmasyonu sıralarındaydı, üstsüz mayo giymiş kadının gazete fotoğrafı kullanılmaz hale geldikten sonra, çöp tenekesinde bikişli kızlarla dolu bir dergi bulmuştu. Dergiyi almış, sessiz bir köşeye çekilmiş ve kızların üstünü önce tırnağıyla, sonra çakısıyla kazımişti. Kızları soymaya çalışmıştı, hem de o kadar uzun süre yapmıştı ki bunu, onlardan geriye yalnızca yırtık parçalar kalmıştı. Artanları pantolon cebine doldurmuş ve sonunda kendini tırmalamaya ve kazımaya başlamıştı, ta ki acıyan, ama aynı zamanda ferahlık da veren birkaç küçük yara açılana kadar. Onu teskin ediyorlardı. Ve kısa bir süre sonra bir kafede, kimsenin görmediği bir anda, bir yağlı boya tabloyu önce parmağıyla yoklayıp sonra da tırnağıyla kazıması da onu bir şekilde teskin etmişti. Tabii yalnız birkaç yerinden ve hemen göze çarpmayacak şekilde kazımişti. Bir Alp Dağları manzarasıydı ve şurada bir kayalık duvarın, orada birkaç ağaç kabuğunun üstünü tırnaklamıştı. Sonraları o kafeye ne zaman gittiyse, resimdeki o izleri görmekten keyif almıştı.

Belki de bir sömestr izin almalıydı. Ama Bafög'e* ihtiyacı vardı. Yoksa federal hazine tahvillerine yatırmış olduğu tasarruflarını erken bozdurmak zorunda kalacaktı. Ama her şeyden önce Roma ile vedalaşmak zorundaydı, ki bu ona

(*) 1980'li yıllarda büyük kesintilere uğramasına ve şartlarının ağırlaştırılması rağmen, belirli bir başarıyı tutturana hemen hemen her yüksek okul öğrencisinin okula devam ettiği süre boyunca alabildiği Alman devlet bursu - ç.n.

düşündüğünden daha zor geliyordu. Berlin kelimelere sığmayacak kadar gri ve kasvetli geliyordu ona. En kasvetli şey ise, pek çok tanıdığı Schöneberg'de oturduğu için ona imrendiği halde, yaşadığı çevreydi. Bunun nedenlerinden biri, binanın alt katında, öncelikle Lubitsch filmlerinin gösterildiği bir sinemanın bulunmasıydı. Lubitsch filmlerini severdi, ama bu sinemanın çoğu ziyaretçisinden farklı olarak, onları bir kere görmüş olmak kendisine yetiyordu.

Anahtarla apartman kapısını açarken ve bir yandan sinemanın camekânlarını seyrederken, şu sıralar bir Pasolini'nin oynadığı Cinema Farnese'yi düşündü. Ve aniden içini Roma'ya, Campo de' Fiori'deki çürük kokusuna, Palazzo Farnese'deki taştan oturma bankına ve Roma ile ilişkilendirdiği her şeye yönelik öyle güçlü bir özlem kapladı ki, elinden gelse merdivenleri çıkıp dairesine girmezdi bile. Ama Schöneberg'de kalmak zorundaydı.

En üst katta bulunan dairesinden, yalnızca damların üzerinde kalan manzarayı Steglitz'e kadar görebilmekle kalmıyor, ayrıca karşıdaki daireleri de görüyordu. Kartonpiyerli ve yüksek tavanlı büyük burjuva evleri, çoğunlukla aynı daireyi paylaşan gençlere kiralanmıştı. Yalnız birinci katta bir doktor muayenehanesi ve onun üstünde de, perdeleri gece gündüz kapalı duran bir genelev vardı. Ne yazık ki, Schöneberg'in tam ortasından geçen ve 1. Federal Karayolu'nun bir parçasını oluşturan, üzerinde muazzam yoğun bir trafiğin aktığı anacaddenin bir kısmını da görüyordu. Akustığın "görsel temas işitsel temas demektir" kuralına uygun bir şekilde, dairesinde maruz kaldığı trafik gürültüsü muazzamdı. Ama garip bir şekilde gürültü onu bu akşam rahatsız etmiyordu. Onun yerine içinde, sinemanın camekânlarının tetiklediği duyguyu uyandırıyor: Roma'ya özlem. Ve daha bir önceki geceyi Via del Biscione'de bir tuktuklu nakil aracında kelepçeli olarak geçirdiğini ve aklını

başından alacak güzellikteki bir kadın polisin ona “*Cretino*” diye küfrettiğini neredeyse unutmaya başlıyordu.

Deri ceket giymiş kadının anısı Albert’in öyle huzursuzlanmasına neden oldu ki, bir şeyler içmek üzere yeniden evden çıktı. Sinemanın içinde yer alan ve pek çok akşamını geçirdiği meyhaneyi canı çekmiyordu. Ve tanıdığı bir kadının bir süre önce açmış olduğu, sokağın sonundaki meyhaneyi de çekmiyordu canı. Lokalin adı Lisboa’ydı, sahibesi Stuttgartlı olduğu ve Berlin’de sosyoloji okumuş olduğu halde. Şimdi onun lokalinde Vinho Verde içip çiroz yenebilerdi. Lisboa artık Schöneberg’in sınırlarının ötesinde de, çiroz çeşitleriyle ün yapmıştı. Albert çiroz sevmiyordu. Bir keresinde çirozun getirilişini seyretmişti ve sanki mukavva taşıyormuş gibi görünmüştü ona. Albert bu yüzden Lisboa yönünde sokak aşağı değil, anacaddeye doğru gitti. Orada girmeye cesaret ettiği yalnızca tek bir lokal olduğu halde. Orası da bir o kadar sıkıcıydı. Diğer bütün lokaller *Special Interest* lokalleri denen türdendi. Bir tanesi bir homoseksüel lokaliydi, sonraki bir sado-mazo kulübü, bir başkası Afrikalılar için bir lokal, dördüncüsü de lezbiyen kadınların gittiği bir fitness ya da dövüş sporları kulübüyle bağlantılı olan bir lezbiyen kadınlar vejetaryen lokantası idi. Sonra birkaç tane de gayet normal Berlin köşe meyhanesi vardı, ancak Albert bunları da *Special Interest* lokali sayıyordu. Geriye, daha yolculuğa çıkmadan önce gözüne çarpmış olan ve Montestella adını taşıyan yer kalıyordu.

Montestella yeni bir binanın zemin katına kuruluydu ve üzerine boydan boya İtalyan ulusal renklerindeki bir folyonun yapıştırılmış olduğu camdan bir cephesi vardı. Lokalin içi görülmüyordu ve Albert mekâna biraz ürkekçe girdi. Ancak burasının tamamen alışıldık bir İtalyan barı olduğunu görünce ferahladı.

Mekânın, çoğu alçı mağaraları halinde dekore edilmiş

olan Berlin'deki alışlagelmiş İtalyan lokalleriyle hiçbir alakası yoktu. Burada kartonpiyer, loş ışık, balıkçı ağıları ve şişko *Chianti* şişeleri yoktu. Burada yalnızca alüminyumdan bir bar tezgâhı, ayrıca bir de birkaç masa ve sandalyenin, bir bilardo masasının ve tavana asılı halde monte edilmiş bir televizyonun bulunduğu ikinci bir salon vardı. Yerler seramik karo kaplıydı, tüm mekân kare biçimli flüoresan lambalarıyla aydınlatılmıştı.

Albert bir yerde, cehennemi çiğ ve parlak ışıklarla aydınlatılmış, lamba düğmesi olmayan bir salon olarak düşünmek gerektiğini okumuştı. Montestella'daki aydınlık onu neredeyse körleştirdi ve lokalin boş olduğunu fark edebilmesi için biraz zaman geçmesi gerekti. Hiçbir insan gözük müyordu. Ne barın önünde, ne de arkasında. Ve bitişik bilardo odasında da. Tezgâhın önüne dikildi, gitmesi mi kalması mı gerektiğini bilemiyordu. Gitmeye karar verdiği ve kapıya vardığı sırada, genç bir kadın ortaya çıktı. Lokalin arka ucundaki bir kapıdan gelmişti. Anlaşılan orada bir servis odası daha vardı, çünkü su bardaklarıyla ve *espresso* fincanlarıyla dolu bir tepsi taşıyordu, onu lavabonun yanına bıraktı. Kadının koyu, neredeyse çelik mavisine çalan siyah saçları ve aynı ölçüde koyu renk gözleri vardı. Zayıftı, ama oğlansı değil gayet kadınsıydı, herhalde biraz da siyah ve hayli dar bir kokteyl elbisesi giydiği için. Ayrıca tepsiyi tek elinin üstünde taşımış ve bu arada kalçalarını öyle kıvrırmıştı ki, böylesini Albert ancak Sicilya'da geçen ve içinde esmer güzellerin öğle güneşi altındaki meydanlarda yürüdüğü filmlerden biliyordu.

Lokal de öğle saatindeki Sicilya kadar aydınlıktı. Ancak Albert, kadının ortaya çıkışıyla ışığın değiştiği izlenimine kapıldı. Sanki karanlık saçıyordu. Ona gayet ferahlık verici gibi gelen ve flüoresan lambalarının göz ve beyin sinirlerini tahriş eden çığlığını alıp götüren bir karanlık. Başı ve şakakları kadına baktığında gevşiyordu. Ama o bardak ve fincanları yıka-

makla meşgulken gözlerini ondan ayırmak istemeyişinin asıl nedeni bu değildi. Salonu boydan boya geçiş tarzıydı, ta ki kadın başını işinden kaldırıp “Buona sera” diyene ve isteğini sorana kadar, gözlerini ona dikmesinin nedeni.

Kendisiyle İtalyanca konuşmuştu. Şimdi ona cevap vermesi yeterliydi, bütün dil kursu bilgisini sergilemek isterdi, ama ağzından söylenmekten ziyade fısıldanmış bir “Un espresso” çıkarabildi yalnız. Kadın espresso servisini yaptı ve sonra da bulaşıkla ilgilenmeye devam etmeyip tezgâhın arkasında dikildi, ona baktı. Ona biraz yukarıdan aşağıya baktı, herhalde biraz da, barın arkasındaki zeminin yüksek olmasından dolayı. Albert mahcuplaştı ve yukarı bakmaya cesaret edemedi. Onun yerine espresso’sundaki şekeri karıştırıp durdu, ta ki yan odadan çıkıp sipariş veren adamın sesi onu bu mahcubiyetten kurtarana kadar. “Elena, un te,” dendiğini duydu Albert ve başını kaldırdığında ince, hastalıklı görünen, ancak bir iş adamı gibi giyinmiş olan bir adam gördü. Adam yeniden yan odaya kayboldu, ama kadın kıpırdamadı. Anlaşılan çayın acelesi yoktu ya da keyfi yoktu. Her halükârda önceki gibi tezgâhın arkasında durdu ve Albert’e, sanki az önce gözlerinin önünde yere konmuş bir sineğe bakar gibi baktı.

Albert sinek olmak istemiyordu. Tüm cesaretini topladı, bakışına karşılık verdi ve anında, bu gözlere daha önce de bakmış olduğu duygusunu yaşadı. Bunlar Romalı kadın polisin gözleriydi. Bir dem daha koyu belki, ama üstüne aynı bulanıklık örtülüydü. Sanki kadının bakışlarıyla karşılaştığı an, kılını bile kıpırdatmadan onun bakış açısından çıkmış gibiydi. Albert’in tepkisi ürkmek oldu, espresso’yu bir dikişte bitirdi, ödedi, lokalden çıktı, mümkün olduğu kadar kısa zamanda geri geleceğini biliyordu.

Sonraki haftalar boyunca Albert neredeyse her akşam Montestella'ya gitti. Tabii ki kadın nezdindeki şansı konusunda hayallere kapılmıyordu. Sırf onun güzelliğinden dolayı da değil. Bakışlarını eşsiz bir şekilde onun yanından ve içinden geçirebildiği için de. Hiç kimse bakışını Elena gibi yanından ve içinden geçirecek şekilde bakmamıştı. Olsa olsa Romalı kadın polis. Ve tıpkı Romalı kadın polis gibi Elena da, yalnızca bakışıyla onu öylesine heyecanlandırmayı başardı ki, birkaç keresinde tuvalete gidip buluş çağındaki biri gibi eliyle rahatlamayı bile düşündü. Bir tek, Elena'nın onun neler çevirdiğini sezebileceği korkusu onu bundan alıkoymuştu, çünkü uyuşuk havasına rağmen sağlam içgüdülere ve yeterli tecrübeye sahip bir kadına benziyordu.

Bunu Albert daha ilk birkaç akşamdan beri biliyordu. Bu akşamlarda çoğunlukla, Elena'ya bir şey ısmarlamaktan öte tek bir kelime bile yöneltmeye cesaret edemedi barın başında durduğu halde. Orada barda durup oranın işleyişini seyretmek de sorun olmamıştı. Hiç kimse rahatsız olmuş görünmüyordu. Burası başka herhangi bir lokal gibi olmadığı halde. Yoldan geçenler buraya girip çıkmazdı, Alman müşteriler de nadiren gelirdi. Lokale neredeyse yalnız İtalyanlar gelip gidiyordu ve hepsi de sürekli müşteri gibi görünüyordu. Bununla birlikte bu sürekli müşteriler arasında, ev sahibi gibi davranan birkaç adamlık bir grup vardı. En azından Albert'e öyle geliyordu. Adamlar barın arkasında da oyalanıyorlardı, oradaki telefonu kullanıyorlardı, muhtemelen depo ya da yazıhane olan başka odaların anahtarlarına sahiptiler. Ve hiçbir zaman içeceklerinin parasını ödemiyeceklerdi, bu da Albert'in dikkatini çekmişti. Ama çoğu zaman lokalin ön kısmındaki masalarda oturuyor, gazete okuyor, kâğıt oynuyor ya da başkalarının oyununu seyreliyorlardı.

Albert bir noktadan sonra, ikinci vakti ve Elena'nın gündüz vardiyasında olduğu zamanlarda da lokale gitmeye baş-

lamıştı. Flüoresan lambalar o zaman da yanıyordu, adamlar akşamları olduğu gibi masalarda oturuyor, sohbet ediyor, oyun oynuyor ya da gazete okuyorlardı ve Elena işini yapıyordu. Ama dar elbiseyle değil, kazak ve blucin içerisinde. Bir tek, adamların periyodik olarak hararetlenen faaliyetleri, telaşlı telefon konuşmaları ya da lokalden aniden çıkmaları, günlük akışı canlandırıyor görünüyordu ve adamların kâğıt oynamak ya da *Gazzetta dello Sport* sayfalarını karıştırmaktan başka şeyler de yaptıklarına işaret ediyordu. Albert de kahvesini içerken gazete okuma alışkanlığı edinmişti. Ama lokalde her zaman bir yerlerde duran *Gazzetta dello Sport*'u değil, Steglitz'deki bir kulübedeki gazeteciden özel olarak aldığı *Repubblica*'yı.

Barda gazetesiz durup sırf *espresso*'sunu karıştırdığı süre boyunca, Elena ile sohbe girmeyi başaramamıştı. Ama *Repubblica* ile geldiği zaman, Elena hemen hava durumunu sormuştu. Roma ya da Milano'dakini değil, Sardunya'daki havayı merak ediyordu. Anlaşılan Sardunyalıydı. Albert Cagliari'nin sıcaklık derecelerini okumuştı. Artık eylül sonu yaklaştığı halde hava hayli iyiydi ve öyle kalacaktı. Albert bundan sonra düzenli olarak hava raporunu sundu ve muhtemelen o haftalar boyunca Berlin'de Sardunya'daki hava durumunu ondan daha iyi bilen yoktu. *Repubblica*'yı satın alıp Elena'yı Sardunya'daki hava hakkında bilgilendirmeyi artık âdetâ günlük vazifesi olarak görüyordu, o da teşekkürünü *espresso*'sunu artık bedava vermekle ediyordu. Ama bedava *espresso*'dan daha önemlisi, Elena'nın artık onunla başka konular hakkında da konuşması ve yavaş yavaş onun varlığına alışmasıydı. Ona memleketinden de söz etti ve adanın güneybatısındaki Carbonia adlı bir yerden geldiğini anlattı.

Lokale ne kadar düzenli gider, hava raporlarını ne kadar düzenli verirse, o da o denli samimileşir görünüyordu. Hat-

ta zaman zaman onun kayıtsızlık ve uyurgezer yüz ifadesi-
nin uzaklığından, kendisini ona daha da fazla bağlayan,
özel bir kederi görebildiğini düşünürdü. Ona beslediği duy-
gulardan haberi yoktu ve kendisi bunları ona itiraf etmeye
cesaret etmezdi. İçgüdüğü, tek şansının onu lokalde düzen-
li olarak görmeye gelmek, ama her zaman arkadaşça bir ilgi
göstermek olduğunu söylüyordu. Başka her şey mutlaka
onu ürkütür ve kendisini gülünç duruma düşürürdü, çün-
kü etrafı ona sürekli kur yapan erkeklerle çevriliydi. Albert
sık sık, lokal müşterilerinin onun etrafında pervane oldu-
ğunu, hatta kimisinin hiç çekinmeden onu bir ilişkiye ya da
en azından bir gecelik beraberliğe ikna etmeye çalıştığını
gözlemlemişti. Yalnızca, içinden onlara verdiği adla, çekir-
dek kadro adamları ona saygılı ve kendilerinden biri gibi
davranıyorlardı. Hepsinden önce, Albert'in daha ilk akşam
gördüğü ve Elena'ya son derece nazik davranan sağlıklı
görünümlü zayıf adam vardı. Albert artık onun adının An-
tonio olduğunu ve ona Nino dediklerini biliyordu. Ayrıca
Nino'nun lokalin ortağı, birkaç ortağından biri olduğunu
ve yüzünden hemen belli olduğu gibi, mide ağrısı çektiğini
de biliyordu. Zamanla Elena öteki ortakların da adlarını
söylemişti, bunlar Albert'in sima olarak tanıdığı adamlardı.
Aralarında ufak tefek, aşağı yukarı elli yaşlarındaki bir Na-
polili vardı, ona Fellini diyorlardı, yönetmenle en ufak ben-
zerliği olmadığı halde, sonra herkesin yalnızca *Il Papà* dedi-
ği aşırı kilolu, bir doksanlık adam vardı. Lokalin toplam ya-
rım düzine ortağı, ama pek az müşterisi vardı. Bu da fazla
ekonomik görünmüyordu. Öte yandan Nino ve Fellini'nin
dört kapılı mavi birer Alfa'sı vardı, *Il Papà* ise bir Mercedes
limuzin kullanıyordu. Elena'nın servisini yaptığı *cappuccini*,
espresso ve *amari*'lerle o para kazanılamazdı. Her gün *Gaz-
zetta dello Sport* okumakla da.

Albert bir keresinde lokalin cirosu altı ortağı ve personeli

geçindirmeye yetiyor mu ki, diye sorduğunda, Elena sadece kaşlarını kaldırmakla yetinmişti. Albert bir daha sormadı, ama lokale gitmeye devam etti, *espresso* içti, Elena'ya hava raporunu okudu ve günün birinde tüm cesaretini topladıktan sonra ona buluşmayı teklif etti. Montestella'nın dışında. Belki bir gezinti yürüyüşü. Elena işine ara verdi, ona bakı ve "Neden olmasın," dedi. Sonra tekrar kahve makinesine döndü. Albert yanlış duyduğunu sandı. Haftalarca, hatta aylarca baş başa bir randevu için uğraşmak zorunda kalmayı göze almıştı. O ise sadece, "Neden olmasın," demişti. Yan odalardan birine tepsıyla birkaç *espresso* götürdükten sonra telefon numarasını bir kâğıda yazdı ve Albert'e "Beni ara," diyerek uzattı. Albert kâğıdı aldı, lokalden çıktı ve mutlu olmaktan ziyade kafası karışık halde eve döndü.

Nihayet onu aramaya cesaret etmeden önce birkaç gün bekledi. Onun adını duyduğunda Elena şaşırılmış gibiydi, anlaşılan arayacağını beklememişti. Ona hayvanat bahçesinde bir gezinti önerdi ve Elena kabul etti. Ertesi gün hayvanat bahçesinin hemen yakınında bulunan, kanalın asansör havuzu üstündeki köprüde buluştular. Albert tutuktu ve sohbet etme gayretindeydi. Sık sık hayvanat bahçesini geziyor muydu? Berlin'de yaşamayı seviyor muydu? Düzenli olarak Sardunya'ya ve ailesinin yanına gidiyor muydu? Elena soruların hepsini "Hayır," diye cevapladı. Ve Albert yine yanlış soruları sormuş olduğu duygusuna kapıldı.

Bir süre sessizce onun yanında yürüdü, hayvanat bahçesi hareketsizdi, ancak seyrek olarak yanlarından bir bisikletli geçiyordu. Kendini eğlenceli ve fikirlerle dolu bir sohbet adamı olarak göstermeyi çok isterdi. Ya da gözü pek fatih olarak. Ama ne söylemesi, ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Elena'nın tek kelimelik cevaplarından korkuyordu. Bir an için bile olsa elini tutmayı başka her şeyden daha fazla istediği halde, ona dokunmaktan daha da fazla korkuyordu.

Ama onun yakınlaşmaya razı gelmeyeceğini hissediyordu. Ve onun rızası olmadan ona yaklaşmaya çalıştığı takdirde, muazzam savunma kuvvetlerini harekete geçirebileceğini de düşünmek zorundaydı. Böylece mesafeli durdu ve sustu; âdetâ kendi kendini yedi. Elena da susuyordu, ama bu sırada hiç de kendi kendini yiyor görünmüyor, daha ziyade etrafında olup biten her şeye karşı ilgisiz görünüyordu.

Çalıların koruması altındaki bir banka vardıklarında, Elena bir an için dinlenmeyi önerdi. Albert oturdu, Elena da onun yanına oturdu. Ona çok yakın oturdu. Öyle yakın ki, mantosunun içinden geçen vücut ısını hissediyordu. Elena da onun vücut sıcaklığını hissediyor muydu, bilmiyordu. Ve bunu hoşluk olarak hissedip hissetmediğini de. Banktan kanalı ve hayvanat bahçesinin dış cephesinde yer alan birkaç hayvan barınağını görebiliyordunuz, ama kendiniz korunaklı yerdeydiniz. Birazdan hava kararmaya başlayacaktı, kanalın üstünde mavimsi bir akşam öncesi göğü yansiyordu ve Albert, karşı kıyıdaki barınaklarında bulunan hayvanların donakaldığı izlenimine kapıldı.

Albert suyun üzerine ve karşı kıyıya bakarken, Elena'nın kendisine biraz daha sokulduğunu hissetti. Ve onun vücut sıcaklığının kendi vücut ısını daha da yükselttiğini. Ve onun yakınlığına karşılık mı vermesi, yoksa tıpkı barınaklarındaki hayvanlar gibi donakalıp heyecanını gizlemesi mi gerektiğine daha karar veremeden, Elena ona döndü, bir kolunu boynuna doladı ve onu öptü. Onu uzun uzadıya ve tutkuyla öptü. Ve bir süre öptükten sonra onu hâlâ bırakmaya niyetli değilken, sol eliyle kucağını yoklamaya başladı. Albert artık uyarılmışlığını gizleyemedi. Ayrıca artık bir şey gizlemek de istemiyordu, kendini tümüyle onun hararetli öpüşlerine ve bu arada onun kemerini ve pantolonunu açıp organına kadar ilerlemiş olan eline bıraktı. Kız donu sıyırdı ve Albert, organının dışarı fırladığını hissetti. Kendi-

ni kadının kollarından kurtarmak istedi, ama Elena onu yeni öpüşlerle bundan alıkoydu, âdetâ hiçbir şeyi ve başka hiç kimseyi düşünmemesi gerektiğini anlatırcasına. Ama o düşünüyordu, görüleceğinden korkuyor, çıplaklığından utanıyordu. Dahası sesler ve adımlar duyuyordu, yakınlarda gezinenler olmalıydı. Bir çift, bankın yanından geçti, ama Elena kolunu öyle tutuyordu ki, hiç kimse Albert'in çıplak yerini göremiyordu. Çift onları fark bile etmeksizin devam etti ve Elena kolunu geri çekti, böylece Albert'in organı yeniden serbestçe ve tamamen çıplak halde havaya yükseldi. Cinsel organında akşam esintisini hissetti, hatta kanalın serin buğusunu, sonbahar nemini, yükselen sisleri hissettiği duygusu içindeydi. Kendini korumasız ve ürkek, ama aynı zamanda da bu korumasızlığı içerisinde mutlu hissediyordu ve daha önce de kendini böyle hissetmiş olduğunu hatırladı. O zaman da serin sonbahar havası çıplak organına değmişti. Yalnız o zaman hava Brandenburg havası değil, Doğu Hessen havası idi. Sınır bölgesi havası. Ve o zaman bir kanalı ve bir hayvanat bahçesinin hayvan barınaklarını değil, yüksek bir korunun korunağından yatılı okulunu görmüştü.

Koru, sığındıkları yerdı. Oradan, kendileri görölmeden koğuşları, yemekhaneyi ve daragacına benzer bir ahşap konstrüksiyona asılı çanıyla iç avluyu görebiliyorlardı. Erkek ve kız öğrencilerin birbirlerini koğuşlarda ziyaret etmesi yasak olduğundan, Albert'le Katharina'nın tek çaresi, serbest saati ilân eden çan sesiyle birlikte o koruya gitmekti. Katharina Güney Almanyalıydı. Ailesi, mesleği kuşaklardan beri yürüten, Würzburg'da bir villası ve İspanya'da bir tatil evi olan mobilya fabrikatörleriydi. Albert'in ailesi mülteciydi ve yanlarında üç beş eşyalarıyla birlikte Doğu'dan Kuzey Almanya'ya gelmişlerdi. İlk önce kitap kiralayan bir kütüphane işletmeyi denemişlerdi, sonra meşrubat dağıtımını ve nihayet perakende et ticaretini. Son iş onlara mütevazı bir refah sağlamış ve oğullarını yatılı okula gönderme imkânı tanımıştı. Ucuz bir yatılı okuldu, ailenin bulabildiği en ucuz yatılı okul. Bir tenis sahası bile yoktu okulun, yalnız bir pinpon masası vardı. Binicilik ya da yelkencilik yerine okula ait sebze bahçesinde çalışmak gerekiyordu. Buna rağmen öğrencilerin çoğu zengin ailelerden gelmeydi. Mirasla-

rını devralmadan önce basit yaşamı tanısınlar diye yatılı okula gönderiliyorlardı.

Yatılı okul ucuzdu, ama Albert yine de masrafların ailesi için fedakârlık anlamına geldiğini ve onlara minnet duyması gerektiğini biliyordu. Sonuçta zor ve inatçı bir öğrenci olmuştu, ortaokul bitirme sınavını güçlükle vermişti ve sonra oturdukları yerdeki *Gymnasium*'dan* ayrılmak zorunda kalmıştı. Sigara ve içki içmiş ve çeşitli uyuşturucular kullanmıştı. Saçlarını da uzatmıştı ve o sıralar Bethel'deki "Kırpıntı Koleksiyonu" adlı eskiciden aldığı siyah kaba kürk paltoyu bugün bile hâlâ giyyordu. Ve nihayet, Wilhelm Reich, Kropotkin ve Marcuse ile ilgilenmeye başlamıştı. "Söz dizimini parçalayın," diye okumuştı Marcuse'ün *Özgürleşme Üzerine Deneme*'sinde, bu da özellikle Almanca dersindeki başarısını iyi yönde etkilememişti. Kropotkin'in *Bir Devrimcinin Anıları*'nı edinmişti. Sadece birkaç sayfasını okumuştı, ama kitabı yanında taşımış, evde çalışma masasına ve okulda da okul sırasına koymuştu. En çok Wilhelm Reich etkilemişti onu. *Cinsel Devrim* ya da *Orgazmın İşlevi* gibi kitaplar. Çalışma masasının ya da okuldaki sırasının üstünde *Bir Devrimcinin Anıları*'nı tutmadığı zaman, yerine *Orgazmın İşlevi*'ni koyuyordu. Kitabın her yeri kolay anlaşılır olmadığı halde. *Orgazmın İşlevi*, kitabın adının düşündüreceğinden çok daha ağır bir kitaptı. İçinde pek çok eğri grafiği, çizim ve istatistik yer alıyordu, bunlarda örneğin nevrotik karakterin tepkisel çalışma verimi, genital karakterin cinsel tasarrufa dayalı çalışma verimi ile karşılaştırılıyordu. Oklardan örölü bir örümcek ağını andıran zırh yapısı şeması da kafasını karıştırmıştı. Ama belki de Albert'in kavrama güçlüklerinin sorumlusu eğriler, çizimler ve istatistikler değil, yalnızca bu konudaki tecrübelerinin eksik olmasıydı.

(*) Alman okul sisteminde, ilköğretimde yüksek not ortalaması tutturan öğrencilerin devam ettiği lise dengi okul - ç.n.

Kitabın kendisine pratik olarak da yardımcı olabileceğini ummuştı. Ama kitabın yarattığı tek etki, babasıyla kavga çıkması olmuştu. Kropotkin bile babasında büyük öfke yaratmıştı. Sonuçta Kropotkin bir Rustu. Ve bir Rus, öyle derdi babası, onun evine giremezdi. Babası Albert'in çalışma masasının üstünde *Orgazmın İşlevi*'ni gördükten sonra, bir öfke nöbeti geçirmişti. Ve Albert, babasının evine bir orgazmın da giremeyeceğini dinlemek zorunda kalmıştı. Babası tabii ki orgazm kelimesini kullanmamıştı. Babası gibi köylü sofusu bir insan böyle bir kelimeyi asla ağzına almazdı. Babası yalnız "ahlaksızlık" diye bağırır ve işaret parmağıyla kitabı göstermişti. Sonra odadan çıkmış, ama tekrar geri dönmüş, kitabı tekrar işaret etmiş ve bu sefer "Rus ahlaksızlığı!" diye bağırır ve "Benim evimde olmaz!" diye eklemişti.

Albert bunun üzerine *Orgazmın İşlevi*'ni babasından saklamıştı. Annesinden de, gerçi o öfkelenmiyordu, ama oğlunun neyle uğraştığını gördüğünde keder ve utanç tepkisi gösteriyordu. Annesinin utancı Albert'i de utandırıyor. Kropotkin ya da Wilhelm Reich okuduğu zaman, annesine haksızlık ettiği duygusunu yaşıyordu. Annesine haksızlık etmek istemiyordu. Bu yüzden en iyisi yatılı okula gitmesiydi. Orada hiç kimseyi utandırmazdı.

Orada en fazla o utandırılırdı. Daha geldiği ilk akşam, kendisinden büyük öğrencilerden biri onu çaya davet etmişti. Öğrenci, koridor kıdemlisiydi ve ayrı odası vardı. Albert'i bornoz içinde karşıladı. Anlaşılan daha yeni duş yapmıştı. Ve daha onun çayını doldururken önünde öyle bir durdu ki, bornozunun kuşağı çözüldü ve ansızın Albert'in yüzünün tam dibinde koridor kıdemlisinin dikleşmiş organı belirdi. Albert bunun bir baştan çıkarma denemesi olduğunu ancak sonradan anlamıştı. O anda Albert yalnızca ayağa fırlamış ve odadan, sanki koridor kıdemlisinin bula-

şıcı bir hastalığından ya da sara nöbetinden uzaklaşmaya çalışır gibi kaçmıştı. Gerçekten de bu kırmızı ve şişkin beden parçası ona hastalıklı ve tehlikeli görünmüştü. Bununla bir ilgisi olsun istemiyordu. Koridor kıdemlisiyle de bir ilgisi olsun istemiyordu, çok geçmeden onun sık sık yeni gelenleri çaya davet ettiğini ve ayrıca kravat takan biri olduğunu öğrendi. Kravat takıyordu ve oğlancıydı, bu Albert'i zıvanadan çıkardı ve içinde genel olarak koridor kıdemlileri ve kravat takanlara karşı nefret duyguları uyandırdı.

Tetikte olmalıydı ve daha fazla Marcuse, Kropotkin ve Wilhelm Reich okumaya karar verdi. Şans eseri, kendisi gibi kravat takanlardan nefret eden, cinsel devrim hayalleri gören ve Albert gibi hiçbir kızla yatmamış olan başka delikanlılarla bir araya gelebildi. Albert'in kendini tatmini de henüz keşfetmesi gerektiğini, ötekiler bilmiyordu. Bir bakıma, Katharina onu koruda önce sevecen, sonra hayli sert dokunuşlarla hiç bilmediği bir mutluluk duygusuna ulaştırana kadar, kendisi de bilmiyordu. O gün masumiyetini kaybetmişti. Gerçi onunla yatmamıştı, ama yine de yurda neredeyse coşkunluk içinde geri dönmüştü. Kısa süre sonra onunla yatmıştı da ve koruya daha pek çok kere gitmişlerdi. Ağacların altındaki otlarda çıplak yatıyorlar, yasak olanı yapıyorlar ve bu sırada da aşağıdaki yatılı okul arazisine bakıyorlardı. İşte bu! diye düşünmüştü Albert kimi zaman. Cinsel devrim işte bu! *Orgazmın İşlevi* bu! Orada otların üstünde yatarlarken sıklıkla kendini bir Trobriand yerlisi, varlıklarını ilk defa Wilhelm Reich'tan öğrendiği, Malinowski'nin cinsel çekinmesi olmayan yerlilerinden biri gibi hissetmişti. Hatta bir keresinde ayağa fırlamış ve çırilçıplak halde, önce Katharina'nın etrafında dans etmiş, sonra vahşi bağırışlarla koruda koşturmuştu, ta ki Katharina ona yetişip aklını başına getirene dek.

Albert Katharina ile mutluydu, Doğu Hessen'de mutlu bir

orman insanı, mutlu bir sınır bölgesi* Trobriandlısı gibiydi, - ta ki, soğuk yüzünden koruya gidemedikleri ve Albert'in Katharina'yı kızlar binasında ziyaret etmeye karar verdiği o ayazlı sonbahar hafta sonuna kadar. Yurtta pek az öğrenci vardı, çoğu evlerine gitmişti, nöbetçi eğitim görevlisi de bütün gün ortalıkta gözükmemişti. Sakin bir akşam olacağı benziyordu ve Katharina ile, kızların ve oğlanların yemekhane dışında bir arada bulunmasına izin verilen tek yer olan anabinanın camekânlı giriş salonunda buluşmak zorunda olduğu düşüncesi, Albert'in içini eziyordu. Orada, suni deri kaplı misafir koltuklarının üstünde, yeşil bitkilerin arasında ve bir meşrubat otomatının uğultusu eşliğinde, pek çok akşam oturmuşlardı. Giriş salonunun içi üç yönden görülebiliyordu, salon idare odalarına açılıyordu ve burası sigara salonu olarak da kullanılıyordu. Albert artık orada oturmak istemiyordu. Bir insan hakkı olarak, mahremiyet alanını hak ettiği fikrindeydi. Kaldı ki koruya yaptıkları ziyaretleri o, Katharina'dan daha çok sevmişti. Katharina orada çoğunlukla korkar, her seste irkilirdi ve gökyüzünün altındaki genç kız çıplakken, sıklıkla yürek parçalayıcı ölçüde kırılgan bir intiba uyandırırđı.

O akşam uygun görünüyordu ve Albert nöbetçi eğitimcinin ortalarda görünmediğinden bir kere daha emin olduktan sonra, kızlar binasına girip kendini Katharina'nın odasına attı. Ancak daha Katharina ile selamlaşmasına bile kalmadan, onu gizlice takip etmiş olduğu anlaşılan eğitmen de odaya girdi ve kendisiyle beraber idareye gelmesini emretti. Orada kendisine yurdu derhal, yani yirmi dört saat içerisinde terk etmek zorunda olduğu açıklandı. Ziyaret kurallarının ihlali derhal uzaklaştırmayla cezalandırılıyordu. Bu sert-

(*) Doğu Hessen o dönemde Doğu Almanya ile sınır oluşturuyordu ve sınır bölgesi, iki Almanya'nın birleşmesinden önceki dönemde dünyanın uzak köşesi çağrışımına sahipti - ç.n.

lik gerekliydi, çünkü başka türlü olsa aileler çocuklarını onlara emanet etmezlerdi. Ertesi gün bir pazar günüydü, Albert uzaklaştırmayı ailesine telefonla haber verdi. Anne babası ilk başta şoka uğramışlardı, ama Albert yatılı okuldan atılmanın okuldan atılma demek olmadığını, çünkü okulun gündüzcülerin de devam ettiği halka açık bir okul olduğunu söyleyerek bir ölçüde sakinleştirdi onları. Anne babası, kasabada bir oda tutup okula öyle devam etmesini kabul ettiler.

Albert hemen ertesi gün yurttan ayrıldı. Birkaç gün sınıf arkadaşlarının evlerinde kalabildi, sonra bir seyahat acentesinin sahibinin evinde kiracı olarak bir oda buldu. Katharina'yı bir süre görmedi. Katharina hasta olduğunu bildirmiş ve ailesinin yanına gitmişti. Onu tekrar gördüğünde, yurt yönetiminin, kendisiyle her türlü ilişkiyi kesmesi şartıyla onu yurttan atmaktan vaz geçtiğini söyledi. Aksi halde o da yurttan ayrılmak zorundaymış. Yanı sıra ailesi, kasabada bir oda tutmasına izin vermiyordu. Bu yüzden mezuniyeti de tehlikeye giriyordu. Albert Katharina'ya, sadece artık görüşmüyormuş gibi yapmayı önerdi. Sonuçta şimdi öncekinden daha iyi durumdaydılar. Albert'in kendi odası vardı ve bundan böyle onun odasında buluşabilirlerdi. "Yapamam," dedi Katharina. Albert asabi şekilde izin mi vermiyorlar, yoksa kendin mi istemiyorsun diye sorunca yalnızca şunu ekledi: "Annemle babama söz verdim." Albert, Katharina'nın yanaklarından aşağıya gözyaşlarının süzüldüğünü gördü. Onun başını ellerinin arasına aldı, öptü ve okul bahçesinden ayrıldı. Okuldan dilediği zaman çıkabiliyordu. Artık yalnız yaşıyordu ve mazeret tezkerelerini kendisi yazma hakkına sahipti. Albert okul bahçesinden, Katharina'sız da yaşayabileceği duygusuyla çıkıyordu. Ama daha bahçeden tam olarak çıkmasına kalmadan, şakaklarında öyle bir sıkışma hissetti ki, geri döndü ve Katharina'ya, onun anne babasıyla konuşmayı önerdi. Katharina'nın anne babasına

gitmek ve kendini tanıtmak istiyordu. Katharina da, anne babasına Albert ile görüşmeyi kabul etmeleri için ricada bulunacağına söz verdi.

Yaklaşık iki hafta sonra, sisle perdelenmiş bir kasım pazarı, Würzburg'a giden trende oturuyordu. Katharina bir önceki gün gitmişti. Katharina'nın anne babası Albert'i ikinci kahvesine davet etmişlerdi. Tren yolculuğu için yanına Malinowski'nin *Kuzeybatı Melanezya'daki Vahşilerin Cinsel Hayatı*'nı ve Wilhelm Reich'in *Dürtüsel Karakter*'ini almıştı. Malinowski'yi yalnız biraz karıştırmış, çıplak göğüslü Melanezya kadınlarının fotoğraflarına bakmış ve çocukların cinsel hayatıyla ilgili bölümde, Trobriand çocuklarının önce karşılıklı olarak birbirlerine hindistan cevizi, ağız otu meyvesi ya da başka bir meyveyi hediye ettikleri ve ondan sonra *kayta*, yani cinsel ilişki kurmaca oyunu oynadıkları ve bu oyuna kızların daha dört ya da beş yaşında, ilk kısa püskül eteği giymeleriyle birlikte başladıkları bilgisine rastlamıştı. Yukarıda, koruda, Katharina'yı püskül etek içinde görmeyi ve sonra da onunla *kayta* oynamayı çok isterdi. Ama şu anda bunu düşünmeye imkân yoktu. Malinowski'yi az sonra bir kenara kaldırdı. Ama püsküllü etek fikri onu heyecanlandırıyordu. Dikkatini dağıtmak için Wilhelm Reich'i aldı. Burada püsküllü etekler yoktu. Yazar dürtüleri engellenmiş bir nevrotik karakterin dinamizmini, dürtüsel karakterinkiyle öylesine bilimsel bir şekilde karşılaştırıyordu ki, Albert okurken bir noktada uyuyakaldı. Ancak Würzburg'a varmadan hemen önce bir rüyadan uyandı, rüyasında annesiyle babasının evinin üstünde uçan bir uçak, peşi sıra *Genital ret* yazan bir pankartı çekiyordu. Bu, *Dürtüsel Karakter*'den bir tamlama olmalıydı, ama böyle bir şey okuduğunu hatırlamıyordu. Trenden atladı, tamlamaya dönüş yolculuğunda bakmaya karar verdi ve bir taksi tuttu. Würzburg'u bilmiyordu ve mutlaka vaktinde orada olmak istiyordu.

Katharina'nın ailesinin villası kentin dışında, Main Nehri'ni ve sarayı gören bir tepenin üstündeydi. Sokağın başında indi. Daha zamanı vardı ve etrafa bakınmak istiyordu. Kurucular Dönemi'ne ait villalar ile bungalovların birbirine karıştığı bir villa semtiydi. Katharina ailesinin bir villada oturduğunu anlatmıştı. Daha fazlasını bilmiyordu. Ailesinden fazla söz etmemişti. Kendisi de ona evini anlatmış değildi. Baş başa kalabildikleri dar zamanda ancak birbirlerine yetiyorlardı. Bir şeyden söz ettikleri zaman bunlar, okudukları kitaplar, dinledikleri müzikti. Katharina'ya Trobriandlılardan, Wilhelm Reich'tan, ayrıca yalnızca "Tutukluk, Semp-tom ve Korku" başlıklı makaleyi fotokopiden okumuş olduğu halde, hakkında bir miktar bilgi sahibi olduğuna inandığı Sigmund Freud'dan söz etmişti. Freud hakkında geri kalan tüm bilgisini, cep kitabı olarak satılan bir biyografiye borçluydu. Katharina özellikle Fransızları, Balzac, Baudelaire ve Flaubert'i okumayı seviyordu, Albert'e Flaubert'in *Şark'a Seyahat*'ini, geceleri piramitlerin etrafında dolaşan ve ertesi sabah Fransız yazar tarafından av tüfeğiyle vurulan çakalları, beyaz gezginlere bir cep harçlığı karşılığında bir saatliğine kiralanan Nubyalı köle kadınları anlatmıştı. Katharina bunu, sanki bir doğa tasviriymiş, gün doğuşu ya da bir dağ manzarasıymış gibi anlatıyordu. Albert ise öfkeye kapılıyordu ve kimi zaman tartışmalar yaşamışlardı. Bu tartışmalar sırasında Albert ona yozlaşmış Güney Almanyalı mobilya fabrikatörü çocuğu, Katharina da Albert'e sofı Kuzey Alman püriteni demişti, oysa Albert kendini anarşist sayıyordu. Oysa şimdi anarşist, Güney Almanyalı mobilya fabrikatörünün evinin yolunu tutmuştu ve ağzının kuruduğunu, kalbinin daha hızlı çarptığını hissediyordu.

Sokak boyunca yukarı doğru çıktı, otomobille girilen demir parmaklıklı, kemerli kapıları ve gül dikili ön bahçeleri geçti, Katharina'nın ailesinin sokağın yukarı ucunda bulu-

nan evine vardı. Bu evin de parmaklıklı ve kemerli bir otomobil giriş kapısı vardı ve ayrıca dövme demirden yüksek bir çitle çevriliydi. Parmaklıkların arasından özenle düzenlenmiş bir bahçe, çakıllı yollar ve üstünde nilüferlerin yüzdüğü eskimiş bir çeşmeli havuz gördü. Albert etkilenmişti, özellikle de nilüferlerden ve yılın bu zamanında bile hepsinin çiçek açmış olmasından. Albert, Katharina'nın çocukluğunu nilüferlerin arasında geçirmiş olduğunu gözünün önüne getirdi. Fransız yazarlarına olan sevgisi ve masum çakalların katledilmesi ve Nubyalı köle kadınların zevke alet edilmesine ahlaki kayıtsızlığı da buradan geliyor olmalıydı. Kilitli demir kapıdaki zili çalarken, Albert bir Fransız aristokrat ailesine çaya geldiğı duygusu içindeydi. Kropotkin, Paris kontunun kapısını çalıyor, diye düşündü Albert. Bu klastı ve birbirine uyuyordu. Ne de olsa Kropotkin'in kendisi de büyük prens ailesinden geliyordu. Ve birden, Katharina'nın ailesini ziyaret etmenin iyi bir fikir olduğundan ve sahne korkusu yaşamasının gereksiz olduğundan emin oldu.

Albert zili ikinci bir kere çaldı, ama hâlâ hiçbir hareket yoktu. Birkaç dakika bekledikten sonra zilin düğmesine üçüncü bir kere basacağı sırada, birden otomatığın sesi duyuldu ve bahçe kapısı açıldı.

Albert, yan duvarlarında avlanmış hayvanların boynuz ve kafalarının asılı olduğu loca benzeri bir müstemilatın içinden geçerek ev kapısına doğru yürüdü. Herhalde Katharina onu bekliyor olacaktı. Ama Katharina beklemiyordu. Hiç kimse beklemiyordu. Ev kapısı kilitliydi ve hiçbir tanrının kulu görünmüyordu. Albert burada da zili çalmak zorunda olmaktan dolayı mahcubiyet duyuyordu. Ama başka ne çaresi vardı ki. Hiç kimsenin açmayacağından emin olana kadar bir süre bekledi. Sonra zili çekinerek ve kısacık çaldı, ama daha parmağını zil düğmesinden çekmesine kalmadan

evin kapısı aniden açıldı, muhtemelen Katharina'nın annesi olacak bir kadın kapıda belirdi ve "Bu kadar telaş etmeyin, genç adam," dedi. Albert bir şey demedi. Yalnızca, daha soğuk kanlı olmadığına, daha fazla beklemediğine kızıyordu. Bu kadar çok zil çalmak bir Kropotkin'e yaraşmıyordu. Ve burada eşikte durup utançtan kıpkırmızı olmak da öyle. Sonra kadın, "Siz Albert olmalısınız," dedi ve onu eve girmeye davet etti. Albert "Evet," dedi ve sonra da "Çok teşekkürler," diye ekledi, kadının peşinden bir hole girdi. "İsterseniz üstünüzdekini çıkarabilirsiniz," dedi kadın ve Albert buna ketum bir "Hayır teşekkürler, gerek yok," ile karşılık verdi. Daha fazla göze çarpmak istemiyordu ve bu yüzden ne pahasına olursa olsun portmanto ile oyalanmaktan kaçınmak istiyordu. Dahası Kırpıntı Koleksiyonu'ndan aldığı siyah kürk paltoyu giymişti ve ondan ayrılmayı sevmezdi. Palto ona güven veriyordu, özellikle de yabancı topraklarda. Onu aldığından beri bir tür barınak olmuştu kendisine. Albert, Katharina ile birlikte serin ve yağmurlu bir yaz sonu gününde, yukarıdaki koruda önce soyunup sonra paltoya sarındıklarını hatırladı. O zaman kelimenin tam anlamıyla bir olmuşlardı: yukarı aşağı sallanan ve bu sırada homurtulu sesler çıkaran kürk kaplı bir hayvan.

Katharina'nın annesi, paltosunu çıkartmak istememesini tepkisizce karşıladı ve onu salona buyur etti, ama kendisi önden yürüdü. Kısa boylu tıknaz bir kadındı, Albert onda Katharina ile hiçbir benzerlik göremedi. Bir tek açık sarı ve hafif kızıl ışıltılı saçları, Katharina'yı hatırlatıyordu. Katharina saçlarını açık tutuyordu, bu kadın ise onları topuz halinde toplamıştı. Ayrıca bir tür folklor kostümü gibi bir şey giymişti. Ceket şeritlerle ve gümüş düğmelerle, etek kadife-den kenarlarla süslenmişti. Güney Alman, diye düşündü Albert. Kadının onu götürdüğü salon da, giyimine uygundu. Albert bunun hangi stil olduğunu bilmiyordu, ama

bunların tasarım mobilyaları olduğu açıktı. Köylü tarzı, ama incelikli. Koyu yeşil, döşemeli ağır oturma mobilyaları, folklorik kakmaları olan bir dolap, oyma görünümlü bir masa ve her yerde dantel kenarlı kadife  rt ler.

Albert'in içi sıkıldı. Daha önce hiç, bu tür giyinen ve bu tür mobilyaları olan insanlara misafir olmamıştı. Belki de kaba kürk paltosunu askıya koysa daha iyi olurdu. Bir an, bunu kadına önermeyi düşündü, ama bir şey söyleyemedi, kadın onu koyu yeşil bir koltuğa buyur etti. Oturdu, aynı anda da salonun karşı ucunda terasa ve oradan da bahçeye açılan bir cam kapıda Katharina'nın babası göründü. Adam hemen girmede, terasta bir şeylerle uğraştı. Bir süre sonra Katharina'nın annesi ona seslendi: "Katharina'nın arkadaşı geldi."

Az sonra salona giren adam avcı gibi giyinmişti, elinde tüfek tutuyordu ve yanında, hemen hırlamaya başlayan ve kayışına asılan mavi bir av köpeği vardı. "Sakin ol," dedi adam ve köpeği kendine daha yakın tuttu. Sonra da gayet dostane bir tonda, "Demek Albert bu," dedi. Albert'in yanına gelip elini uzatmak istedi, ama köpek sakinleşmedi, yeniden hırladı ve kayışına daha da fazla asıldı. Herhalde paltonun kokusunu alıyor, diye düşündü Albert ve onu ıkaramadığına sinirlendi. "Ayı postunuzu çıkarmalısınız," dedi aynı anda adam, kılını kıpırdatmadan, "bu arada ben de köpeği dışarı çıkarayım." Ve kayboldu, Albert paltoyu çıkardı, zaten sıcaklamıştı ve Katharina'nın annesi paltoyu parmak uçlarıyla aldı. Palto ağırdı, parmak uçlarıyla taşımak mümkün değildi. Kadın paltonun ağırlığıyla biraz  kt  ve kolunun üstüne atmak zorunda kaldı. Kadın dışarıdayken, Albert önce hırlayan, sonra delirmişesine havlayan köpeği duydu, sonra ses kesildi. Bir süre sonra Katharina'nın annesiyle babası salona geri döndüler. Babası köpeği dışarı çıkardığını, bugün ona hakim olmanın mümkün olmadığını

belirtirken, Albert Katharina'nın annesi tarafından kahve masasına buyur edildi. Katharina daha sonra gelecekti, şimdi afiyetle yemeliydi.

Albert elmalı pastadan aldı, baba da öyle, anne pastadan uzak durup yalnız kahve içti. Sonra baba, Katharina'nın kendisine bir şeyler anlattığını, Albert ile tanışmaktan memnuniyet duyduğunu ve lafı uzatmaya niyetli olmadığını, bu yüzden de hemen kendisinin ve karısının Albert'in, ki kişisel olarak ona karşı hiçbir garezi yoktu, Katharina'nın okul ve meslek geleceğini tehlikeye atmamak için onunla her türlü temastan kaçınacağını varsaydıklarını bilmesini istediğini söyledi. Bunları bir solukta ve aynı zamanda öyle sakın ve iyiniyetli bir sesle söyledi ki, sanki elmalı pastanın nasıl hazırlandığını anlatıyordu. Albert bir şey demedi. Pastadan da yemek istemiyordu artık. Birden Wilhelm Reich kitabındaki şema yeniden aklına geldi. Zırh yapısını gösteren şema. Onun zırhı yoktu ve kendini titrek hissediyordu. Cebinden bir paket tütün çıkardı ve bir sigara sarmaya başladı. Samson marka tütün içiyordu. Samson, bir arslanı çıplak ellerle parçalayabilen dev gibi bir insandı. Albert Samson olmayı çok isterdi. Av köpeğinin boynunu kırmak isterdi.

O sigarasını yakarken, Katharina'nın annesi masadan kalktı, pencerelerden birini açtı. Sonra salondan çıktı, kül tablasıyla geri dönüp onu bir şey söylemeden, Albert'in önüne masaya koydu. Albert teşekkür etti ve yeniden sustu. İspanya'yı ve insanların orada faşistlerle mücadele ettiğinde bir boğma teliyle idam edildiğini düşündü. Boğma telini boğazında hissediyordu. Boğazına dayanmıştı bile. Ve burada oturduğu her an biraz daha daralıyordu. Bunun özellikle nazik bir an olduğunu biliyordu. Onuru söz konusuydu. Ama güveler tarafından kemirilmiş bir Prens Kropotkin, kızını arzuladığı Würzburglu bir mobilya fabrikatörünün salonundaki masanın başında onurunu nasıl korur.

Albert püsküllü eteği düşündü. Ve Katharina'nın erkek gömleği kesimli beyaz bluzlarını, sıcak günlerde yakasını fazla sıkı düğmelemediğini. Bunu daha fazla düşünmek zorunda kalmamak için sigarasına konsantre oldu. Bir tütün kırıntısı üst dudağına yapışıp kalmıştı. Tabii ki Katharina'nın annesi tütün kırıntısını görmüştü bile. Bütün o süre boyunca zaten onu sigara içerken seyretmekten başka bir şey yapmamıştı. Tiksinti, ihtiyat ve teyakkuzla karışık bir bakışla önce sigara sarışını, sonra da içişini seyretmişti. Sanki sigara değil, bir el bombası tutuyormuş gibi. Kadın şimdi de, tütün kırıntısını üst dudağından alışını, bir an boyunca baş ve işaret parmakları arasında ovalayışını ve sonra da kül tablasına bırakışını seyrediyordu. Albert tütün kırıntısını halının üstüne de bırakabilirdi. Ama bunun için, net olarak hissediyordu ki, artık yeterli cesareti yoktu.

“Ne oldu?”

Elena’nın sesini duyduğunda, Albert’in nerede olduğunu anlaması için biraz zaman geçmesi gerekti. Sanki o anki cesaretsizliği vücuduna işlemiş gibiydi. İçindeki tüm gerilim akıp gitmişti, Elena da ansızın onunla ilgilenmiyormuş görünüyordu. Elena bir kelime daha etmeden öte yana döndü ve bir sigara yaktı. Albert yalnızca “Hiçbir şey,” diye karşılık verdi ve etrafta gezinen kimse görünmediği halde, oturduğu yerde ve mümkün olduğunca dikkat çekmeyecek şekilde üstünü başını toplamaya çalıştı. Sonra bir şey söylemiş olmak için, “Güzeldi!” dedi, bunun üzerine Elena ona öyle acımayla baktı ki, utançtan Albert’in yüzü kıpkırmızı oldu. “Cretino” sözünü söylemediği halde, Albert o kelimeyi duyduğunu sandı. Belki de ağaçlardaki serçeler ötmüştü ya da kanalın karşı tarafındaki hayvan barınaklarındaki balıkçılar ve yahut devekuşları birbirlerine fısıldamıştı. Hayvanlar durgunluklarından uyanmış, hararetle sağa sola koşuyorlardı. Geldiğinden beri barınaklarının yarı uzamış otları üstünde, sırf sırt kürkleri görünecek şekilde ve bayıltıl-

mış gibi uyuyan kızıl kahve benekli iki sırtlan bile doğrulmuş ve birbirleriyle oynamaya başlamıştı. Albert balıkçılara ve devekuşlarına imreniyordu. Sonunculara belki biraz daha az imreniyordu, çünkü balon gibi vücutları ve minicik kafaları, içinde de aynı derecede minik beyinleri vardı.

“Karşıdaki sırtlanlara bak,” dedi Albert, tam rujunu tazeleyen, ama bu sırada, bir elinde ruj, ötekinde bir cep aynasını taşıdığı için yarısı içilmiş sigarasını ağzından çıkarmak istemeyen Elena’ya. Bir noktada, rujunu sigaranın etrafından geçirme çabası sarpa sardı, ruj ve cep aynasını el çantasına koydu, sigarayı ağzından aldı, onu çakılların üstüne düşürdü ve sigarayı topuğuyla söndürürken, sırtlanlara da çakallara da ilgi duymadığını ve şimdi eve gideceğini söyledi. Yalnız olarak.

Bu “yalnız”ı öyle kesin söylemişti ki, Albert başka bir teklifte bulunmaya cesaret edemedi. “Peki,” dedi ve az öncesinin ne kadar güzel olduğunu tekrar söylemek istedi. Ama bunun aptallık olacağını biliyordu. Kaldı ki hiç de o kadar güzel değildi. Her şeyden önce hazindi. Daha ilk öpüşü, onu ilk saniyesinde mutlu eden öpüşü bile ikinci saniyesinde hüzünlüydü. Ve diğer her şey de. Ama Albert aynı zamanda, veda etmenin zor geldiğini hissetti. Şimdi ayağa kalkmış olan Elena’yı veda için kucaklayıp bir kere daha öpmek istediğinde ondan uzak durmuş, eliyle yanağını okşamış ve ona “*Poveretto*,” demişti. Sonra başka bir söz etmeden gitmişti ve Albert, kıyı yolunun neredeyse sonuna vardığında, yeniden bir sigara yaktığını ve sigara içerek Lüt-zow ufkuna doğru kaybolduğunu gördü.

Ona *Poveretto* demişti, yani “zavalıcık” ya da “zavallı çocuk,” ki iyiniyetli bir yorumla müşfik bir jest sayılırdı. Daha az iyi niyetli bir yaklaşımla bu sözü “zavallı sersem” diye de çevirebilirdiniz. Albert, Elena’nın kendisine bir sevgi sözüy-le mi, yoksa tekmeyle mi veda etmiş olduğundan emin de-

gildi. Hayvanat bahçesindeki ortak maceralarının bir aşk ilişkisinin başı mı, yoksa şimdiden sonu mu olduğunu da bilmiyordu. Beklemeye ve Elena'yı sıkboğaz etmemeye karar verdi. Elena onu öpmüş, mahremiyete girmişti, özel bir tarzda ve bir park bankı üstünde de olsa. Ama bu, hayal bile etmiş olduğundan fazlasıydı. Mutlu olabilirdi. Ama mutlu değildi. Daha eve dönüş yolundayken şakaklarında ve alınının gerisinde, sanki kafasına aşırı kan pompalanıyormuşçasına muazzam bir basınç hissetti.

Ertesi gün Montestella'ya gitmemişti. Bu ona uygunsuz görünmüştü. Ayrıca onun tepkisinden korkuyordu. Bir kez daha *Poveretto* diye çağrılmak istemiyordu. Ondan sonraki gün özlem onu lokalin kapısına kadar sürükledi, ama içeri girmeydi. Üçüncü gün Montestella'nın önünden birkaç kere geçti, girmeye cesaret etmedi. Dördüncü gün, lokalin etrafında ser-seri köpek gibi dolanıp durmanın onursuzca olduğunu kendine itiraf etti ve onun yerine spor sahasına ve sonra da yüzmeye gitmeye karar verdi. Dikkatini dağıtmak, kafatasının içinde birikmiş kan fazlasından kurtulmak zorundaydı. Ama hepsinden önce Elena'ya, onsuz olmaya neredeyse dayanmadığını fark ettirmekten kaçınmak zorundaydı.

Spor sahasına bisikletle rahatça gidebiliyordu, yeri hemen Wilmersdorf yazlık yüzme havuzunun yanındaydı ve son yıllarda düzenli olarak gitmişti oraya. Burada antrenman yapabiliirdi, antrenman kelimesi biraz sahtekârlık sayılsa da. Daha doğrusu, onun burada hareket edebileceğini, birkaç tur koşabileceğini, eğilebileceğini, sınav çekebileceğini ve kas gevşetme hareketleri yapabileceğini söylemek olurdu. Çantasını hazırlayıp bisikletle spor sahasına gitmek, bisikleti kulüp lokalinin yanına bırakmak, çanta omzunda tribünden koşu pistinin kenarına kadar yürümek onun için bir zevkti. O zaman kendini sağlıklı ve zinde bir insan gibi hissediyordu.

Birkaç kere, bir kulüpte spor yapmaya bile kalkışmıştı. Bir süre, posta çalışanı olmayanların da üye olabildiği Berlin Posta Kulübü'nde boks antrenmanına katılmıştı. Bununla birlikte daha sonra farkına varmak zorunda kaldığı gibi boks hevesi, fazla Hemingway okumanın ve bedensel durumunu yanlış değerlendirmenin sonucuydu. Oysa antrenmanın ilk ayları gayet hoşuna gitmişti: cezaevinden fazla uzakta olmayan Moabit'teki bir spor salonunda kondisyon antrenmanı, koşu, kas gevşetme ve ip atlama. Kum torbasındaki antrenman da, ilk teknik zorluklar burada ortaya çıktığı halde, hoşuna gitmişti. Kollarını yanlış tutuyordu ve yumruklarını, kum torbasına çarptıkları sırada doğru konuma getirmiyordu. Bunun sonucu, boks eldivenlerine rağmen önce parmak eklemlerini yaralaması, sonra da bir omuz-kol sendromuna tutulması oldu. Yine de boksa devam etti ve ancak aylarca hazırlıktan sonra, ilk defa bir antrenman rakibiyle ringe çıkması gerektiği zaman bıraktı. Başına koruyucu kaskı da ilk defa takıyordu. Kask, kulak deformasyonunu önlemek için kulakları da örtüyordu, bunun sonucu da doğru dürüst duyamaması, ringe yarı sağır çıkmasıydı.

Antrenman rakibi gerçek bir postacıydı ve paket kuryesi olarak çalışıyordu. Antrenör ring hakemi rolünü oynuyordu ve ilk raundu yüksek sesle "Boks!" diye bağırarak başlattı. Albert ayak tekniğine dikkat etmeye, belden yukarısının duruşunu ve aynı şekilde kolunu tutuş şeklini de kontrol etmeye niyetliydi ve rakibine ihtiyatla yaklaşmak istiyordu. Rakibi anlaşılan bambaşka bir niyetteydi. Albert henüz kontrollü bir şekilde bir ayağını diğerinin önüne atmakla ve aynı anda kollarını doğru açıyla göğüs ve yüzünün önünde tutmakla meşgulken, rakibi doğruca onun üstüne yürüdü ve dolambaçlı şeylerle uğraşmadan, hayli kuvvetli bir şekilde suratına vurdu. Albert bir an için, darbenin şiddetiyle devrileceğini sandı. Sonra acısı öfkeye dönüştü,

böylece Albert rakibine “G.t” diye bağırdı ve aynı anda da belden aşağısına tekme attı. Paket kuryesinin tepki vermesine ve ring hakeminin müdahale etmesine kalmadan Albert ringden çıktı ve bir daha asla boks yapmayacağına kesin karar vermiş olarak soyunma kabininde kayboldu. Boksun kaba ve ilkel bir spor türü olduğu kanısına varmıştı. Kavgacı tiplere, hapishane kuşlarına ve paket kuryelerine göre bir şey.

Albert boks ile artık bir ilgisi olsun istemiyordu. “Şiddetsiz yolu” seçti ve uzun süre Japonya’da yaşamış ve Japon bir kadınla evli olan bir Alman tarafından yönetilen bir judo okuluna devam etti. Adam Japonya’da usta rütbesi alan az sayıdaki Almandan biriydi. Ancak bu insanın karnını doyurmuyordu, bu yüzden de Berlin’de, başarının zirvesindeki sporcuların da, Albert gibi acemilerin de antrenman yaptığı bir judo okulu açmıştı.

Judo antrenmanı Albert’in hoşuna gitmişti. Özellikle de düşme alıştırmaları. İlk haftalarda düşme alıştırmalarından başka bir şey yapmamıştı. O sıralar, düşmeyi bilmediğinin farkına varmıştı. Düştüğü zaman, yanlış düşüyordu. Kolları bükülü düşüyordu ve dirseklerini yere çarpıyordu. Judo okulunda, kolları açık düşmeyi öğrendi. Yalnız onu da değil. Kollarınızı yalnız açmakla kalmıyordunuz, onları yüz seksen derece açık halde yere vuruyordunuz, öyle ki acıyordu. Böylece düşme sırasında omurganıza binen yük azalıyordu. Düşme alıştırmalarının sırrı buydu. Yükü tehlikesiz olan yere bindiriyor, kemik kırığı ve başka uğursuzlukların olabileceği yerlerde azaltıyordunuz. Birkaç hafta antrenman yaptıktan sonra Albert o kadar iyi düşer oldu ki, tüm hayatı boyunca hiç o kadar iyi düşmemişti. Zaten çok ender düşmüştü. Aslında tüm hayatı boyunca yalnız bir kere ciddi bir şekilde düşmüştü. Bu, paten kaymayı öğrenmeye çalıştığı zaman olmuştu. Tüm hızıyla kuyruk so-

kumunun üstüne düşmüştü ve bir daha asla paten yapmamıştı. Ama bir daha asla ciddi şekilde düşmemişti de. Burada, judo okulunda, sürekli düşüyordu -ve gittikçe daha iyi düşüyordu. Ve bir şekilde, judo okulunun dışında da düşmeyi sevinçle bekliyordu. Ama judo okulunun dışında düşmüyordu. Daha sonrasında da, hiçbir zaman judo okulunun dışında bir judo numarasını uygulamaya fırsat bulamadı. Judo, kendi başına var olan bir şeydi. Aslında bir yararını görmezsiniz. Tabii judo ustası olup bir judo okulu kurmazsanız.

Düşme alıştırmaalarının yanında, judo seremonileri de Albert'in hoşuna gitmişti, hep birlikte diz çökmeler, gözünü yummalar ve kıpırdamadan durma, yani içine dönme dedikleri, antrenörün işaretini bekleme ve ardından, doğrulmadan önce eğilerek selam verme. Törensel selam, düşme alıştırmaaları ve törensel veda Albert için gayet yeterli olurdu. İkili mücadeleler ise daha ziyade bir yükü, çünkü birbirinize çok fazla yaklaşıyordunuz. Albert başka adamlarla hiç judoda olduğu kadar yakına gelmemişti. Özellikle yerdeki mücadelelerde birbirinize dolanıyor, yanak yanağa boğuşuyordunuz. Albert yabancı bir adamla yanak yanağa boğuşmayı, hele kıpırdayamaz halde kısıklarak tutulmayı hiç istemiyordu. İki erkek bacağı tarafından boyunduruğa alınmayı ve rakibinin ayaklarını kafasının arkasında hissetmeyi de istemiyordu.

Hele ayaklar. Judo çıplak ayaklarla yapılıyordu ve sürekli olarak rakibin çıplak ayaklarından sakınmak zorundaydınız. Özellikle de bir ayak uzmanıyla karşı karşıya iseniz. Judoocular arasındaki ayak uzmanları, başka insanların ellerini kullanabildiği kadar kıvrak bir şekilde ayaklarını kullanabiliyorlardı. Bir keresinde, ayaklarıyla rakibinin kulaklarını bile bükabilen bir adamla dövüşmüştü, bu aslında yasak ama hayli etkili bir hareketti. Ayaklarıyla yabancı bir insa-

nın kulaklarını bükmek Albert'in aklına asla gelmezdi. Judonun, bir insanı önce iyice yakınına çekip sonra da çelmeyle ya da bir tür kalça darbesiyle yere savurmak olan ana fikrini de hiçbir zaman gerçek anlamda benimseyebilmiş değildi.

Rakibi herhangi bir şekilde, mesela bir boyunduruk ya da cendere kavrayışıyla kıpırdayamaz hale getirmeniz iyiydi. Daha da iyisi, her iki omzunun mindere değmesini sağlamaktı. Albert'in rakiplerinin çoğu mindere yalnız bir omuzlarıyla değiyorlardı. Tabii mindere değiyorlarsa. Ve tek omuzla mindere değdiklerinde şimşek hızıyla dönerek bu pozisyondan sıyrılıyor ve Albert'e ayaklarıyla öyle vuruyorlardı ki, en sonunda kendi omuzlarının ikisi de mindere değiyordu ya da rakibi tarafından cendereye alınıyor ve kıpırdayamaz hale geliyordu. Albert tüm hayatı boyunca hiçbir zaman judo okulunda olduğu kadar çok, iki omzunu birden yere değdirmiş değildi. Ayrıca bu kadar sık kıpırdayamaz hale geldiği de olmamıştı. Judo okulu onun için âdetâ kıpırdayamaz oluşun okulu olmuştu. Burada terleyerek, kıpırmızı bir kafayla ve tamamen kıpırdayamaz halde, yabancı bir insanın boyunduruk tutuşu altında beklemeyi öğrendi.

Albert tartan pistine geçiş yaptı. Burada hiç kimse onu cendereye almıyor, hiç kimse gereğinden fazla yaklaşmıyordu. Daha doğrusu neredeyse hiç kimse. Spor sahasında onu sıkıştıran tek kişi saha bekçisiydi. Oysa Wilmersdorf stadyumunun saha bekçisi Albert'in burada spor yaptığı birkaç yaz boyunca hiç ortaya çıkmamıştı.

Stadyuma serbestçe girilebiliyordu ve bakımlı durumda değildi. Çimenler kesilmemiş, tribün sıraları yıpranmış ve bir kısmı tamamen eksikti, tartan pisti pürüzlerle ve ayrık otlarıyla doluydu. Bununla birlikte birileri, stadyumun gü-

neydoğu köşesinde taraçalar halinde düzenlenmiş tribün sıralarının birkaçına üzüm asmaları dikmiş ve küçük bir şarap bağı kurmuştu ve tesislerin geri kalanından farklı olarak bu bağ özenle bakım görüyordu. Albert düzenli aralıklarla tartan pistinde tur attığı halde, asmaların yanında hiç kimseyi görmemişti. Bir saha bekçisi de yoktu anlaşılan. Üzüm yenmeye ve şarap olarak işlenmeye uygun olmasa bile, üzüm bağı stadyumun üzerinde bir Akdeniz atmosferi oluşmasına katkıda bulunuyordu. Özellikle yaz akşamlarında. Albert'in turlarını Wilmersdorf'ta değil de güneyde bir yerlerde attığını hayal edebilmesi için yalnızca, şehir içi otobanın uğultusunu ve Forkenbeckstrasse'deki sigara fabrikasından gelen hafif kekre kokuyu yok sayması yetiyordu. Ve koşudan sonra ter içinde ve soluk şoluğa çimenlerin üstüne uzanıp mavi gökyüzüne baktığında ve ciğerlerine stadyum toprağı ve çimen kokusu dolduğunda, kendini mutlu hissediyordu. Aynı anda spor öğrencisi bir kız ya da Federal Memurlar Sigortası Kuruluşu'ndan genç bir bayan sigorta uzmanı da tur atıyorsa daha da mutlu oluyordu. O zaman arazinin tepesinde yükselen ve bazı günler burayı sarımtırak bir sisle örten, bitişikteki çöp yakma tesislerinin üç bacası da kendisini rahatsız etmiyordu.

Albert'in Wilmersdorf stadyumundaki mutluluğu, çimlerin yenilendiği günle birlikte değişti. Yeni çimenle birlikte yeni bir saha bekçisi ve yeni saha bekçisiyle birlikte de güneyli keyfinin sonu ve "Çimlere basmak yasaktır" yazılı bir levha geldi. Tuhaf bir şekilde sırf oyun sahasının çimeni yenilendi, başka bir şey olmadı. Dağılmış tribünler ve çürük oturma yerleri oldukları gibi kaldı. Koşanlar, aynı şekilde yenilenmeye ihtiyacı olan tartan pistini kullanmaya devam edebildi. Ama hiç kimsenin artık çimene ayak basmasına izin yoktu. Yasağın uygulanmasına saha bekçisi nezaret ediyordu ve bunu, üzüm bağının hemen solunda ve tribün sı-

ralarının yukarısında bulunan kulübesinden yapıyordu. Stadyum tesisleri büyük ölçüde harap olduğu halde, hoparlör tesisatı henüz çalışıyordu ve saha bekçisi çimeni basılmaktan korumakta onu kullanıyordu. Albert daha bir ayağını yeşile basar basmaz saha bekçisinin sesi sahanın çevresine yerleştirilmiş dört hoparlörün tümünden gürliyordu: “Çimenden in!”

Tesisat otuzlu, kırklı yıllardan kalma görünüyordu. Tanrı gırdıyor, hışırıyor ve konuşmacının sesine metalik, keskin bir tını veriyordu. Saha bekçisinin sesi hoparlörden yükseldiği zaman, saha bekçisinin kendisi gözüküyordu. Saha bekçisi ancak, birkaç kere üst üste “Sahadan in!” diye böğürmek zorunda bırakıldığı zaman kendini gösteriyordu. Başlangıçta Albert emre hemen itaat ediyordu, çünkü anonim ses yeterince etkileyiciydi. Ancak zamanla sesin etkisi azaldı, böylece Albert ilk ihtardan sonra ikinci bir kere çimenin üstüne çıkmaya cüret ediyordu, ama bu hareket derhal yeniden hoparlörden gelen bir emirle cezalandırılıyordu. Albert çimene ayak bastığı zaman bunu daima saha bekçisinin kulübesine en uzak köşeden yaptığı halde, saha bekçisi onun adımlarının her birini çok iyi görüyor gibiydi.

En sonunda Albert saha bekçisinin talimatlarını, koşusunu tamamladıktan ve üst üste ihtar aldıktan sonra ayakkabılarını çimenin üstüne koyarak ve pistin üzerinde yalın ayak biraz daha dolaşarak boykot etmeye çalıştı. Ama saha bekçisi bunu da gümbürtülü bir “Ayakkabıları çimenden indir!” ile cevaplıyordu. “Ayakkabıları indir!” üçüncü ihtar-
dı ve üçüncü ihtar, saha bekçisinin kulübesinden çıkması, bir sigara yakması ve Albert’i bir dürbün yardımıyla gözetlemesi demekti. Albert hemen ayakkabıları yanına alıyor, ama itaatkâr gözükmemek için birkaç dakika daha pistin üstünde hoplayıp zıplıyordu.

Saha bekçisinin bizzat görünmesi bir yandan onu gerçek-

ten de etkilediği halde, öte yandan beraberinde başka sonuçlar getirmediğinden, çok geçmeden hareket alanını yeniden genişletmeye çalıştı, üç ihtar ve böylelikle saha bekçisinin bizzat görünmesini provoke etmekle kalmadı, adamın ortaya çıkışını da görmezden gelip ayakkabıları çimen-den almadı. Onun yerine ayakkabıların yanına uzandı ve jimnastik egzersizlerini yaptı, ki bunların arasında birkaç yatıp kalkma hareketi de vardı ve bu yatıp kalkmalar da, Albert'i dürbünle gözetlemeye devam eden saha bekçisini gözden kaçırmamaya olanak veriyordu. Gözetlenmeyi göze aldı, çünkü çimen ve egzersizler buna değerdi.

Bir gün Albert hareket programını aynı şekilde tamamladı, beklendiği gibi ihtar edildi, ihtarlara karşı koydu, ayakkabılarını çimene koydu, egzersizlerini yaptı ve yatıp kalkma hareketlerinden birinde, saha bekçisinin yanında iki polisin durduğunu, bunların da, ancak dürbünsüz olarak, ona doğru baktıklarını fark etti. Albert bir an donakaldı, ama sonra yatıp kalkma hareketlerine devam etti, çünkü polisler de donakalmış gibi görünüyordu. Ama tribünden koşu pistine doğru inmeye yönelik ilk belirtileri gösterdikleri anda, ayakkabılarını çimlerin üstünden aldı ve stadyumun Wilmersdorf yazlık yüzme havuzunun hemen yakınında bulunan arka çıkışlarından birinden kayboldu.

Az çok serinkanlılıkla yüzme havuzuna gidip sakın sakın ve soluğu yavaşılamış halde bilet alacak kadar zamanı vardı. Ancak kasadaki kadın eski tarz tipik Berlinli yüzme havuz kasiyerlerindendi ve giriş bileti isteğine hiçbir tepki göstermedi. Onun yerine başını sola çevirdi ve vezne gişesinin yanında kontrolör ve bilet toplayıcı olarak görev yapan havuz görevlilerinden biriyle sohbete koyuldu.

Albert giriş bileti isteğini tekrarladıktan sonra kasiyer kalk-

tı ve yerinden ayrıldı. Kızgınlığından ve iki polisin her an gelebileceğini hesaba katmak zorunda olduğundan havuza biletsiz girmeye kalktı, ama havuz görevlisi kolunu bir bariyer gibi açıp Albert'e Berlin lehçesiyle "Nereye böyle usta?" dedi.

Berlinlilerin Albert'i kızdıran bir yanı varsa, o da "usta" diye hitap etmeleri idi. Berlinliler hor gördüklerini göstermek istedikleri herkese "usta" diye hitap ederlerdi. Albert'in içinden havuz görevlilerine, burada ustanın kim olduğunu kaba kuvvetle göstermek geliyordu. İçinden, niha yet bir *Uchi Mata* ya da *Ashi Guruma*'yı gerçek hayatta kullanma fikriyle oynuyordu bile. Ancak Albert dövüş tecrübelerine güvenmiyordu, dahası iki polis de her an görünebilirdi ve bileti de yoktu. Onun yerine havuz görevlisine, "Aptal Berlin lehçenizi kendinize saklayabilirsiniz," dedi, bunun üzerine görevli tedirginlikle arkasına baktı, sanki Albert bunu başka birisine demiş gibi. Albert bunun üzerine başka bir şey demedi. Havuz görevlisi de bir şey demedi. Kolunu uzatmış halde durmaya devam etti, Albert de havuz görevlisinin omzu üzerinden, güneşlenen çimenlerin alt kenarında dizili kavakların tepelerine dikti gözlerini.

İkisi de susuyor ve ne yapacaklarını bilmiyordu. Polislerin gelmesinin tam zamanıydı. Ama polisler gelmedi. Onların yerine kasiyer kadın elinde büyük bir rulo ile geldi. "Giriş biletleri," dedi havuz görevlisine ve adam kolunu yeniden indirdi, Albert'i hafif tiksinti içeren bir baş hareketiyle vezneye geri havale etti. Kasiyer kadın ruloyu bilet sayma makinesine taktıktan sonra Albert bir giriş bileti satın aldı, havuz görevlisine uzattı, ama o bilete bakmayı bile reddetti ve onu ikinci ve yine tiksinti dolu bir baş hareketiyle soyunma kabinlerinden birine gönderdi.

Ama Albert soyunma kabinlerine gitmedi, elli metrelik havuzun üst kenarında bulunan ve sürekli müşterilere ait yerlerin bulunduğu taş taraçalardan birine oturdu. Bulutlu

bir gündü, havuz pek kalabalık değildi ve taş taraçalara, hiç tanımadığı iki üç kişi dışında (bunlar tesadüfen buraya gelmiş ziyaretçiler olmalıydı), müdavimlerden sadece biri yerleşmişti.

Albert adamı pek çok kere görmüştü. Onun için yalnız aşına olduğu Berlinli yüzme havuzu ziyaretçilerinden biri değil, bir bakıma aynı zamanda en sevdiği Berlinliydi. Adam kırk ile elli arası yaşlardaydı ve her gün havuza geliyordu. Ayrıca daha serin ve yağmurlu açılış gününde bile, sırtında, omuz ve kollarında pancar kırmızısı bir güneş yanığı vardı. Berlinli yüzme havuzu ziyaretçilerinin pek çoğu gibi nadiren suya giriyordu ve zamanın çoğunda taş taraçalarda uzanıyordu. Onu Albert için ilginç kılan şey ise, diğerlerinden farklı olarak hiçbir zaman yanında havlu bulundurmaması ve belli ki kollarını ve bacaklarını uzatarak kesme taşların üzerine uzanmayı seviyor olmasıydı. Hem de karınüstü.

Albert bir insanın bu şekilde yerde yattığını daha önce hiç görmemişti. Adam yere öyle yapışık ve sıkı bir şekilde seriliydi ki, onu yere bastıran ağırlığı kendi ayaklarının altında da hissediyordunuz. Albert daha önce hiçbir insanın bu adam kadar uzun süre yerde yattığını görmemişti. Öğleden önce yatıyor ve akşam üzeri kalkıyordu. Albert adamın ortalama olarak, hava iyi ve taşlar bir ölçüde sıcaksa, altı ilâ sekiz saat yerde yattığını tahmin ediyordu. Ve yalnız sımsıkı, iyice yapışık ve uzun süre yerde yatmakla kalmıyor, ayrıca çok sakın, neredeyse kıpırtısız yatıyordu. Bununla birlikte zaman zaman havuzun giriş yolundaki duşlardan bir parça suyun rüzgârla ona doğru savrulduğu olurdu. O zaman vücudunu sessiz ve zevk dolu bir titreme kaplıyor, ancak kıpırtı derhal yeniden yatışıyordu.

5

.....

A paçık anlaşıldığı gibi, yüzme havuzu adamı sakinleştiriyor, ona bir tür temel güven sağlıyordu. Albert de hayatı boyunca yüzme havuzuna gitmişti, ama bu ona hiçbir zaman gerçekten iyi gelmemişti. Ya da sadece suda olduğu ve yüzdüğü sürece. Suda olmadığı, yüzmediği zaman, yüzme havuzu onu huzursuz ediyordu. Bir yandan yüzme havuzu çocukluğundan itibaren önemli bir kaçış yeri olmuştu. Öte yandan yüzme havuzu onu çocukluğundan beri huzursuz etmişti. Tabii yüzme havuzunun kendisi değil. Onu huzursuz eden, kızlardı. Daha yedi ya da sekiz yaşındayken, yüzmeyi yeni öğrendiği zamandan itibaren, kızlar onu tedirgin etmişti.

Albert, bülüğün hazırlık evresi dedikleri dönemi herhangi bir şekilde yaşamış olduğundan emin değildi. Hazırlık evresi, bülüğ çağının huzursuzluğundan önceki bir tür sakin dönemdi. Fırtına öncesi dinginlik. Albert bir dinginlik dönemi yaşadığını hatırlayamıyordu. Öteden beri hep huzursuzdu. Muhtemelen küçük bir çocukken, belki bebekliğinde bile, huzursuzdu. Bebeğin kas gevşekliğiyle, rahat

uykusuyla, anne sütünün tatlı rehaveti ile tanışmamıştı. Albert doğduğunda hemen ensesi sertleşmiş ve kaşıntı hissetmişti. Ayrıca daha bebekken bile cinsel arzu ve bir tür sürekli huzursuzluk hissetmişti. Bu sürekli huzursuzluk onu daha da germiş ve aynı zamanda kaşıntı hissini artırmıştı. Kaşıntı hissini ve kaslarındaki krampların tam annesinin bedenini terk ettiği an başladığını hatırladığına inanıyordu. Nemli ve ağırlıksız anne ortamını terk etmesinin sonucu, anında ensesinin sertleşmesi ve teninin kaşındırıcı bir kuruluk kazanması olmuştu. Bununla birlikte, doğumdan hemen sonra, daha göbek bağı kesilmeden ve banyo yaptırılmadan önce, özellikle yoğun bir esnemişlik ve ferahlık duygusu yaşadığını da hatırladığı inancındaydı, ancak bununla ilgili diğer bir algısı da, dünyanın baş aşağı duruyor olmasıydı. Bu herhalde, küvete götürölüp temizlenmesinden önce ebenin onu ayaklarından tutup kısa bir an için baş aşağı sarkık tuttuğu sırada olmalıydı.

Bu herhalde, çocukluğunun en gevşediği ve aynı zamanda da vücudunu en fazla esnetmiş olduğu an olmalıydı. Ondaki sonraki her şey, özünde kramp haliydi. Kramp halini daha küçük bir çocukken bile, kendini çekiştirerek, çimdikleyerek, tırmalayarak hafifletmeye çalıştı ve bunda o kadar ileri gitti ki, annesi onu zaman zaman beşiğinde yanakları, alnı, dudakları ya da karnı ya da baldırları kanayan bir yara içinde buldu. Sanki kaba bir insanın kötü muamelesine ve hatta tacizine uğramışçasına. Ama tacize uğramış bir çocuk idiyse, o zaman kendisi tarafından taciz edilmiş bir çocuktu. O kendini taciz eden biriydi. Oysa bu kendini taciz asla bir sonuca varmamıştı. Hele yüzme havuzundaki o şişman adamın yaşadığı keyifli ürpertiye varması düşünülemezdi bile. Albert de küçük bir çocukken şişman olduğu halde. Ama keyifli ürpertiler yaşamak için sırf şişko olmak yetmiyordu.

Neyse ki yıllar ilerledikçe incelmışti. Yoksa asla yüzme havuzuna gitmezdi. Buna rağmen kendini tırmalamaya devam etmişti. Şişmanlık, bir türlü ulaşamadığı, fazla dar bir deri altı tabakası gibi, onun içindeydi. Yüzmeye gittiği zaman kendini tırmalamak zorunda değildi. Özellikle suda, tenindeki her türlü gerginlik üzerinden düşüveriyordu. Gerginliği suda çözünür cinstendi. Yüzdükten sonra da bu hal bir süre daha devam ediyordu. Kaşıntı yok, darlık hissi yok, şişkoluk yok. Havuzun suyundan çıkıp örtüsüne uzandığı zaman mutlu ve memnun olabilirdi.

Ama bir de kızlar vardı. Onun çok yakınındaydılar, çünkü hep, kızların da yattığı yere yatıyordu. Ve yalnız değil de sınıf arkadaşlarıyla birlikte yüzme havuzuna gittiğinde, o zaman da hepsi birden, kızların da bulunduğu yere uzanıyorlardı. Kimi zaman kızların fazla yakınına uzandıklarında, kızlar örtüleriyle birlikte öteye kaymışlardı. Ama kızlar suya girer girmez örtülerini tekrar kızların örtülerine yaklaşıyorlardı. Bu şekilde, açık hava yüzme havuzunda geçirdikleri bir gün boyunca güneşlenen çimenlik alan üzerinde ciddi bir mesafe kat ettikleri olurdu. Kızlar önde, onlar arkada.

Bu, oyunun parçasıydı, tıpkı kızların normal olarak hiçbir oğlanı ciddi bir şekilde yanlarına yaklaştırmaması gibi. Beden temasına yalnızca itişme olarak izin veriliyordu. İtkleme ya da havluyla vurma biçiminde. İyi niyetli yetişkinler buna çocukların oyun azgınlığı gözüyle bakıyordu. Oysa Albert bütün bu itişmeler sırasında, tek bir şeyin peşinde olduğunun bilincindeydi: kızların, dokunulmasına izin verilmeyen yerlerine dokunmak. Ama bu, işe yaramıyordu. Albert'in, sınıf arkadaşlarından birisinin kızlardan birisine sadece çarpmak yerine bir de öptüğüne tanık olduğu zaman da işe yaramadı. Hem de Albert'in favorilerinden biri olan, uzun siyah saçları ve bir bikiniyle ancak idareten

gizleyebildiği son derece sportif bir vücudu olan kızlardan biriydi. Doğru söylemek gerekirse, yalnız favorilerinden biri değildi. Hayatının kızıydı.

Hayatının kızı, ondan sonraki yüzme havuzu yıllarında da Albert'in kliginden birkaç oğlanı daha öpmüştü. Yalnız onu, Albert'i öpmemişti. Onun ise sonraki dönemde birkaç tane, hatta hayli çok sayıda hayatının kızı olmuş, bunlar onu öpmemişti. Ama en fazla acıyı bu kızda çekmişti. O sırada, sınıf arkadaşı o kızla öpüştüğünde bir çizgi roman okur gibi yapmıştı. Aslında Albert kurşun kalemle çizgi romana bir delik açmış ve her şeyi seyretmişti: vücutların birbirine sürtünmesi, oğlanın elinin birden kızın külodunda kaybolması, kızın tereddütlü, kararsız irkilmesi, ki Albert özellikle bunu heyecan verici bulmuştu, kızın dilini oğlanın kulağına soktuğu ve bunu yaparken Albert'e doğru baktığı, daha doğrusu onun çizgi romanına, tam tamına dergideki deliğe ve nihayet deliğin içinden onun irileşmiş göz bebeğine baktığı o kısa anı. Ondan sonra Albert ayağa fırlamış, havlusunu toplamış ve abartılı bir umursamazlıkla "Ben tüyüyorum," diye veda etmişti, kalbi birden çok hızlı çarpmaya başladığı ve içi bulandığı halde.

Albert sonradan, bu anın bir tür ilk sahne olduğuna inandırmıştı kendini, çünkü her defasında kalbi çarpıntı içinde uyandığı rüyalarında bunu sık sık görmüştü. Hatta pek çok yıldan sonra huyu depreşmiş, uğursuz rüyalara teslim olmuş ve Wilmersdorf yazlık yüzme havuzunda yine bir gazetenin içine bir delik açıp onun içinden bakmıştı. Ama yalnız bir kere. Ara sınavda kaldığı yaz. Artık dördüncü sömestrdeydi ve Raffael'in *Stanza della Segnatura*'sındaki çevre süsleri konusunda sınav verecekti. Bu konuda karar kılmıştı, çünkü resimleri çevreleyen süsler üzerine konuşma-

nın resimlerin kendisi hakkında konuşmaktan daha kolay olacağını düşünmüştü. Ancak sınav hocasının Raffael'in çevre süsleri hakkında sadece kısa ve daha ziyade ilgisizce, buna karşılık Quattrocento resimlerindeki kıyaslanabilir süs aynaları hakkında son derece ayrıntılı sorular soracağını hesaba katmamıştı. Albert sınav sırasında, ne Melozzo'nun Vatikan kütüphanesindeki IV. Sixtus freskini, ne de Santa Maria sopra Minerva'daki Cappella Carafa'nın Filippino Lippi'ye ait duvar resimlerini, ne de Pinturicchio'nun Roma'nın Santa Maria Aracoeli'sindeki Cappella Bufalini'de bulunan resimlerini incelemediğini itiraf etmek zorunda kalmıştı. Hatta, değil içinde yer alan Pinturicchio'nun duvar resimlerinden, Cappella Bufalini'nin kendisinden bile haberdar değildi.

Sınav hocası ise, Delbrück'ün kendisi değil, asistanlarından birisiydi, gerek Pinturicchio'ya, gerek Melozzo'ya delice tutkundu. Üstelik, çoğu sanat tarihçisi gibi, tutkulu bir kıyaslayıcıydı. Bir sanat tarihçisi bir resim hakkında konuştuğu zaman çoğunlukla, herhangi bir bakımdan bu resimle kıyaslanabilir bir düzine başka resimden söz ederdi. Bu bir düzine başka resim de tabii ki başka resimlerle kıyaslanabileceğinden, çoğu sanat tarihçisinin önünde kıyaslanabilir resimler veya resim teknikleri, resim düzenlenişleri ve motifleri sonsuz zenginlikte bir yelpaze halinde açılıyordu ve bunlardan sonsuza kadar söz edebilirlerdi. Bir tek Delbrück, Albert'in edindiği tecrübe bu olmuştu, uzunca bir süre boyunca tek bir resim üzerine konsantre olabilecek durumdaydı. Delbrück'ün asistanı ise hiçbir şekilde konsantre olamıyor gibiydi ve her şeyi her şeyle ilişkilendiriyordu.

Oysa, Delbrück'ün asistanının sadece Melozzo ve Pinturicchio'dan söz etmekle kalmayıp ayrıca ayrıntılı şekilde Bramante'nin Milano'daki eserlerinden ve özellikle de S. Mario presso S. Satiro vaftiz şapelindeki süslemeli duvar

sütunlarından da söz ettiği sınav sırasında, Delbrück'ün asistanının kendisinin de kıyaslanabilecek bir görüntü oluşturduğu, Albert'in dikkatini çekmişti. Hem de, Antonella da Messina'nın *Condottiere*'si ile. O resmi Albert, Delbrück'ün asistanının da katılmış olduğu bir inceleme gezisi sırasında Louvre'da görmüştü. Ve o zaman bile, Delbrück'ün asistanının *Condottiere*'yi andırdığı Albert'in dikkatini çekmişti, ki bu çok da kompliman sayılmazdı, çünkü *Condottiere*, bereyi andıran saç tıraşının ve kubbeli alın kemiğinin altında biraz aptalca ve aynı zamanda fanatik bir ifadeyle bakan, kaba yüz hatlarına sahip köylü görünümlü bir insandı. Delbrück'ün asistanı da bu talihsiz saç tıraşına sahipti ve Albert onun Antonello'nun paralı asker komutanı ile benzerliği konusunda asistanın dikkatini çekmeyi fazlasıyla isterdi. Ancak kendini tuttu ve ne Pinturicchio, ne de Melozzo hakkında bir şey söyleyemeyince, Raffael'in mendereslerine ilişkin bir soruya katlanmak zorunda kaldı, bunun üzerine Albert Menderes'in Küçük Asya'da yatağı çok dolambaçlı bir nehir olduğunu ve aynı şekilde kıvrımlı bu süslemelere o nehrin adının verildiğini söyledi.

“Coğrafya iyi,” dedi bunun üzerine Delbrück'ün asistanı demirden bir yüz ifadesiyle ve sonra da, “*purpura maendro duplici*” [al renkli çift menderes] dedi. Albert ise, “Efendim?” dedi ve Delbrück'ün asistanı bir kere daha “*purpura maendro duplici*” dedi. Anlaşılan asistan yeniden birtakım ilişkilendirmelerle meşguldü. Albert ne diyeceğini bilemedi, böylece asistan sonunda ona, Vergil'in *Aeneis*'ini bilip bilmediğini sordu, çünkü orada, dediğine göre, bordürleri çifte al mendereslerle süslenmiş olan altın esvaplardan söz edilmekteydi. Ve üçüncü bir kere, “*purpura maendro duplici*,” dedi.

Albert biraz daha cesur olsaydı, asistana o maymun Latincesi'ni cebine sokmasını söylerdi. Ama Albert cesur değildi. Onun yerine, “Çift menderes,” diye karşılık verdi, bu-

na da asistan gülümsedi ve “Nihayet,” dedi. Bu “Nihayet”i de Albert asistanın suratına çarpmak isterdi. Ama ona, doçentlik tezinin ne durumda olduğunu da sorabilirdi, çünkü Delbrück’ün asistanının Bernardo Strozzi hakkındaki, daha doğrusu Strozzi’nin Venedikli Caravaggio’cular Simon Vouet ve Orazio Gentileschi ile tartışması hakkındaki doçentlik tezinde uzun zamandır tıkanıp kaldığı, enstitüdeki değişmez dedikodular arasındaydı. Ama Albert asistana Strozzi’yi sorma fırsatını bulamadan asistan, Vergil kısmına Rafael’in ustası Perugino tarafından Perugia’daki Collegio del Cambio’nın fresk döngüsünde göndermede bulunulduğunu söyledi. Orada peygamber Danyal’ın yaka bordüründe siyah zemin üzerinde ince altın çizgiler halinde bir çift menderesi varmış ve bir gamalı haç menderesi söz konusuymuş.

Asistan gamalı haç menderesi kelimesini tereddütsüz telaffuz etmişti. Sanki kenger sarmaşığı ya da grotesk deseni der gibi. Gamalı haç mendereslerinin var olduğunu Albert de biliyordu. Onlara, sınav hazırlığı için okuduğu, menderes süslemeleri hakkındaki bir makalede rastlamıştı. Ama o kelimeyi telaffuz etmekte zorlanıyordu. Ayrıca telaffuz etmek istemiyordu da. Albert gamalı haç menderesleriyle hiçbir işi olsun istemiyordu.

Delbrück’ün asistanıyla da aslında bir işi olsun istemiyordu, üstelik o bir de menderes ile labirent arasındaki bağlantıyla ilgili bazı açıklamalar da yapmaktaydı, ki bunları aslında Albert’in yapması gerekiyordu. Albert ise allerjik bir reaksiyon hissi içindeydi. Önce gözleri kaşınmaya başladı, sonra dili kurudu ve biraz kalınlaştı ve daha asistanın “*purpura maendro duplici*” dediği noktada bile, nefes borusu şişip kapanıyor gibi olmuştu.

Albert daha fazla bir şey söylemedi ve asistan konuşmasına devam etti. O ise, sınavın sonunda Raffael’in *Stanza della Signature*’daki menderesini tanrısal ve insani bilgeliğin dolam-

baçlı yollarının mecazi imgesi olarak yorumlamaktan geri durmadı, ne de olsa Stanza della Signatura nihayetinde bir kütüphaneydi. Kütüphane kelimesinde asistan Albert'e uzun süre baktı, gözlerini fıldır fıldır döndürdü, öyle ki göz bebekleri kaybolmaya yüz tuttu ve nihayet göz kapaklarını indirdi.

Aslında Albert şimdi çıkıp gitmek istiyordu. Sınavı zaten tekrarlaması gerekecekti. Ama asistan gözlerini kapalı tuttuğu sürece, Albert de oturduğu yerde kaldı. Albert ayrıca, asistan gözlerini yeniden açtığı zaman göz bebeklerinin yerinde olup olmayacağını merak ediyordu. Ama sıra buna gelmeden önce, ağzını açtı ve âdetâ trans halinde, ama neredeyse yayınlanmaya hazır bir ifadeyle şöyle dedi: "Pinturicchio'nun Siena Katedrali'nin Libreria Piccolomini'sinin tavanında daha ziyade yüzeysel olarak değindiği şeyi, Raphael kendine özgü entelektüel enerjisiyle kitap dünyasının simge motifi konumuna yükseltmiştir." Sonra asistan artık sadece yarı kapalı haldeki gözlerle kalktı, kapıya yürüdü, açtı ve Albert'in odayı terk etmesini bekledi.

Albert bu sınavdan sonra nadiren seminerlere ve neredeyse her gün Wilmersdorf yazlık yüzme havuzuna gitmişti. Okumak istediği sanat tarihi bu değildi. Onun sanat tarihi güzellik ile, eros ve büyülenme ile ilgiliydi. Ve herhalde bir de, kızların, dokunmasına izin verilmeyen yerlerine dokunmak istemesiyle. Hayatının kızının, çizgi romanda açtığı delikten onun gözlerinin içine bakması çok geride kalmıştı. Ama aslında o zamandan beri fazla şey değişmemişti. Hâlâ yüzme havuzunda oturuyor ve kızlara ve genç kadınlara bakıp duruyordu. Ancak bir daha hiç, okuduğu şeyin içine delik açmayı düşünmemişti bile. Ta ki sınavdan sonraki gün yazlık havuzda, artık bir yetişkin olması dışında o zamanki kıza benzeyen genç bir kadın görene kadar.

Kadın üstteki taş basamaklardan birine uzanmıştı, oradan havuzu görebiliyordunuz. Hemen arkasında, taş basamakların yukarı ucunda, Albert'in çoğu zaman oturduğu bank vardı. Kadın bir yüzücü, daha kesin konuşmak gerekirse, uzun mesafe yüzücüsü vücuduna sahipti. Dar kalçaları ve güçlü omuzları vardı. Yalnız dolgun göğsü bir uzun mesafe yüzücüsü için pek tipik sayılmazdı, ama atletik vücut yapıyla birlikte bir o kadar daha cezbediciydi. Albert gözlerini ondan alamıyordu. Alıcı kuşların gözlerinin odak mesafesini değiştirebildiklerini, bu sayede avlarına çok yükseklerden zum yapabildiklerini biliyordu. Bu yetenek en çok da akbabalarda gelişkinmiş. Albert de bir akbaba gibi avının üzerinde daireler çiziyordu. Kadına uzun uzadıya ve yoğunlaşarak baktıkça, vücut ayrıntıları yakınlaşmaya başladı: göbek deliğinin yanındaki küçük ben, ensedeki saç tutamı, içinde güneş ışığının kırıldığı, kulak memesindeki su damlası. Tabii, bikinisinin örttüğü yerlere de bakıyordu. Bikiniyi öylesine siliverebilmeyi dilerdi.

Kadın düzenli olarak öğle saatinde yüzme havuzuna geliyordu ve o taş basamaklara serildiğinde, Albert daima bankında yerini almış oluyordu. Çoğunlukla yanında bir *walkman* oluyordu ve etrafını pek fazla algılamıyordu, böylece Albert onu tam bir arsızlıkla seyredebiliyordu. Ama birkaç kere, birden kulaklığını indirip doğrulduğu ve arkasına dönüp Albert'e baktığı olmuştu, Albert de hemen gözlerini indirmiş ve mümkün olduğunca kayıtsız bir ifadeye bürünmüştü. Dikkat etmesi gerekiyordu. Kadını uzaklaştırmak istemiyordu. Artık yüzme havuzuna gelmeyecek ya da sırf yerini değiştirecek bile olsa, üzüldü. Hiçbir riske girmek için, yüzme havuzuna giderken *Frankfurter Allgemeine Zeitung*'u almayı ve kendini açık haldeki gazetenin arkasında gizlemeyi âdet edinmişti. Yalnız bir kere *Frankfurter Allgemeine Zeitung*'un içine bir delik açmış ve kendini o anda

bülüğa ermiş bir oğlan kadar zavallı hissetmişti. Bunun dışında genellikle gazeteyi aksesuar olarak kullanıyordu. Bir *Allgemeine* okuru şüphe çekmezdi.

Albert kadını haftalarca ve neredeyse her gün yüzme havuzunda gözetledikten sonra, onu çok iyi, hem de vücudunun en küçük yerlerine kadar tanıdığına inanır oldu. Yalnız göbek deliğinin yanındaki beni değil, ağzının çevresindeki kıvrımları ya da ayak parmaklarındaki kırmızı oje izlerini bile biliyordu. Dizine çocuksu bir ifade kazandıran, sağ dizindeki yara iziyle de zamanla âdetâ içli dışı olmuştu. Ama bir gün yeni bir şey keşfetti: bir kızarıklık, sol omuzda, bikini üstünün askısının hemen yanında aşağı yukarı dört santim uzunluğunda bir çizik. Bu çizigi seviyordu. Bu çizige, bu yaralı ve hafifçe kabuk bağlamış yere bir kere dokunmak isterdi. Yara kabuğunu tırnağıyla teninden koparmak isterdi. Ancak burada bankta otururken bunu yapamazdı. Kadınlı konuşmalıydı. Onunla çoktan konuşmalıydı. Bir erkeğin bir kadın ile konuşma girişiminde bulunması dünyanın en normal şeyiydi. Özellikle de açık hava havuzunda. Her yaz on binlerce erkek aynı sayıda kadın ile konuşma girişiminde bulunurdu. Kendisinden yalnızca birkaç metre ötede kırmızı bir plaj havlusunun üzerinde yatıyordu ve yalnız oraya yürümesi yeterdi.

Ama oraya gitmedi. En azından şimdi değil. Albert birkaç gün daha tereddüt etti, nihayet cesaret edene kadar. Sonra zamanı gelmişti. Gazeteyi katladı, bir tişört giydi, böylesi daha nazik görünüyordu, kadının yanına gitti ve şöyle dedi: “Merhaba, benimle bir kahve içmek ister miydiniz?” Kadın tepki göstermedi. Sırtüstü yatıyordu, başında bir kep ve güneş gözlüğü vardı ve kıpırdamıyordu. Tam altında yatıyordu ve Albert, göğüslerinin arasında ince bir ter tabakasının oluştuğunu gördü. Albert bir süre ter tabakasını seyretti ve sonra biraz daha yüksek sesle, tekrar “Merhaba,” dedi. Hâlâ

kıpırdamıyordu, ama bu arada yakında uzanmış havuz ziyaretçileri sahneyle ilgilenmeye başlamıştı. Şimdi Albert bir şey yapmak zorundaydı. Eğildi ve kadının omzuna dokundu, bunun üzerine kadın aniden doğruldu, güneş gözlüğünü çıkardı ve Albert'e kısık gözlerle baktı. Albert ona bir kere daha, kendisiyle birlikte bir kahve içmek ister mi diye sordu. Bunun üzerine kadın Albert'e baktı, kepini düzeltti, güneş gözlüğünü tekrar taktı ve, "Hayır," dedi. Sonra havlusunun üzerine uzandı, plaj çantasından *walkman*'ini çıkardı, kulaklığını taktı ve *walkman*'i çalıştırdı.

Albert hâlâ kadının tepesinde duruyordu ve yine göğüslerinin arasındaki ter tabakasını gördü, şimdi fark ediyordu ki yağlı bir kıvamdaydı. Ter ince yollar oluşturuyor, bunlar, üzerlerine güneş ışığı vurduğunda mavimsi olarak ışıldıyordu. Göbek deliğinde de o yağlı madde toplanmıştı ve Albert aniden kadına karşı bir antipati hissetti. Göbek deliği onu tiksindiriyordu.

Elena, yüzme havuzunda taş basamaklara uzanacak bir kadın değildi. Elena güneşle aydınlanmış İtalyan meydanlarında yürüyüp erkeklerin donup kalmasına yol açacak bir kadındı. Albert'in, kendini öncelikle kafatası sinirlerinde ve ense kaslarında belli eden kasılma hali de, sportif çabalarına rağmen çözülmedi. Dahası stadyum da eskisi gibi değildi. Koşmaktan sıkılıyordu, bunu aptalca buluyordu ve birkaç turdan sonra eklemlerinin ağrımaya başladığını, baş ağrılarının ise azalmadığını hissediyordu. Bu yüzden bir noktadan sonra bir ortopedi uzmanına gitmişti, o da yumuşak orman toprağı üzerinde koşmasını tavsiye etmişti. Ama onun çevresinde yumuşak orman toprağı neredeydi? Ortopedist onu ayrıca baş ağrılarından dolayı fizik tedavisine gönderdi. Albert burada bir kez daha esneyebilme tecrübesini yaşayabildi. Fizik tedavisini yapan kadın onu kayış ve askılarla donatılmış bir konstrüksiyona astı, böylece yukarıya tavana çekti, orada bir süre asılı kaldı. Onu bir de çevirip baş aşağı sarkıtmış olsaydı, esneme mükemmel olacaktı. Ama bu şekilde de Albert baş ağrılarının gerilediğini ve ni-

hayet tamamen yok olduğunu hissetti. Orada asılı olduğu sürece ağrısı yoktu. Ama ayakları üstünde durur durmaz ağrıları geri geliyordu.

Ona gerçekten iyi gelecek tek şey, Elena'ya telefon etmekti. Ama sepetlenmekten korkuyordu. Özellikle fazla sayıda hayat bilgeliği edinmiş olduğunu iddia edemezdi. Ama bunlardan birisi şuydu: Muhtaç durumdaysan, elindeki olanaklar azalır. Bunu hayli erken yaşta, aslında küçük bir çocukken öğrenmişti. Küçük bir çocukken hayli muhtaç olduğu halde, annesinin memesinin daima, hiç aç olmadığı zamanlarda serbest olduğunu hatırlar gibiydi. Ağlamaya, tekme atmaya ve bağırmaya başlar başlamaz, annesinin memesi görünmez olurdu. Ama kayıtsız bir şekilde baktığında, önünde meme uçlu o büyük beyaz ay beliriyor ve yüzünü kaplıyordu. Böylece bir noktadan sonra ağlamaz, tekmelemez ve bağırılmaz olmuş, en büyük açlık ve susuzluk nöbetlerinde bile dünyaya kayıtsız gözlerle bakar olmuştu.

Sonraları da bu kalıba göre davranmayı denemişti, ama bir gün gelmişti ki, ihtiyacının olmadığı numarası yapmanın ihtiyacı olmadığı şeklinde bir yanlış anlamaya yol açtığını kabullenmek zorunda kalmıştı. Ama ihtiyacı yok değildi. Daha küçük bir çocukken bile, onu kasırğa gibi yatağında sarsıp savuran açlık fırtınaları yaşamıştı. Açlık fırtınalarına sonradan yine kasırğa gibi bir dişi özlemi eklenmişti. Dişilere yönelik açlığına da uzun süre, onu biraz olsun ilgilendiren her kıza karşı kayıtsız bir surat takınarak karşılık vermeye çalışmıştı. Küçük bir çocukken kayıtsız yüz ifadesine rağmen beslenmiş ve ihtiyaçları giderilmişti. Ama bir kıza kayıtsız numarası yaptığı zaman, hiçbir şey olmayacağından emin olabilirdi. Kayıtsız bir surat takındığı her defasında bu, kayıtsızlığının bir işareti olarak anlaşılmıştı. Bu şekilde haftalar, aylar, hatta yıllar geçebilirdi ve bir şey olmazdı. Gençliğinin büyük bir bölümünü, içten içe arzudan

kor gibi yanıp dışa karşı kayıtsız bir surat ifadesi takınmakla geçirmişti. Sonuç ise zamanın, payına en ufak tatmin bile düşmeksizin geçip gitmesi olmuştu. Ama kayıtsız bir surat takınmayıp arzularının peşine düştüğü zaman, çoğunlukla hayal kırıklığına uğratılmıştı. Dünyaya cesaretle bir “Seni istiyorum!” seslenişi yöneltmişti ve dünya ona dudaklarını büzerek “Ama ben seni istemiyorum!” cevabını vermişti. Ve bu dünya her şeyden önce kadınların dünyasıydı. Oysa her bikini güzelinden daha güzel olan Elena, hayır dememişti. Elena aslında hiçbir şey dememişti. Ama onunla hayvanat bahçesine gitmişti ve orada onunla içli dışlı olmuştu. Onu öpmüş ve bir bakıma parktaki bir bankın üstünde aleni sekse zorlamıştı. Dolayısıyla ona, onun için neler hissettiğini de söyleyebilirdi. Ona âdetâ iptila derecesinde tutkun olduğunu hemen itiraf etmek zorunda değildi ya. Ona, ondan ne kadar hoşlandığını söylese yeterdi. Ve hayat bilgeliklerini bir kenara bırakmak istiyordu. İşe yaramıyorlardı. Birer tuzaktılar. Hayat bilgeliğı tuzakları.

Her şeyi göze alarak telefonun başına oturdu ve Elena’nın numarasını çevirdi. Yalnızca Lützwow kıyısında, hayvanat bahçesine uzak olmayan bir yerde oturduğunu biliyordu, ama dairesi hakkında hiçbir fikri yoktu. Birkaç kere çaldırdı, Elena telefona çıktı. Onunla biraz sohbet ettikten sonra, onu tekrar görmek istediğini söyledi. O ise sadece “Montestella’ya gel,” diye karşılık verdi, o ise buna razı olmak istemiyordu. “Hayır, öyle değil,” dedi Albert. Sonra ahizeyi dinledi ve Elena’nın bir sigara yaktığını duydu. Elena sigara içiyor ve susuyordu ve Albert onun sigara içişini dinleyebiliyordu. Nihayet Elena şöyle dedi: “Bekle, kendime bir kahve alacağım.”

Telefonu dinlemeye devam etti. Herhalde mutfağına gitmişti. Dairesini gözünün önüne getirdi. Lützwow kıyısında birkaç görkemli Kurucular Dönemi binası vardı. Zevk sahibiy-

di ve Albert onun dairesini, gözünde Berlinli bir eski apartman dairesinin Akdeniz çeşitlemesi olarak canlandırdı. Salonunda alışıldık parke. Ama mutfakta toprak çiniler. Zeytin ağacı renginde bir masa, kızkahve bir taş zemin, kahvesini yaptığı *espresso* makinesini gördü. Ve salonundan hayvanat bahçesi görülüyordu. Muhtemelen de onunla telefonda konuşurken de hayvanat bahçesini seyrediyordu. Şimdi yenisinden solugunu ve sigara dumanını üfleliğini duydu. “Elena?” dedi, o da, “Evet,” dedi, sonra bir şey demedi, bunun üzerine Albert kendini zorladı ve ona büyük bir özlem duyduğunu itiraf etti. Cevap yerine bir fincanın tıkırtısını, sonra bir öksürük ve nihayet yüksek sesle bir “*Dio mio!*” duydu. Hiç değilse “*Cretino,*” dememişti. Ama “*Dio mio*” da çok fazla şey vaat ediyor görünmüyordu. Bu yüzden, Elena şimdi de şekeri unuttuğunu ve kahvenin tadının korkunç acı olduğunu söylediğinde Albert rahatladı. Elena bir kere daha telefondan uzaklaştı, ama çabuk döndü ve ciddi bir sesle, “Kabul. Nasıl istersen,” dedi. Hafta sonunda kendi dairesinde buluşmayı önerdi. Sonra adresini verdi ve her zaman ki, hep biraz kısık sesle çıkan “*Ciao*” ile değil, onun için hiç tipik olmayan bir “*Adieu*” ile veda etti. Ama “Kabul,” demişti, bu da Albert’i çok keyifli bir havaya soktu. Ayrıca “Nasıl istersen,” demiş olması, Albert’i tedirgin etti. Ama bunun üzerinde daha fazla düşünmek istemedi.

Hafta sonuna kadarki günleri sabırsızlıkla geçirdi, cumartesi akşam üzeri onun evine gitti. Lützow sahilinde gerçi görkemli Kurucular Dönemi evleri vardı, ama Elena’nın oturduğu apartman, altmışlı yıllardan kalma yeşilimtırak-gri beton cepmeli, balkonları olmayan sakil bir altı katlı binaydı. Apartman kapısı açıktı, posta kutularının bir kısmı kırık ve çoğunun üzerine elle yazılmış isimler bulunan etiketler

yapıştırılmıştı. Albert asansörü bekledi, asansör bir yerlerde takılmış olmalıydı. Dolayısıyla merdivenleri çıktı, merdiven sahanlığında karşısına Nino çıktığında ise şaşkınlığından az daha geri dönecekti. Montestella'daki zayıf ve midesi hasta adam, yüzünün rengi apartman cephesine çok uyuyordu. Albert Nino'yu saygılı bir "*Buon giorno*" ile selamladı, Nino da "İyi günler" ve ciddi bir suratla karşılık verdi. Albert, Nino'nun onu herhangi bir şekilde tanıdığından emin değildi. Üçüncü katta Elena oturuyordu. Kapıda ismi yoktu, bunu daha telefondayken söylemişti. Ancak isim levhası bulunmayan bir daire daha vardı, ama şansı yerindeydi ve doğru kapıyı çaldı.

Elena açtı ve onu içeri çağırdı. Blucin ve Albert'te hemen ona dokunma arzusunu uyandıran, ipeksi ısıtılı dar bir tişört giymişti. Aslında son günlerde hep onunla yatacağını düşünmüştü. Onun dairesinde, yatağında, belki de zeytin ağacından mutfak masasının üstünde. Ancak mutfak masası yoktu. Hele zeytin ağacından mutfak masasının esamesi bile yoktu. Hatta Elena'nın mutfağı da yoktu, yalnız yemek pişirilen bir köşesi vardı. Dairesi yemek pişirme köşesi, küçük koridoru ve minicik banyosu olan tek odalı bir daireydi. Ayrıca buradan hayvanat bahçesini göremiyordunuz, yalnızca aydınlık kuyusunu andıran iç avlu görünüyordu. Ev sade döşenmişti. Katlanabilir bir somya, bir elbise dolabı, kanepa, sehpa, iki koltuk, bir de televizyon. Ayrıca, içinde üç kitabın durduğu bir kitaplık. Harold Robbins'in *Stiletto*'su ve kozmetikçiler için iki ciltlik bir meslek kitabı.

Elena, Albert'e oturmasını söyledi. Gaz ocağının üstüne koyduğu iki fincanlık bir *espresso* makinesiyle kahve yaptı. Albert dairede bakınmaya devam etti. Duvarlar çıplaktı, duvarda asılı tek bir resim yoktu. Albert kişisel eşyalar göremedi. Fotoğraf, hatıra eşyası yoktu. Bir tek, sehpanın üstünde, hepsi de açılmamış halde, yarım düzine mektup du-

ruyordu ve çoğu resmî mektup gibi görünüyordu. Elena anlaşılan mektuplarını açmıyordu. Belki ona, posta işlemlerinde yardım etmeliydi. Albert, içlerinde Tiergarten vergi dairesinden, bir tanesinin de yabancılar dairesinden olduğunu gördü. “Bu mektuplar nedir,” diye sordu ona, kahveyi getirip yanına oturduğunda. “Hiçbir fikrim yok,” dedi Elena. “Açmak istemiyor musun?” diye tekrar sordu. Elena cevap vermek yerine kahvesinin şekerini karıştırdı ve önüne baktı, Albert’in evden kaçası geldi, birden öylesine diken üstünde hissetti kendini. Ama bu duyguyu hemen ikinci, aynı ölçüde güçlü, Albert’in merhamet ile cinsel arzunun bir karışımı olarak hissettiği bir duygu izledi. Ve bu iki his birbirini karşılıklı olarak güçlendiriyordu, oysa birbirlerini daha ziyade dışlamaları gerekirdi.

Aslında Albert ona Nino’yu sormaya niyetliydi. Onun yerine, “Seninle birlikte olmak istiyorum,” dedi, ki bu hayli genel bir ifadeydi, ama Elena onu o umarsız, duygudan yoksun tarzıyla hemen doğru anlamıştı. Onu elinden tuttu ve “Benimle gel,” dedi, yatağa götürdü. Sonra perdeleri örttü ve soyunmaya başladı. Albert de soyundu, yatağa uzandı ve Elena’yı yanında hissettiğinde mutluluğuna inanamaz haldeydi. Kadınların en güzeli, en ulaşılmazıyla birlikte yataktaydı. Elena, müşfik, tecrübeli bir âşıktı. Tek bir orgazm istemiyordu. “Şimdi değil,” demişti, “belki daha sonra.” Ve sonra da eklemişti: “Önemli değil.”

Bu hafta sonundan itibaren Albert ve Elena bir çift oldular ve Albert daha birkaç haftanın sonunda, daima birlikte kalacaklarından emin oldu. Onun işleriyle ilgilenmeye başlamıştı. Mektuplarını açmış, onunla resmî dairelere gitmişti. Bunun zamanı gelmiş de geçiyordu. Aralarında ihtarnameler vardı, bildirim meseleleri ve benzer şeyler, ve Elena onları haftalar-

ca kendi hallerine bırakmıştı. Anlaşılan mektuplar onu etkilememişti. Alman resmî damgaları Elena'yı tedirgin etmiyordu. Almanya onun için hâlâ yurtdışıydı ve Alman makamları da onun makamları değildi. Sonuçta Berlin'de neredeyse tamamen İtalyanlar arasında yaşıyordu. Almanlarla kişisel teması yoktu. Boş zamanlarında da, boş zamanlarını değerlendirilmeye değer veren bir insan olmadığı halde, İtalyanca konuşmayı tercih ediyordu. İş ve iş dışı şeyler arasındaki ayrımın pek farkında görünmüyordu. Yorgun ve bitkin olabiliyordu, ama yorgun ve bitkin olmayı umursamıyor gibiydi. Her halükârda evi, insanın içinde boş zamanının keyfini çıkaracağı bir sığınak değildi. Evine kıyasla, flüoresanla aydınlatılmış Montestella neredeyse ferah bir ortam sayılırdı.

Ama bazen, Circolo Carlo Levi adını taşıyan ve bir nevi, Berlin'de yaşayan İtalyan komünistlerinin kültür derneği olan bir İtalyan kulübüne gidiyorlardı. Circolo'da film seyreliyor, sunuşlar dinliyorlar ve başka İtalyanlarla beraber oturuyorlardı. Para için oynanan kâğıt oyunları yoktu ve Montestella'dan başka hiç kimse bu kulübe gelmiyordu. Burada örneğin, Pasolini'nin *Accatone*'sini seyretmişlerdi ve filmi daha Perugia'dan bilen Albert, Elena'ya, Melekler Köprüsü'nün altındaki gezinti teknesinin Carmelo Ciriola'nın gezinti teknesi olduğunu açıkladı. Circolo'da tartışılıyor da. Partinin çizgisi. Avrupa komünizmi. Ve anarşizm. En tartışma heveslisi kişi, Carlo idi, sakallı, artık ağarmış dalgali saçları ve nikel gözlüğü olan, anarşist olduğunu söyleyen, Circolo'ya her gelişinde partinin çizgisi hakkında kavga çıkaran ve Moskova'ya sadık ortodoksiden Avrupa komünizmine ve *Compromesso storico*'ya* kadar komünistlerin tarihlerinde yapmış olduğu her şeyi suçlayan, eski tüfek bir İtalyan entelektüeli.

(*) "Tarihsel uzlaşma", 1970'lerde İtalyan KP'sinin Sovyet çizgisinden ayrılıp Hristiyan Demokratlarla koalisyon kurmasına varan kararları - ç.n.

Carlo sosyoloji okumuştı, ama sosyolog olarak ne İtalya'da, ne de Berlin'de iş bulamamıştı. Yaşayabilmek için Schöneberg'in Belziger Strasse'sinde bir dondurmacı açmıştı ve bununla yarım yamalak geçiniyordu. İki masa ve dondurma kaplarının gömülü olduğu bir tezgâhtan ibaret minicik bir yer. Albert onu orada bazen ziyaret ediyor, Albert'in henüz kürk palto giydiği, Wilhelm Reich okuduğu ve kendini Kropotkin gibi hissettiği eski günler hakkında sohbet ediyordu. Kropotkin konusunda Carlo kuşkulu konuşuyordu. Kropotkin'in anarko-komünizmin bir temsilcisi olduğunu ve anarko-komünizmin de ona uymadığını söylüyordu. Onun savunduğu daha ziyade, bireysel anarşizmdi. Bununla birlikte Kropotkin'in yazılarını coşkuyla okumaktaydı. Özellikle de Kropotkin'in "Hayvan ve İnsan Dünyasında Karşılıklı Yardım Üzerine" adlı makalesi hoşuna gitmişti. Albert, Kropotkin'in hayvanlar üzerine de yazı yazmış olduğunu hiç bilmiyordu. Tabii, diyordu Carlo, Kropotkin orada örneğin, neden şahinlerin bu kadar az, ördeklerin bu kadar çok olduğunu açıklıyormuş. Şahin uçabiliyor ve avlanabiliyormuş, ördek ise sadece yüzebiliyor ve paytak paytak dolaşabiliyormuş. Buna rağmen yığınla ördek ve çok az sayıda şahin varmış. Ördek, biyolojik donanımının fakirliğine rağmen şahine oranla bir üstünlüğe sahipmiş, o da karşılıklı yardım yeteneğiymiş. Ördekler karşılıklı yardımlaşıyormuş, buna karşılık şahinler birbirlerine yardım etmeyi düşünmüyormuş bile. Sonuç ise, şahinlerin çok küçük bir azınlık olması, ördeklerin ise dünya çapında bir topluluk oluşturmuş olmasıymış.

"Ördekler her yerde var," diyordu Carlo, "ve sosyolojik açıdan bakılırsa, alt edilemezler." Ve işte bu yüzden Kropotkin de insanlara tekrar tekrar şöyle seslenmiş: "Karşılıklı yardımlarda bulunun!" Carlo şimdi de yüksek sesle konuşur olmuştu ve dükkâna her an bir müşterinin girebile-

cek oluğu onu hiç mi hiç rahatsız etmiyordu. Carlo bir yandan, çoğu okul yaşındaki çocuklardan oluşan ve külah-ta dundurına alan müşterilerine servis yaparken, aynı anda anarkokomnizm, anarşist kollektivizm ve bireysel anar-şizm arasındaki fark üzerine iki saatlik bir konuşma yapabilecek durumdaydı. O zaman Albert yuvarlak masalardan birinde oturur, dondurmasını kaşıklar, kavurucu yazın oktğ sokağı seyrederek ve tezgâhın arkasındaki loşlukta elinde dondurma kaşığı, dış görünümüyle fazlasıyla Gramsci'yi andıran ve çoktan kaybedilmiş retorik ve siyasi savaşlar vermekte olan Carlo'yu dinlerdi.

Albert, Elena ile birlikte hiç Carlo'nun dondurmacı dk-knına gitmezdi. Ama Elena Berlin'de çok sayıda İtalyan restoranı bilirdi ve her yerde de onu tanırlardı. Zaman zaman çeşitli restoranlarda Montestella'dan insanlara da rastlamışlardı. Bir keresinde, Montestella'nın ortağı olmanın yanı sıra Charlottenburg'da iki pizzacının da sahibi olan *Il Papa*'ya da rastladılar. Ayrıca gıda ticaretiyle de uğraşıyor, İtalyan malları ithal ediyor ve bu şekilde aynı zamanda kendine de satış yapıyordu. Albert Nino'yu da bir restoranda gördü, ancak Nino orada garson olarak çalışıyordu. Albert buna şaşırdı, sonuçta Montestella'nın ortaklarından birisiydi o. O iş geride kaldı, diye açıklamıştı Elena ona, Nino payını iskmbilde kaybetti. Her zamankinden daha da sağlıksız görünmesinin nedeni bu olmalıydı. O da Lützow sahilinde mi oturuyordu, diye sordu Albert ve Elena, onun uzun yıllardır orada oturduğunu ve kendi dairesini de onun bulduğunu söyledi. Albert'in, Montestella'da galiba büyük paralarla oynanıyor yollu lafına Elena tepki vermedi. Lokal hakkında ancak başka bir vesileyle daha fazla şey anlattı. Bu, Albert bir kere daha, Elena'nın açmadan bir kenara koyduğu birkaç mektubu posta kutusundan alıp yakından göz atmaya kalktığı zamandı.

Mektupların arasında, burada değersiz bir plastik marka gibi öylesine duran, Berlin kumarhanesine ait bin marklık bir jeton bulmuştu. Albert, Elena'nın bu jetonun nereden geldiği hakkındaki kaçamak açıklamalarıyla yetinmeye razı olmayınca, işinin sonuçta bardaki çalışmasından ibaret olmadığını anlattı. Bar işi, bilardo masaları gibi göstermelikti. Aslında Montestella, büyük paralarla oyun oynanan yasadsışı bir kumarhaneydi. Çoğunlukla arka odada oluyordu bunlar, ama sıklıkla önde de, yalnız öndeyken para alenen masanın üstüne konmuyordu. Lokalin işletmecileri de kumarbazdı. Müdavimler İtalyan iş adamlarından, restoran sahiplerinden, otomobil tüccarlarından ve aşçı ve garsondan oluşuyordu. Sonuncular tabii ki yalnızca cepleri doluyorsa ya da kredi itibarları varsa oynayabilirdi. Bütün bu kumar işinin sorunu ise, sırayla birbirinin parasını alan neredeyse kapalı bir insan çevresi içerisinde dönüyor olmasıydı. Bu iş gayet katı ve kimin kaybettiğine hiçbir şekilde aldırış edilmeden dönüyordu. Kumar borcu namus meselesiydi ve ödenmek zorundaydı. Kumar kazancı da yine namus meselesiydi ve tahsil edilmek zorundaydı. Bu yüzden, akşamdan sabaha bir restoran müşterisinin garson, gıda toptancısının aşçı ya da pizza açan işçi oluverdiği görülebiliyordu. Ama garson ya da aşçı sürmeye yetecek pey parası biriktirdiğinde, kaybını telafi etmeyi deneyebilirdi. Herkes herkese karşı kaybediyordu ve hepsi de kumar düşkünü olduğundan, iş dönme dolap gibi işliyordu. Böylece Montestella'nın ortakları sürekli değişiyordu. Gerçekten kazanç sağlamak çoğu için mümkün değildi, yüksek bir kazanç sağladıktan sonra kumarı bırakmaları gerekirdi. Ama namus bunu da yasaklıyordu, çünkü her kaybedenin rövanşa hakkı vardı. Bundan kaçınan kişi, birtakım tacizleri göze almak durumundaydı.

Dolaşıma daha fazla paranın girmesi için dışarıdan takviyeye ihtiyaç vardı. Bu amaçla Berlin kumarhanesine gidiyor-

lar, oradaki oyunun işleyişini seyrediyorlar ve kazanan kişiyi, kumarhane kapandıktan sonra Montestella'da oyuna devam etmeye ikna ediyorlardı. Elena'nın görevi, kuş öksesi olmaktı, ki onun için pek problem değildi. Özellikle de, dar siyah elbiselerinden birini giydiği zaman. Şimdiye kadar onun göz koyduğu oyuncuların hepsi beklendiği gibi davranmıştı. İlgilendiği, profesyonel kumarbazlar değildi, emekliler ve küçük memurlar da değil, iş adamlarıydı. Hayatında bir kere, özellikle de güneyli güzel kadının gözüne girmek için her şeyini tek bir kâğıda oynayan, kelimenin tam anlamıyla orta sınıf zanaatkâr ustası ya da müteahhitler, en sevdiği avdı. İş, ancak oyuncular gecenin geç saatinde Montestella'ya gelip orada hilebazlığın tüm kurallarına göre söğüşlendikleri zaman bitmiş oluyordu. Lokalde bulunan herkes bu oyunda özel rolünü oynuyordu. Dolayısıyla saf müşteri yalnızca bir ya da az sayıda birkaç oyuncuya karşı oynamıyordu. Aslında tüm lokal ona karşı oynuyordu.

Bu şekilde birkaç kişiden muazzam meblağlar alınmıştı ve bu paralar özel bir şemaya göre paylaşılmıştı. Elena da payını almıştı, Albert'in bu idareli yaşama biçimine bakılırsa bu paralar çok fazla olmasa gerek yollu itirazına, mümkün olduğunca çabuk bağımsız olabilmek için parayı biriktirdiği cevabını verdi. Bir yandan kozmetik uzmanı sertifikası almıştı ve yakında kendine ait bir kozmetik salonu açmak istiyordu. Bin marklık jeton ise ökselik hizmetlerinin ödülü değil, kumarhanede yanında oturan ve onunla ilişki kurmak isteyen bir kumarbaz tarafından önüne konmuştu. "Benim yanımda biraz daha uzun oturmanız için," demişti. Elena ona gülümsemiş, ama jetona dokunmamıştı. Sonra bir süre kendi on marklık jetonlarıyla oynamaya devam etmiş ve nihayet kumarhaneden çıkmak üzere ayağa kalkmıştı. Bin marklık jetonu adama geri vermek istemiş, ama adam kabul etmemişti. "Bir centilmen," dedi Elena.

Onu da Montestella'ya götürmüş müydü, diye sordu bu sefer Albert. Bunu asabi bir tonda sordu ve aynı anda, mide sinirlerinin kendilerini hatırlattığını hissetti. Elena'nın, ah-laki olarak doğru olmayan, ama yine hoşuna giden bir yoz-luk havası içeren dolandırıcılık faaliyetinden dolayı değil. Asabiliginin nedeni jetonlu adamdı. Kışkandığını hissetti. Ve Elena da sanki bu kıskançlığı hissetmişçesine, tecrübeli bir kadının isabetiyle, "Hayır, o beni götürdü," dedi.

Albert bunun üzerine sadece "Haa," dedi ve banyoya git-ti. Lavabonun önünde durdu, birkaç kere derin nefes aldı. Aynaya bakmaktan kaçındı, çünkü gözlerinin nemlendiğini fark etti. Ağlamaklıydı ve aynada kendini bu halde görmek istemiyordu. Oysa ağlamak için nedeni yoktu. Elena onun-la birlikteydi. Ondan önce bir sevgilisinin, daha önce de pek çok başka sevgilisinin olmuş olacağını düşünebilirdi. Ama düşünmemişti. Aklına gelmemişti. Elena'yı başkasının kollarında düşünemiyordu. Acı çekiyordu. Geriye dönük kıskançlık olarak adlandırılan bir acıydı bu. Bu acının adı-nı biliyordu, ama o adla ilişkili acıyla o ana kadar tanışma-mıştı.

Geriye dönük kıskançlık kötüydü, ama tahammül edil-mez değildi. Tahammül edilmez olan, Elena'nın adamla belki de hâlâ bulunduğu düşüncesi-ydi. Her şeyi öğrenme kararıyla odaya geri döndü ve Elena'ya, adamla karşılaşma-sının üzerinden ne kadar zaman geçtiğini sordu. "İki yıl," dedi. "Ve o zamandan beri jeton bu sepetin içinde mi?" di-ye sordu Albert. "Evet," dedi Elena sadece. Adamın kim ol-duğu ve onunla hâlâ görüşüp görüşmediği sorusuna Elena, adamın İranlı bir iş adamı olduğunu, birincisi çok iyi gö-ründüğünü, ikincisi acayip zengin olduğunu, üçüncüsü de harika bir sevgili olduğunu söyledi. Ayrıca başarılı bir gü-reşçiymiş, güreş İranlılarda ulusal spormuş. Yıllardır Lond-ra'da yaşıyormuş, ailesi ve çocukları varmış, ailesinden asla

ayrılmayacakmış ve sık sık Berlin'e gelip her türlü insanla işler yapıyormuş.

"Halı tüccarı mı?" diye sordu Albert. "Hayır," dedi Elena, "Sanayi tesisleri ve o tür şeyleri var." Albert'in halı tüccarı demesinin tek nedeni, aslında adamı düşündüğünde aklına bambaşka bir şeyin gelmesiydi. İran Şahı'nı düşünmüştü. En iyi yıllarındaki Şah. Uzun, ince, aristokratik, gümüş şakaklı, kartal burunlu ve sakın gözü. Elena'nın İranlı'sı muhtemelen Şah'tan daha güçlü ve adaleliydi. Daha da kötü, diye düşündü Albert. Londra'da yaşayan ve Berlin'de sanayi tesisleri satın alan antrenmanlı bir İran Şahı'na karşı şansı yoktu.

Jetona lanet okudu. Ve merakını lanetledi. Neden sormuştu ki. Muhtemelen hikâye çoktan bitmişti ve adamın Münih'te ya da Madrid'de yeni bir sevgilisi vardı. "Onu hâlâ görüyor musun?" diye sormaya devam etti Albert. Meseleyi bitirmek istiyordu. "Ne zaman Berlin'e gelse," diye cevapladı Elena. Albert bu cevaptan dolayı mutlu olmamıştı. Elena'nın hiçbir cevabı Albert'i mutlu etmemişti. Ama bu en kötüsüydü. Neden bu denli dürüsttü. Gerçeği o kadar ciddiye almasaydı, en azından şu an için, daha fazla memnun kalacaktı. Ama bu Elena'nın tarzı değildi. Ama onun bu dürüstlüğü aynı zamanda Albert'i hayran bırakıyordu. Elena hiç kimseye numara yapmıyor. Bu onu hayran bırakıyordu ve aynı anda da içini eziyordu. Ve tuhaf bir şekilde cinsel olarak uyarıcı etki yapıyordu. Bunun neden böyle olduğunu bilmiyordu. Ama belirgin şekilde hissediyordu.

İranlı'yı hâlâ görüyor demek, diye düşündü. Ama öğrenmek istediği ve onu huzursuz eden bu değildi ki. Bambaşka bir şeyi bilmek istiyordu. Bu yüzden kendisi için soruların en önemli ve en korkunç olanını sordu: "Onunla hâlâ yatıyor musun?" "Ne zaman Berlin'e gelse," diye cevap verdi Elena. Albert kalbinde sol omzuna kadar ilerleyen bir sancı

hissetti. Ve yeniden ağlamaklı oldu. Ama dayanmak zorundaydı. Ve bu yüzden tekrar sordu: “Peki en son ne zaman Berlin’deydi?” Bunun üzerine Elena, artık neredeyse üzüntüyle ve sanki kendine söyler gibi, “Dün,” dedi. Bir ara verdi, sigara kutusuna uzandı, bir MS yaktı ve sonra ekledi: “Ve önceki gün.”

Artık Albert durumu biliyordu. Daha fazla sorması gerekmiyordu. Dün ve önceki gün İranlı’yla yatmıştı. Adam şimdi muhtemelen tekrar Londra’daydı. Ya da yatağın altına saklanmıştı. Albert’e, odada yabancı bir adamın kokusunu duyuyormuş gibi geldi. Kokunun nereden geldiğini bilmiyordu. Elena’da daima sırf güney sıcağı gibi bir koku duymuştu. Onun teni kokmuyordu. Buna karşılık zaman zaman derisi kertenkele derisi hissini veriyordu. Belki de adamın kokusu yataktan ve çarşaflardan geliyordu. Eğer burada yaptılarsa. Ama koku yataktan gelmiyordu. Kendi gömleğinden geliyordu. Göğsünden yükseliyor, yakasının yanından geçiyor, doğru Albert’in burnuna giriyordu. Albert’in kendisi İranlı gibi kokuyor gibiydi ve bir an önce duş yapmak istiyordu. Ondan önce, Elena’nın ona bunu neden yaptığını bilmek istiyordu. Ve tabii kendine de niye yapıyordu. “Adam seni sadece kullanıyor,” dedi Albert, ama bu tür cümlelerle hiçbir şey elde edemeyeceğini biliyordu. Elena anında cevap verdi: “Kendini kullandırmaktan hoşlanıyorum.” Şimdi Albert’in aklına bir söz geldi ama o da bir yere varmayacaktı. Söz “kul köle olmak”tı ve bir şekilde kulağa dar kafalılık gibi geliyordu, peynir kanapesi ve Ananas hoşafı gibi. Elena’yı, İranlı’ya kul köle olmakla suçlayamazdı. Ama bunu düşünüyordu. Onun yerine, “Ailesini asla terk etmez,” dedi. Nihayet bunu kendi söylemişti. Bunun üzerine o, “Onun için ölüme bile giderdim,” diye karşılık verdi.

Bu cümleyi heyecanlı bir sesle ya da gözlerinde yaşlarla söylemiş olsaydı, bağırmış ya da çaresizlik içinde fısıldamış

olsaydı, o zaman Albert bunları duygusal tiyatro, İtalyan operası, bir Sardunyalının delilik aryası sayacaktı. Ama cümleyi öyle sakın ve rastgele söylemişti ki, Albert derhal inandı. Albert İranlı'ya imreniyordu. Ona öyle imreniyordu ki, onu öldürebilirdi. Albert artık her şeyin söylenmiş olduğunu biliyordu. Ona artık yalnızca, son soruyu sormak kalmıştı. "Gitmemi istiyor musun?" biçimindeydi soru ve Elena kuşkusuz evet diyecekti. Ancak Albert'i şaşırtarak "Hayır," diye cevap verdi, bu da onun, kendisinde hiç gurur olmadığına mı inandığı yolundaki karşı sorusunu yöneltmesine neden oldu. Soru retorik amaçlıydı, ama Elena kelime anlamıyla aldı ve sadece, "Evet buna inanıyorum," dedi. Üstüne bir de ekledi: "En azından yeterince yok."

Şimdi Albert'in ona yeterince gururu olduğunu kanıtlamaktan başka seçeneği yoktu. Ve şimdi "Ciao" değil de "Adieu" diyen o oldu. Daireden başka bir kelime etmeden ve bir kere daha arkasına dönmeden çıktı. Daire kapısını açık bıraktı. Çarpabilirdi de. Ama açık bırakıvermenin daha büyük bir katılık olduğuna hükmetmişti.

Sonraki günleri Albert, hayatına yeni bir düzen vermekle geçirdi. En azından denedi. Her şeyden önce öğrenimi ile daha fazla ilgilenmesi gerekiyordu. Sömestr daha yeni başlamıştı ve enstitüde misafir olan Amerikalı bir sanat tarihçisinin seminerlerine devam etmeye karar verdi. Adamın adı George Robert Davidson'du, University of Chicago'da ders veriyordu ve bir şöhretti. Ayrıca Albert yavaş yavaş bitirme tezine hazırlanmak istiyordu. Delbrück şimdiye kadar Albert'in Caravaggio yorumlarından pek hoşnut kalmamışsa da, onun için hâlâ, Caravaggio üzerine yazacağı ke-sindi. Caravaggio üzerine tez yazmayacaksa, zaten Delb-rück'ün bölümünde okuması da gereksizdi. Belki de hiç sa-nat tarihi okumamalı, onun yerine pratik, uygulanabilir bir şey okumalıydı. Örneğin tıp. Ancak *Gymnasium* bitirme notları bunun için yeterli değildi. Sanat tarihi öğrenimi ön-celikle kadınlara göre bir şeydi. Ya da emeklilere göre. Ele-na karşısında en başından beri, sanat tarihi okumaktan do-layı biraz mahcup olmuştu. Biraz muhallebi çocuğu, ana kuzusu havası vardı bunun. Kavgalarından beri kesin bir

şekilde, sanayi tesisi alım satımının çok erkekçe, sanat tarihi öğreniminin ise hayli kadınsı bir şey olduğuna emin olmuştu. İranlı için Elena ölürdü bile. Onun için ise kimi kadının kepinin bile çıkarmazdı.

Albert, İranlı'nın içine işlediğini, özgüvenini kemirdiğini hissediyordu. İçindeki törpülenmeyi, kazınmayı resmen duyuyordu. Elbette sık sık Elena'yı düşünüyordu, çünkü ona büyük özlem duyuyordu. Ama aynı sıklıkla İranlı'yı da düşünüyordu. Ve yüzme havuzundaki kadını da hatırlamak zorunda kalıyordu. Ve sınıf arkadaşının kulağına dilini sokan sınıfındaki o kızı. Herhalde o kız daha o zamandan, onun bir gün sanat tarihi okuyacağını hissetmişti. Yoksa dilini belki bir kere de Albert'in kulağına sokardı. Ama bunu hayalinde bile düşünmesi mümkün değildi. Albert sınıfındaki o kızı ve dilinden iğreniyordu. Yüzme havuzundaki kadından ve kebinden de iğreniyordu. İğrenç, diye düşünüyordu. Ve aynı zamanda da, böyle düşünmemesi gerektiğini düşünüyordu. Yüzme havuzu görevlileri böyle düşünürdü. Ya da havuz görevlisi yardımcıları. Belki İranlılar da.

Ama Elena'nın İranlı'sı değil. Onunla yatıyor olması, Albert'in gururunu incitiyordu. Ama bu yoldan kendisinin de İranlı ile mahrem bir temas kurmuş olması daha da fazla gururunu incitiyordu. Bir anlamda Elena'nın içinde buluşuyorlardı. Albert'in aklına Delbrück'ün asistanının bir seminerde, resim yapmanın *in actu yorumlamak* olduğunu söylediği aklına geldi. Sıcak bir yaz öğleden sonrasıydı ve Albert'in aklına anında seks gelmişti.* Şimdi de aklına seks girmişti. Âdetâ saplantı halinde, Elena ile cinsel birleşme sırasında İranlı'nın salgılarına da değdiğini, en azından meni artıklarına değdiğini gözünün önüne getiriyordu. Bu imge teninde

(*) "Eylemde" anlamına gelen "in actu" âdetâ Freudyen bir anlam kaymasıyla, cinsel birleşme için kısaca kullanılan "Akt" (edim/eylem) olarak anlaşılıyor - ç. n.

kaşıntı hissi yaratıyordu. Özellikle de koltuk altlarında ve bacak arasında. Belki de İranlı'nın salgıları ağzına da girmişti. Bu ihtimal dışı değildi. Dili çürüyecek, dişleri dökülecekti. İranlı gerçi Elena ile yatmıştı, ama Albert'i lekelemişti. İranlı ile iç içe geçmiş olmasının suçlusu Elena idi. Bakire bir kız değildi ki, bir İranlı'ya kendisini lekeletsin. Eşcinsel de değildi. Aksine İranlı'da olan onda da vardı. Sanat tarihi okuyor ve fizik tedavisine devam ediyor olsa da. Sadece biraz cesur olup doğru kadınların üstüne gitmesi gerekiyordu. Bu belki de yüzme havuzunda olmazdı. Ama Berlin genelevlerle doluydu. Hele Schöneberg. Pencereden bakması yetiyordu, anında bir genelevin, perdeleri sımsıkı çekilmiş pencerelerini görüyordu. Genelevin adı "Rickys Salon" idi ve içinde bir kulak-burun-boğaz muayenehanesinin ve ortak kullanılan birkaç konutun da bulunduğu karşı apartmanın üçüncü katındaydı. Neden doğruca Rickys Salon'a gidip masaya birkaç banknot koyup kendine bir kadın aldıktan sonra tekrar evine dönmesindi. O kadar basit görünüyordu. Ve bu onu yatıştırırdı. Kendini böylesine acınası hissetmezdi.

Ama Rickys Salon'a gitmedi. Komşular onu görebilirdi. Ya da doktorun yardımcıları. Sonuçta birkaç kere o muayenehaneye gitmişti. Ayrıca Ricky adında bir genelev sahibi ile de karşılaşmak istemiyordu. Onun yerine bir akşam Potsdamer Strasse'ye çıktı, vaktiyle işgal* edilmiş bir apartmanın ortak mutfağı olan bir lokalde iki kadeh beyaz şarap içti, sonra da film bar denen bir yere girdi. Bar karanlıktı, tezgâh başına oturdu. Tek müşteriydi, herhalde henüz fazla erken bir saatti ya da dükkân pek işlek değildi. Film gösterilmiyordu, etrafta kızlar da görülüyordu. Ama daha bir bira içmişti ki, arka odadan bir erkekle birlikte bir kadın

(*) 1980'li yıllarda kentlerin merkezî semtlerinde konut sıkıntısı had safhaya ulaştığında, ev arayanların boş apartmanları işgal edip burada komün hayatı yaşamaları kastediliyor - ç.n.

çıktı. Adam veda etmeden kayboldu, Albert onu göz ucuyla görmüştü, kadın Albert'in yanına bara oturdu. Burada böyle bir kadın görmeyi ummamıştı. Daha çok gençti ve Hint tarzı makyaj yapmıştı. Ve vücuduna, neredeyse şeffaf ve beline kadar inen bir dekoltesi olan bir tür sari sarmıştı. Sarinin kumaşının içinden Albert mükemmel biçimli iki göğüs görabiliyordu. Kadın onunla İngilizce konuştu, Seylan'dan geldiğini (ama Kolombo'dan değil, kırsal kesimden) ve mesleğinin dansözlük olduğunu söyledi. Berlin'e sadece birkaç haftalığına gelmişti. Bir tür turne için.

Tuhaf bir turne, diye düşündü Albert. Ama sorgulamak ve kadını mahcup etmek istemedi. Masum görünümliydi, neredeyse henüz bir kız çocuğu. Seylanlı masum köy güzeli. Schöneberg'deki bir film bara düşmüş bir çeltik köylüsünün kızı. Albert kadına bir içki ısmarlamak istedi, ama o geri çevirdi. Kendi içkisi olduğunu söyledi, bir anlığına kalktı ve bir bardak çayla geri döndü. "Yeşil çay," dedi, bardağı tezgâha koydu ve taburesini biraz daha yaklaştırdı, dizleri Albert'in dizlerine değiyordu. Yalnız mükemmel göğüsleri değil, kusursuz bacakları da vardı. Güzeli biçimli ve aynı zamanda adaleli. Kadının içkiyi geri çevirmiş olması Albert'in hoşuna gitti. Ona güvendi. Albert'i söğüşlemek istemiyordu. O daha onun bacaklarına hayranlıkla bakarken, kız ellerini onun bacaklarında yukarı aşağı gezdirmiş ve nihayet dizinin üstüne bırakmıştı. Bu, Albert'in en son tutukluğunu çözme-ye ve kızla birlikte onun odasına çıkmasına yetti. Pek yüksek olmayan fiyat üzerinde çabuk anlaşılmışlardı.

Oda bardan da daha karanlıktı. Ayrıca kilitleyebileceğiniz bir kapısı yoktu, yalnız bir perdesi vardı, bu Albert'i tedirgin etti. Tek kelime etmeden anlaştıkları parayı ödedi, soyundu ve yatağa yattı. Giysilerini perdenin yanındaki bir kancaya asmıştı. Kadın onun yanına yatmadan önce, cüzdanına dikkat etmesini söyledi. Cüzdan ceketindeydi ve

ceket perdenin yanında asılıydı. Normalde, dedi, kendisi müşteriyle meşgulken iş arkadaşlarından birisi perdenin arasından elini uzatır, cüzdanı çıkarır, boşaltıp geri koyardı. Ve müşteri, hırsızlığı ancak sokağa çıkınca fark ederdi. Ama Albert cana yakın biri olduğundan onu uyarıyordu ve cüzdanını yatağın altına saklamasını tavsiye ediyordu. Ayrıca, anlaştıkları paraya biraz ek yapmasını rica ediyordu. Yirmi mark dedi. Sonuçta parasının tamamını kurtarmıştı. Albert bir an tereddüt etti. Onu yine de söğüşlemeye mi çalışıyordu? Zaten elli mark ödemişti, fazla değildi, ama onun için az da değildi. İçinden hayır demek geliyordu. Öte yandan kız Seylanlıydı. Yirmi markı bir bağış olarak görüyordu. Benim kişisel Seylan bağışım, diye düşündü. Bir kere de Nikaragua için bağışta bulunmuştu, ama yalnız beş mark, üniversitedeki bir bağış toplama eylemi sırasında. Yirmi markı verdikten sonra, kız cüzdanı emniyetli bir yere saklamak istediğini söyledi. Cüzdanı kıza verdi ve kız onu yatağın altına sakladı. Sonra bir şalteri indirdi, zaten cılız olan ışık daha da azaldı, böylece neredeyse zifiri karanlıkta kaldılar. Ama bir şey diyemeden kızın dudaklarını göğsünde hissetti. Gerçek sevecenlik, diye düşündü, bir sevgiliyle olduğu gibi. Ve kız onu sevecenlikle şımarttıkça, yetmiş mark ödemiş olduğunu unuttu ve gevşedi. Kız hâlâ soyunmamıştı, ama bu cazibesini daha da artırıyordu. Birbirlerine dolanmışlardı, kızın elleri ve ağzı her yerdeydi, bir erkeği heyecanlandırmasını biliyordu, Albert onunla mutlaka yatmak istiyordu. Ama kız sevecen oyunlara son vermek istemiyordu, bu yüzden hâlâ sarinin ve ek bir külo-dun altında gizli olan alt bölgelerini keşfetmek için âdetâ adım adım sızmak zorundaydı. Kız onu başlangıçta bundan alıkoydu, belden aşağısına değil, göğüslerine dokunmasını istedi. Ama Albert artık dikkatinin başka tarafa çekilmesine izin vermedi ve onun da nefesinin hızlandığını

hissetti. O da heyecanlanmış görünüyordu, Albert fırsattan yararlandı ve k lodu aşağı çekti.

Genelev gibi değil, diye düşündü Albert, daha ziyade okul yurdu ya da bodrumda verilen bir yılbaşı partisi gibi. K lodu mahcup ve biraz zorlayarak indirmek zorunda kalması onu böyle d   nd rm   t . Öncelikle oyna maya ve karşılıklı birbirini ellemeye hizmet eden birtakım partilerde zaman zaman sınıf arkadaşlarının bunu yaptığına tanık olmu  tu. Ama okul yurdundaki gibi olmayan şey, yoklaya yoklaya kadının belden a ağısına ilerlemiş olan Albert'in birdenbire elinde, oraya ait olmayan bir vücut parçası tutmasıydı. Elinde bir erkek organı vardı ve bir an, kendi kendine dokunuyormuş hissine kapıldı. Ama kendini ellemiyordu.    nk  organı elleriyle biraz daha sıkı sarınca kızın nefesi bir kere daha hızlandı. Onun hoşuna gitmiş gibiydi. Ancak Albert'in hiç mi hiç hoşuna gitmedi. Bir kadınla değil, bir erkekle oynadı ının farkına vardığında, yataktan fırladı, eşyalarını aradı, ona kalsa hemen odadan dışarı ko acaktı. Ama giysilerini bulamadı. Daha fazla ı ı a ihtiyacı vardı. Kadın doğruldu ve "Ne var?" dedi, bunun  zerine Albert, "E yalarım nerede?" dedi. Ve ekledi: "Bu sahtekârlık." Birden, askıdaki giysilerinin  alınmış olmasından korktu. Kadın  alteri kaldırdı ve ışığı artırdı, Albert giysilerinin yerinde olduğunu gördü.

Kadın bu arada tekrar sariye b r nm   t  ve önceki gibi görünüyordu: genç ve güzel bir Seylanlı kız, hiçbir erkeklik emaresi yoktu. Dahası sesi de tiz ve kız gibiydi ve Albert onda bıyık sakal izleri de g rmemi  ti. Albert kendini daha da fazla yanıltılmış ve dolandırılmış hissetti. Bir kere daha "Sahtek rlık bu," diye tekrarladı, bunun üzerine kadın, ona daha en başında dansöz olduğunu söylemiş olduğu cevabını verdi. Bunu herhangi bir vicdan azabı belirtisi olmadan ve gayet yumuşak sesle söyledi. Herhalde ona, Seylanlı dan-

sözlerin erkek cinsel özellikleriyle donatılmış olduklarını yutturmak istiyor olmalıydı. Buna inanamazdı. Onun dansöz olduğuna bile inanmıyordu. Onu bir kere daha kandırmak istiyordu, ama kanmaya niyeti yoktu. Bir kadın tarafından kandırılmayacaktı. Hele, aslında kadın olmayan biri tarafından hiç. “Paramı geri istiyorum,” diye karşılık verdi Albert, ki bu hayli küçük hesap peşinde koşmaktı, bunu kendi de hissetti. Ama onurunu onarması gerekiyordu. Kadın hâlâ yatağın üstünde oturuyor, kara gözlerle ona bakıyor ve gayet narin olan, bir erkeğin ayaklarına benzemeyen ayaklarına masaj yapıyordu. Sonra, önceki gibi yumuşak bir sesle, “Bu olmaz,” dedi ve tüm dikkatini yeniden ayaklarına verdi. O zaman Albert, yapmasa daha iyi olacak olan bir şey yaptı. “Hiç değilse o yirmi markı,” dedi ve anında, kadın nezdinde tüm itibarını kaybetmiş olduğunun farkına vardı. Kadın ona bir kere daha kara gözleriyle baktı, ama şimdi orada bir öfke kııltısı, şiddetin kısa bir uyanışını gördüğünü sandı. Ve şimdi Abert bir kadının değil, bir erkeğin gözlerine baktığı duygusundaydı. Bakışma kısa sürdü, çünkü kadının karşılık vermesine kalmadan deri yelekli ve kemerinde anahtarları şingırdayan bir adam perdeyi kenara itti ve törpü gibi bir sesle, “Zaman doldu,” dedi. Albert, “Çıkıyorum,” diye karşılık verdi, tatsızlık istemiyordu. Ama o odadan çıkmadan kadın, “Cüzdan,” diye seslendi. Sonra da cüzdanı saklamış olduğu yatağın altına elini uzattı. Albert cüzdanı sessizce aldı ve lokalden çıktı.

Otobüs durağına yürürken aynı anda hem minnet, hem de utanç duyuyordu. Minnettardı, çünkü kadın ona cüzdanı hatırlatmıştı. Utancı, yirmi mark için pazarlık ettiği için duyuyordu. Görünüşe bakılırsa, sandığından daha dürüsttü. İçinden, ona geri dönüp teşekkür etmek geliyordu. Ancak minnet duygusu, otobüse binip de bilet alırken cüzdanının neredeyse boş olduğunu anladığında kaybolup gitti.

Dört yüz marktan fazla vardı yanında. Şimdi ise sırf demir paralar duruyordu. Dört on fenik ve bir beş marklık.

Albert film barı ziyaretinden sonra hiç de güçlenmiş hissetmiyordu kendini. Aslında erkek olan kadınlar ona iyi gelmiyordu. Ayrıca küçük hesap peşinde koşmuş olması da içini kemiriyordu. Yirmi mark için pazarlık etmişti. Bir film barının arka odasında lekeli bir döşegin üstünde beraber yuvarlanmış olduğu Seylanlı bir çeltik köylüsünün kızından yirmi mark iade etmesini istemişti. Kadın yeterince acınasıydı. Bir erkek bile olsa. Albert'in buna ihtiyacı yoktu. Gerçi servet sahibi değildi, ama annesinin ölümünden sonra, zorluk çekmeden iki ya da üç yıl başka gelir olmaksızın idare etmeye yetecek bir para miras kalmıştı. Para Commerzbank'taki bir mevduat hesabındaydı. Ancak birkaç yıl sonra parayı kullanabileceği şekilde yatırmıştı. Öğreniminden sonraki belirsiz zaman için öngörmüştü o parayı, onu geneleve taşıması için değil. Annesi bunu istemezdi. Bir yandan. Öte yandan elbette, onun eşcinsel olmadığını öğrenmekten memnuniyet duyardı. Albert hep, annesinin onu eşcinsel sandığı duygusunu taşımıştı. Ve onu eşcinsel sanmasının nedeni de, onunla hiçbir zaman kız arkadaşları hakkında konuşmamış olmasıydı. O ise kız arkadaşları hakkında konuşmamıştı, çünkü annesine eşcinsel olmadığını kanıtlamaya ihtiyacı olmadığını kanıtlamak istemişti.

Belki de bir ara ona kız arkadaşlarından söz etmeliydi. Ama yapmamıştı. Annesinin kendine ait dairesinde bir dul yaşamı sürdüğü Weserbergland'a her gittiğinde, annesi ona kız arkadaşlarını sormuştu. O da her defasında kaçamak cevap vermiş ya da hiç cevap vermemişti. Yalnız Katharina'yı anlatmıştı, çünkü sonuçta yatılı okuldan onun yüzünden

atılmıştı. Ondan sonra tamamen susmuştu ve böylelikle annesinin, onun cinsel yönelişinde bir terslik bulunduğu kuşkusunu âdetâ beslemişti. Bu kuşku tabii ki annesi için bir yükü, çünkü bunu kişisel başarısızlığı sayıyordu. Albert'e bir kere, aslında onun bir kız olmasını beklemiş olduklarını itiraf etmişti. Annesi bir kızı olmasını dilemişti ve hamileliği sırasında da, onun bir kız olduğundan epey emin olmuştu. Ama o doğduğunda, öyle demişti annesi, hiç de hayal kırıklığı yaşamamıştı ve oğlu olduğuna da, bir kız çocuğuna ne kadar sevinecekse o kadar sevinmişti.

Bunlar elbette durumu kurtarmak için söylenmiş sözlerdi. Elbette hayal kırıklığına uğramıştı. Hayal kırıklığına uğramış olmasaydı, o fotoğraflar da olmazdı. Bunlar, Albert'in çocukluğundaki bir doğum gününde kız elbiseleri içerisinde görüldüğü fotoğraflardı. Diğer oğlanların hepsi oğlan kıyafeti giymişti. Yalnız Albert kız giysileri içindeydi. Annesi besbelli çocuğunun doğum gününde, oğlunu bir kıza dönüştürmüştü. Hatta örgülü saçları da vardı, yani peruk takmış olmalıydı. Albert fotoğrafları, annesinin geride bıraktıkları arasında bulunan bir ayakkabı kutusunda bulmuştu. Çocukluğundaki o doğum gününü hatırlamıyordu. Ve kız elbiseleri giydiği bir günü de hiç hatırlamıyordu. Albert gerçi doğumunu hatırladığını düşünüyordu, ama kız elbiseleri giymiş olduğu tek bir doğum günü bile hatırlamıyordu. Şimdi ise fotoğraflar ona, çocukluğunda böyle bir doğum gününün bulunduğunu gösteriyordu. Fotoğraflar karşısında Albert, annesinin suçluluk duymasına ve onu eşcinsel sanmasına şaşmıyordu. Hatta belki de onu, Berlin'de peruk ve kadın elbiseleri içerisinde operaya giden bir travesti sanıyordu. Bununla birlikte Albert, annesinin bu tür şeylerden herhangi bir şekilde anladığından da emin değildi. Muhtemelen anlamıyordu. Ama annesinin suçluluk duyduğunu biliyordu. Bu suçluluk duygusunu çeşitli anaçlık gös-

terileriyle hafifletmeye çalışıyordu. Telafi deniyordu buna. Annesi, Albert'in kötü olmasını telafi etmeye çabalıyordu.

Para hediyeleri biçimindeki telafi, Albert için en kullanışlı olanıydı. Albert annesini Weserbergland'da ziyaret ettiği zamanlar, yol parasını annesi öderdi. Ama annesinin yol parası zarfının içine her zaman fazladan para koyduğunu da biliyordu, Albert bundan hiç söz etmemiş, bunun için hiç teşekkür etmemişti. Genellikle annesi yol parasının iki katını koyuyordu ve Albert böylece bir bakıma annesine yaptığı ziyaretlerle gelirini artırabiliyordu. Yol parası için bile Albert ancak yarım ağızla, âdetâ isteksizce teşekkür ederdi. Annesi yol parasını ve fazladan parayı içine koyduğu zarfı ne zaman cebine koymaya kalksa, "Bu gerekli değil ki," ya da "Artık çocuk değilim ki" gibi cümlelerle zarfı geri çeviriyordu. Sonra zarfı öylesine salon masasında bırakıyordu, sonuçta annesinin parayı o yola çıkmadan önce palto ya da ceket cebine koyacağını biliyordu.

Annesi ona paradan başka sık sık yiyecekler ve giysiler de vermişti. Weserbergland'dan Berlin'e her dönüşünde, annesi ona birkaç tereyağlı ekmek dilimi hazırlardı. Ve pek çok kere de ona gömlek ve iç çamaşırı, kimi zaman da bir pijama satın almıştı. Ama Albert gerek giysileri, gerek ekmekleri her defasında geri çevirmişti. Özellikle de ekmekleri kesinlikle yanında Berlin'e götürmek istemiyordu. Bunlar ona baskı yapıyordu. Anne baskısı. Ama annesini ona yağlı ekmek hazırlamaktan alıkoymak mümkün değildi. Ve ekmekleri ne kadar ısrarla geri çevirirse, annesi onları o denli yoğun bir ısrarla dayatıyordu. Bir keresinde çok açıkça ve lafı hiç uzatmadan, "Ekmek istemiyorum, işte o kadar!" dediğinde, annesi ona bir an faltaşı gözlerle bakmıştı, sanki şeytan görmüş gibiydi, sonra mutfaka geri dönmüş, mutfak masasına oturmuş ve için için ağlamıştı. O kadar uzun süre ağlamıştı ki, en sonunda Albert daha fazla dayanamamış,

annesine yanına ekmek almak istediğini söylemişti. Ama tereyağlı değil, margarinli. Ve krem salamlı değil, pişmiş jambonlu. Bunun üzerine bu uzlaşmada karar kılmışlar ve annesi Albert'e her defasında margarinli ve pişmiş jambonlu ekmekler hazırlamıştı. Sonra Albert ekmekleri buna rağmen yememiş, trende çöpe atmıştı. Annesi gerçi anlamaya uymuş ve ekmeklere margarin sürmüş ve üstüne pişmiş jambon dilimleri koymuştu. Ama sürdüğü margarin tabakası öyle kalındı ki, margarinli ekmeklerin üzerinden kaşıkla alabilirdi. Bu koşullarda tereyağı olsa da olurdu.

Her defasında vicdanı sızlamış olsa da, ekmekleri çöpe atmaktan başkası Albert'in elinden gelmiyordu. Ekmekleri atmak ona tanrıya küfretmek gibi gelmişti. Ne de olsa ona öylesi öğretilmişti: Ekmek atılmaz. Yaşadıkları şehrin *Gymnasium*'undaki müdür bir keresinde okulun merdiven sahanlığında atılmış bir ekmek dilimi bulmuştu ve öylesine dehşete düşmüştü ki, bulabildiği tüm öğrencileri bu ekmek diliminin etrafında toplamış ve ekmek dilimlerini atmanın kötülüğü hakkında bir konuşma yapmıştı. Okul bir Hristiyan *Gymnasium*'u ve müdür de inançlı bir Hristiyan olduğundan, duyduğu dehşeti yalnızca dünyadaki açlıkla ve açlık çekenlere saygıyla gerekçelendirmemiş, ayrıca ekmeğin manevi gıdanın imgesi olarak anlamını, ruhun gıdası ve hayatın ekmeği olarak anlamını da anlatmıştı. Eski Ahit'in tapınağında sergilenen on iki örnek ekmeğe değinmişti, Yeni Ahit'te anlatılan ekmeğin çoğalması mucizesinden ve havarileriyle birlikteyken ekmeği bölüp çok büyük sonuçlar yaratacak olan cümleyi söylemiş olmasından söz etmişti: Bu benim vücudumdur.

Şimdi vücut merdiven sahanlığında yatıyordu ve müdürün konuşmasından sonra kolayca oradan alınıp bir sonraki çöp sepetine atılamıyordu. Müdür onun yerine, ekmeğin sonraki iki hafta boyunca ibret-i âlem için orada durması

gerektiğini emretmişti. Okul kapıcısı ve temizlikçi kadınlara da, ekmeğe dokunmama talimatı verilmişti. Bunun da ötesinde sanat öğretmeni, bir grup öğrenci ile birlikte, ekmeğin etrafını üst üste konmuş taşlardan bir duvarla çevirmekle ve ekmeğin yanına konacak bir yazı panosu hazırlamakla görevlendirilmişti. Bununla birlikte müdürün umduğu ibret etkisi kendini göstermemişti. Gerçi anıt zarar görmemiş, hele ayaklar altında yerle bir edilmemişti, ki tenefüse koşan bir öğrenci güruhundan beklenecek bir şeydi bu. Ama bir öğrenci, oraya bir ekmek dilimi daha atmaya akıl etmişti. Bunun sonucu, başka öğrencilerin de öğle tenefüssü için getirdikleri ekmeği oraya atmaları olmuştu, böylece çok geçmeden merdiven sahanlığında birkaç düzine ekmek dilimi yatar olmuştu. Kötücül bir ekmek artışı meydana gelmişti ve müdür sonuçta bunları, bu konuda bir kere daha açıklama yapmaksızın kaldırtmıştı.

Gerçi Albert annesinin hazırladığı ekmekleri attığı zaman, tanrının vücuduna karşı günah işlediği duygusuna kapılmıyordu. Ama, sanki annesinin vücuduna karşı günah işliyor gibi geliyordu ona. Sanki annesinin vücudunu çöp sepetine atarmış gibi. Ve annesinin vücuduyla birlikte annesinin sevgisini de. Oysa annesinin sevgisini itirazsız kabul edebilirdi. Yalnız annesinin vücudunu kabul edemezdi. Annesi ona ekmekleri uzatırken, onun gözlerinde İsa'nın da havarilerine etmiş olduğu cümleyi görür gibi olurdu: Alın, yiyin, bu benim vücudumdur. Albert annesinin vücudunu istemiyordu. Ondan kurtulmak zorundaydı. Ekmekleri ilk defa attığı günü hâlâ hatırlıyordu. Tren yeni kalkmış, annesi arkasından el sallamıştı. Ve daha bir eliyle o da annesine el sallarken, öteki eliyle ekmekleri askılı çantasından çıkarmıştı bile. Tren istasyondan çıkar çıkmaz ve annesi görünmez olunca, ekmekleri en yakın çöp kutusuna atmıştı. Ancak Braunschweig'dan hemen önce ekmekleri tek-

rar çıkarmıştı, ki bu pek kolay olmamıştı, çünkü tren doluydu ve yolcular koridorları da doldurmuştu. Âdetâ çöp kutusuna gizlice yaklaşmak ve uygun bir an kollamak zorunda kalmıştı. Yoksa onu, çöp kutularından atılmış ekmekleri toplayan biri sanırlardı. Uygun bir anda ekmekleri tekrar almıştı ve hatta bir anlığına, bir tanesini yemeyi bile düşünmüştü, ama sonra bunu yapmamıştı. Onun yerine ekmekleri Berlin'e kadar çantasında tutmuştu. Tren radyo kulesini ve Congress Centrum'u geçtiğinde, ekmekleri yeniden atmıştı ve bu sefer bunu vicdan azabı olmadan yapmıştı. Banliyö istasyonu Savignyplatz'tan geçerken, ekmekler neredeyse unutulmuştu bile.

Albert, annesinden miras kalan paraya ancak çok olağanüstü durumlarda dokunmaya karar vermişti. Genelev ziyaretlerini bu şekilde de karşılayabilirdi. Hele şimdiye kadar tek bir ziyarette bulunduğu düşünülürse. Ancak bu ziyaret onu öyle melankolik bir havaya sokmuştu ki, neredeyse zayıf davranıp Elena'yı arayacaktı. Ama İranlı aklına gelince, ahizeyi yeniden yerine koydu. İranlı'ya karşı hiç şansı yoktu. Geneleve gitmenin de faydası yoktu. Geneleve gitmek, onun iyi olduğu bir konu değildi. Sanayi tesisleri ve güreş de öyle. Albert yapabildiklerini düşünmek zorundaydı: Kitap okumak, resimlere bakmak ve mümkün olduğu kadar çabuk Caravaggio tezini yazmak. Yalnız artık, *Amore vincitore*'nin doğru konu olduğundan emin değildi. Delbrück ile bir daha konuşması gerekiyordu. En iyisi, Albert'in her durumda izlemek istediği, Davidson'un seminerlerinden sonra.

İlk semineri kaçırmıştı, ama bir pazartesi akşamına ikincisine zamanında gitti. Anfi epey doluydu. Yalnız öğrenciler değil, kentten dinleyiciler de gelmişti. Besbelli sanat meraklı-

sı Berlinlilerdi bunlar, çoğunun tevellüdü eskiydi. Ama belki de öğrenciydiler, çünkü bir süredir emekli öğrenimi vardı ve insan meslek hayatını bitirdikten sonra tekrar üniversiteye yazılabiliyordu. Prensip olarak Albert, yaşlılara ve emeklilerin öğrenim görmesine karşı değildi. Rahatsız edici olan yalnızca, çoğunun sanat tarihi öğrenimine yönelmesiydi. Neden bilişim ya da biyoloji okumuyorlardı? Niye dış hekimliği okumadıklarını aklı alıyordu. Ama bilgisayarlar, bitkiler ve hayvanlar da yaşlılık günleri için uygun konulardı. Hayır, ille de sanat tarihi. Ve sanat tarihi değilse, o zaman felsefe.

Yaşlıların seminerlerde hiç ürkeklik göstermeden tartışmaya katılmalarını da rahatsız edici buluyordu. Genç öğrenciler çekingenlik gösterirken ve aktif olarak derse katılabilmek için birkaç sömestre ihtiyaç duyarken, ihtiyarlar hiç çekinmeden söze giriyorlardı. Felsefe seminerlerinden, yaşlıların Hegel'in *Ruhun Fenomenolojisine Önsöz*'ünden ya da Heidegger'in *Varoluş ve Zaman*'ından birkaç uzun pasaj yardımıyla susturulabildiğini biliyordu. Anglosakson dünyasının yeni analitik felsefesi de etkiliydi. Austin ve Searle'ün konuşma edimi teorisi örneğin, yaşlıların güvenini kırmaya birebirdi. Loküsyoner, illoküsyoner ve perloküsyoner edimler arasındaki farklar üzerine tek bir seminer seansı, yaşlı hakimiyetindeki bir semineri tekrar normal bir seminer haline getirmeye yetiyordu. Buna karşılık Nietzsche üzerine seminerler elverişsizdi. Ve Ernst Bloch hakkındakiler. Bloch ve Nietzsche gerçek birer yaşlı coşturucuydu. Adorno daha az. Çoğu yaşlı Adorno'ya ilk önce kızıyor, sonra da bir daha bir şey söylemiyordu. Ne yazık ki resim sanatının bir Adorno'su yoktu. Bir tablo bir bakıma daima Bloch'tu, asla Adorno değil. Bu, sanat tarihi okuyan yaşlıların hiçbir saygı göstermediği soyut resimler için de geçerliydi. Mark Rothko ya da Robert Motherwell: Sorun değildi. *Action Painting* ya da *Colour Field Painting*: Yine problem değildi. Özellikle de,

bir Pollock ya da Rothko'nun seminer incelemesi sırasında, tablonun orijinalini de gördüğünüze dikkat çekebiliyorsanız.

Albert'in birlikte derse girdiği emekliler, genç öğrencilerin sadece basılı ya da slayt olarak bildiği neredeyse her şeyin orijinalini görmüştü. İçlerinden çoğu *Caravaggio*'ların da orijinalini görmüştü. Bir keresinde Delbrück'ün "*Caravaggio ve müzik*" başlıklı bir seminerinde Caravaggio'nun *Lut Çalan Adam*'ını ele aldıklarında, ki normal öğrencilerin hiçbiri bunun orijinalini görmemişti, yaşlılar arasından hemen *Lut Çalan Adam*'ı kameryanın içinde görmüş olan birisi çıkıverdi. Bu da tabii tartışmayı engelledi, çünkü öğrencilerden birinin resim hakkında yaptığı her yorum emekliler tarafından anında, orijinalinin bambaşka görüldüğü açıklamasıyla durduruldu. Örneğin öğrencilerden birisi, lut çalgıcısının önündeki masada duran nota yapraklarının renginin çalgıcının bluzunun rengine karşılık düştüğü tezini ortaya atmıştı. Bu tez seminer katılımcılarının çoğuna makul gelmişti, fakat emekliye değil, çünkü nota yaprağının renginin bluzdan bambaşka bir tonda olduğunu, ama bunu ancak orijinale baktığınızda ayırt edebileceğinizi iddia etmişti.

Ne yazık ki Delbrück de resmi hiç görmemişti. Gerçi kameryayı gezmişti, ama lut çalgıcısı yerinde değildi, o sırada bir sergiye ödünç verilmişti. Delbrück de bluz ile nota yaprağı arasında bir ilişki bulunduğunu kanısındaydı. Yalnız bir renk ilişkisi değil, demişti Delbrück, bir anlam ilişkisi. Çünkü Lut çalgıcısının önünde duran müzik parçası, Flaman besteci Jacob Arcadelt'in *Voi sapete ch'io v'amo* adlı bir madrigaliydi. Madrigal ise pastoral şiir geleneğini izliyordu ve lut çalgıcısının bluzu da, yapılış tarzı ve kesimi itibarıyla aynı şekilde ilkçağ ve çobanları andıran gelenekleri hatırlatıyordu. Bu tarzda yapılmış bluzlar bizzat çobanlar tarafından giyiliyor olmasa bile, çoban dramlarında çobanları can-

landıran oyuncular tarafından giyilmekteydi. Ama emekliyi bu da kesmemiştı. Orijinalin bambaşka göründüğünde inat etti, bu da genel tartışmanın felce uğramasına yol açtı, öyle ki Delbrück bezginlikle konuyu değiştirmiş ve lutun perspektif itibarıyla biçimine yönelmişti.

Albert, emeklilerin sırf ücretini karşılayabildiklerinden sömestr tatillerinde pahalı yurt dışı gezilerine çıkabildikleri için, her şeyi daha iyi bildikleri bu türden başka pek çok duruma daha tanık olmuştu. Hele Caravaggio üzerine uzmanlaşmış emeklilerden birkaçı tatillerinde, en ücra yerlerdeki Caravaggio orijinallerini incelemekten başka bir şey yapmıyor gibiydi. Ta Detroit'e, Kansas City'ye ve Connectitut'taki Hartford'a gidiyorlardı, bu da onlarla başka her türlü sohbeti manasız kılıyordu. Mesela Hartford'daki Wodsworth Athenum'undaki Aziz Fransis Aşkınlık İçerisinde'yi kendi gözleriyle görmüş olan birisi, seminer tartışmaları için işe yaramaz hale gelmiş demekti. Böyle biri karşısında diğer öğrenciler gibi Delbrück de çaresizdi. Delbrück bir yandan fanatik bir sanat yorumcusu ve resim inceleyicisiydi, fakat öte yandan da, seyahat etmeyi pek sevmeyen bir insandı. Hele Kansas City'ye ya da Connectitut eyaletindeki Hartford'a hiç gitmezdi. Bu yüzden de özellikle Berlin ve çevresindeki Caravaggio'larla uğraşmayı seviyordu. Ancak bunlar sadece iki resimdi: birisi *Amore vincitore* idi, öteki ise *Inançsız Toma*. İkincisi Potsdam'da bulunuyordu ve ancak duvarın yıkılışından sonra araştırma nesnesi olarak ilginç hale gelmişti, çünkü Potsdam'a düzenli, belki de haftalarca, hatta aylarca sürecek müze ziyaretleri çoğu öğrenci için, döviz bozdurma zorunluluğu yüzünden fazla pahalıydı. Berlin'de ayrıca, kutsal aileyi Yuannis çocuğuyla birlikte resmeden bir Caravaggio kopyası, bir de Caravaggio'nun devam resimlerinden birisi vardı. Aralarında *SarayYosması Fillide*'nin portresinin de bulunduğu başka üç resim ise savaştan beri kayıptı.

Delbrück tekrar tekrar, Caravaggio'nun sadece kendisiyle değil, tarihe etkileriyle de ilgilenmek gerektiğini vurguladığı halde, bu tarihî etkiler hakkında hiçbir zaman bir seminer ya da sunuş yapmamıştı. Bu, düzenli olarak "Caravaggio ve caravaggiocular" ve "Caravaggio - Eser ve Etkileri" başlıklarıyla dersler açan asistanının görevleri arasındaydı, bu kapsamda birkaç saat de kopyaya ve kayıp Caravaggio'ya ayrılmıştı. İlk sömestrlerde Albert bu derslere katılmış, ama her defasında ancak yarım düzine öğrencinin geldiğini görmüştü, bu da aşırı samimi bir seminer ortamı sağlıyordu. Ayrıca o öğrenciler Delbrück'ün asistanının özel hayranları, âdetâ onun öğrencileri gibi görünüyordu ve söz konusu seminerlere birkaç kere üst üste devam etmişlerdi. Yalnız Berlin'deki Caravaggio kopyasını ve Berlinli meçhul caravaggiocuyu eksiksiz olarak bilmekle kalmıyorlar, en ufak ayrıntıların içine dalıp gidiyorlar ve başka seminer katılımcılarına tartışmalara ucundan karışma şansını bile tanımıyorlardı. Ondan sonra Albert bir daha Delbrück'ün asistanına gitmemiş ve bitirme tezini yalnız Berlin'deki ya da Potsdam'daki Caravaggio üzerine yazmaya karar vermişti, asla kopya Caravaggio ya da bir caravaggiocu üzerine değil. Delbrück'ün öğrencilerine sık sık benimsetmeye çalıştığı Utrecht'li caravaggioculardan biri üzerine de değil.

Davidson'un da Caravaggio'yu ele alıp almayacağını, Albert bilmiyordu. Ama ele alacağı varsayılmalıydı, çünkü Davidson vereceği dersleri "The Naked and the Nude in Western Visual Culture" [Batı görsel kültüründe çıplak ve nü] başlığı ile duyurmuştu. Akademik çeyrek* çoktan dolduğu halde, tüm yerlerin dolduğu anfiye hâlâ dinleyici gelmeye devam

(*) Avrupa üniversitelerinde öğretim görevlisinin derse saatinden on beş dakika geç başlaması alışkanlığı kastediliyor - ç.n.

ediyordu. Davidson ise görünmüyordu. Albert'in solunda, hemen koridor yanında artık pek genç olmayan, ama çok cazibeli koyu bir kırmızı kostüm giymiş sarışın bir hanım oturuyordu. Kostümün eteği kısaydı, kadın onun altına hem siyah, hem de şeffaf olan naylon çoraplar giymişti, öyle ki Albert kadının sağ butunun üstünde birkaç çil bile seçebilmişti. Elçi eşi tipi, diye düşündü Albert, hâlâ kadının bacaklarına bakmaya devam ederken. Hatta belki de Amerikan elçisinin karısıydı. Ya da kültür ataşesinin. Albert kadının bacaklarını seyretmeyi ancak, kadın kucağına deri bir evrak çantası koyup çantayı açtığında ve içinden ders planına benzeyen bir kâğıt çıkardığında bıraktı. Planı sıraya koydu, ama onunla daha fazla ilgilenmedi.

Albert kadına, plana bir bakabilir miyim, diye sordu. Kadın ona tedirginlik verecek kadar koyu mavi, âdetâ çelik mavisi gözlerle baktı, "Tabii ki," dedi ve kâğıdı uzattı. Ama bu pek Amerikanca değildi, diye düşündü Albert, kulağa daha ziyade İspanyol aksanı gibi geliyordu. Sarışın, İspanyol ve sağ butunda çiller. Kâğıdı aldı ve aynı anda, kadının parfümünden bir esintinin kâğıdı takip ettiğini ve şimdi beynine yükseldiğini hissetti. Ayrıca, sanki kadının bacaklarının kendisine daha fazla yaklaştığını hissediyordu. Albert'in bacak dolayları ısındı, sıcak belden aşağısına yayıldı ve bunun üzerine bacaklarını, hiçbir riske girmemek için kıpırdatmadan tuttu. Ne bir dokunuş fırsatını kaçırmak istiyordu, ne de en ufak sırnaşıklık görünümünü yaratmak. Dikkatini dağıtmak için ders planına göz gezirdi. İçinde Caravaggio geçmiyordu. En azından açıkça değil. İlk dersleri kaçırmıştı. Giriş bölümünde "The Naked" ile "The Nude" arasındaki fark ele alınmıştı. Bir fark var mıydı? Albert bilmiyordu ve herhalde artık öğrenemeyecekti de. Sonraki iki dersin biri erkek, öteki kadın çıplaklığı üzerineydi. Bunu, hermafroditler, tanrıçalar ve tanrılar üzerine bir ders izlemişti, ki bu aslında klasik

motif tarihiydi, ama Albert'i kişisel nedenlerden ötürü de ilgilendiriyordu. Hermafroditleri biliyordu. Bunlar mitoloji ansiklopedisinden çıkma fantezi yaratıkları değildi. Schöneberg'in film barlarında takılan ve onun gibi insanları çileden çıkarmaya çalışan canlı yaratıklardı.

Bugünkü ve sonraki iki derste "Jesus' Penis, Mary's Breasts, and other Nakedness in Christian Art" [İsa'nın Penis, Meryem'in Göğüsleri ve Hristiyan Sanatındaki Başka Çıplaklık Örnekleri] konu edilecekti. Albert, beynine kanın hücum ettiğini fark etti. Yanındaki kadın da bunu okumuş muydu? Yan tarafa bakmaya cesareti yoktu, ama sonunda yine de yaptı, çünkü kâğıdı ve özellikle de "Jesus' Penis" ve "Mary's Breasts" kelimelerini okuduğu sırada kadın onu seyretmiş gibi gelmişti. Ama kadın herhangi bir şey belli etmiyordu, Davidson görünene kadar anfiye kayıtsız gözlerle bakınmaya devam etti. Daha ziyade ufak tefek, gri takım elbiseli ve çizgili kravatlı bir adam kürsünün arkasına geçti, salondakileri selamladı ve salonun karartılmasını rica etti. Teorik akıl yürütmelerle devam etmeden önce, dediğine göre bugünkü konuyla ilgili bazı önemli malzemeleri sunacaktı. Öncelikle İsa tasvirleri olacaktı bunlar, Meryem'e bir sonraki derste sıra gelecekti. Ve aynı zamanda, her dersten önce yaptığı gibi, sunuş dizisinin cinsel tasvirleri ele aldığına ve bundan rahatsızlık duyabilecek herkese, dersten çıkmasını tavsiye ettiğine dikkat çekmek istiyordu. Tipik Amerikan tarzı, diye düşündü Albert, İsa tasvirlerinde rahatsız edici bir yan olabileceğini düşünemiyordu. Ama Amerika'da küçük çocukların çıplak görünmesi bile edepsizlik sayılıyordu.

Bir Alman profesörünün aklına, bu tür bir uyarıda bulunmak asla gelmezdi. Albert, doçentlik sınavının hemen öncesinde bulunan ortaçağ uzmanı Schultz'un ortaçağ beden tasvirleri üzerine verdiği bir semineri hatırladı. Schultz kişi

olarak kesinlikle kuşku uyandırmıyor, cinsel bakımdan faal ya da meraklı görünmüyordu. Ama seminerde hiç çekinmeden gezici vajinalar dediği şey üzerine ders vermişti. Bununla küçük heykelcikleri ve hacı amblemlerini kastetmişti, gerçekten de şapkalı, yürüyüş bastonlu birer vajina biçimindeydiler. Schultz bu heykelciklerin çeşitli görüntülerini duvara yansıtmış olmasaydı ve kaynaklara ve ilgili araştırma literatürüne ilişkin bilgiler vermeseydi, Albert bunu bir profesör şakası ve ihtiyar esprisi sanırdı; Schultz seminerlerinde daha önce hiç şaka yapmadığı halde. Ama Schultz şaka yapmıyordu, bütün ciddiyetiyle kanıt olarak birtakım geç ortaçağ manzum hikâyelerinden alıntı yapıyordu, maer adı verilen bu manzumelerde de ait oldukları kadın ile erotik meseleler ya da hijyen problemleri yüzünden kavga ettiklerinden tek başlarına dolaşan vajinalardan bahsediliyordu. Tek fark, bu dolaşan cinsel organlara vajina değil de, “Fud” deniyordu.

Albert bunun utanç verici olduğunu ve aslında ciddi bir üniversite öğrenimine yaraşmadığını düşünmüştü, Schultz ise herhangi bir mahcubiyet belirtisi göstermeden bir yanda “fudsuz beden” öte yanda “gezgin Fud” üzerine açıklamalar yapmıştı. Schultz’a göre bağımsızlığı seçmiş olan erkek cinsel organlarının da bulunduğu bilgisini Albert aynı ölçüde utanç verici, ama daha anlaşılır bulmuştu. Schultz çeşitli resimler göstermişti, bunlarda iki bacak üstündeki penisler görülüyordu, birisi bir orman yolunda yürümekteydi, bir diğeri bir şövalye turnuvasına katılmaktaydı, hatta üçüncü bir tanesi manastıra girmek istiyordu ve manastırın kapı zili çalarken görülüyordu, ancak resimden, burasının bir keşişler manastırı mı yoksa bir rahibeler manastırı mı olduğu belli olmuyordu.

Profesör Davidson, Schultz gibi ciddi ve profesörce bir izlenim veriyordu, ama daha esprili görünüyordu. En azın-

dan, anfide bulunan projektörü çalıştırmaya çalışırken sanat tarihçileri ile slayt projektörleri arasındaki ezeli çekişme hakkında birkaç esprili söz söyledi. İlk önce, hepsi de çocuk İsa'yı gösteren bir dizi resim gösterecekti. Albert çocuk İsa'nın pek çok resmini görmüştü ve bu sefer oğlanın penisi konu edilecek bile olsa, sürpriz beklemiyordu.

Bekleneceği gibi, Davidson'un gösterdiği resimlerde İsa'nın penisinin kendisi özel ilgiye değecek türden değildi. Ancak çocuk İsa'yı çevreleyen kişilerin bu penise yönelik ilgisi ilgiye değerdi. Örneğin Hans Baldung Grien'in kutsal aile ağaç baskısında, oğlanın annesinin çenesine dokunduğu, buna karşılık İsa'nın büyükannesinin, Azize Anna'nın orta parmağını oğlanın penisine koyduğu görülmektedir. Davidson'un ondan sonra gösterdiği bir dizi resimde sadece Anna değil, Meryem'in kendisi de ya bütün elini ya da bir parmağını oğlanın penisi üzerine koymuştu. Özellikle nazik bir görüntü, üzerinde Meryem'in oğlanın organına hafifçe ayırık duran serçe parmağıyla dokunduğu Bellini'ye ait bir resimde vardı, buna karşılık Roselli'nin bir resminde Madonna elinin tersini göğsünden süt emen bebeğin hayalarına bastırıyordu, ki bu, eğer yeterince yumuşak gerçekleşiyorsa çocuk için hiç de nahoş olmasa gerek. Albert bu kadar çok sayıdaki "Meryem Ana ve Çocuğu" temalı resimde, annenin çocuğun penisine ya da hayalarına dokunmasına şaşırılmıştı. Davidson oğlandan yetişkin İsa'ya geçtiğinde daha da fazla şaşırdı. Tabii ki onun penisine dokunmuyorlardı ve İsa asla tamamen çıplak tasvir edilmiyordu. Ar yeri daima bir bezle örtülüydü. Ancak öyle kabarık, kıvrımlı bir şekilde örtülüydü ki, kuşkulandıktan en uzak izleyici bile, onun altında uyarılmış haldeki bir erkek organının bulunduğunu tahmin etmeden duramıyordu.

Hayalara elle bastırma temasını işleyen Roselli ilginç görüldüğü ve bu resmin gösterimi sırasında birkaç kere ya-

nındaki kadına baktığı halde, Albert oğlan tasvirlerini hayli sakın karşılamıştı. Kadın Davidson'un sunuşunu büyük bir dikkatle ve neredeyse kıpırtısız takip etmişti. Bununla birlikte Albert, anfinin loş ışığında çok iyi seçilemediği halde, kadının dudaklarının şimdi öncekine oranla biraz daha az parladığını, içine daha fazla kan dolduğunu fark etmişti. Albert, Davidson tarafından perdeye yansıtılan resimleri gördüğünde, sakinliğinin yerini belirli bir huzursuzluğa bıraktığını hissetti. Davidson, Willem Key, Jaques Bellange, Ludwig Krug ve Maerten van Heemskerck'e ait resimler gösterdi ve bunların hepsi de beline sarılı bir bezin altında gizli olsa da ereksiyon halindeki İsa'yı gösteriyordu. Özellikle de 1525, 1532 ve 1550 yıllarına ait olan Heemskerck'in üç resmi olağanüstü ölçüde dolaysızdı ve beline sarılı bezin altında, ereksiyonun doruğundaki İsa'yı dikenli taç ve kanlı baş ile gösteriyordu.

Nitekim Davidson, tabii ki bu tür tasvirlerin Hristiyan etiğiyle hangi ölçüde bağdaştırılabileceği sorusunun akla geldiğini belirtti. Davidson buna kesin cevabı olmadığını, ancak ereksiyon ile anastasis arasında bir bağlantı bulunduğunun, ressamların buna dikkat çektiğinin düşünülmesi gerektiğini söyledi. Albert anastasisin ne olduğunu bilmiyordu. Davidson ışıklı kalemi hâlâ Heemskerck'in İsa'sının bezin altında dikilen penisine tuttuğu sırada, yanındaki kadına baktı. Kadın Albert'in bakışını fark etmişti, böylece cesaretini topladı ve ona "Anastasis mi?" diye fısıldadı. Kadın ona baktı, bir an tereddüt etti ve "Diriliş," dedi. Sonra yeniden sunuşa döndü, ama bir kere daha Albert'e baktı, ek bir söze hazırlandı, ama bir şey söylemedi ve sadece dudaklarını biraz büzdü. Albert de başka bir şey söylemedi, ama kadının onun biraz daha yakınına sokulduğu izlenimini edindi. Gerçi neredeyse fark edilmeyecek kadar, ama yine de parfümünü yeniden duyacağı ve aynı anda da butunu ken-

dininkinde hissettiğini sanacağı şekilde. Bir basınç olarak değil, yumuşak bir dokunuş olarak, öyle yumuşaktı ki, oğlanın hayası ile annesinin eli arasındaki dokunuşu da işte öyle hayal etmişti. Kadının ona sokulduğu, hatta belki de onunla temas arayışı içerisinde olduğu düşüncesi karşısında, Albert başının döndüğünü hissetti. Şimdi onunla konuşmak isterdi. Sunuş hakkındaki izlenimini sormak isterdi. Ve ona, gösterilen tabloları gerçi bugün ilk defa gördüğünü, ama işkence ile ereksiyon arasındaki bağlantının onun için gayet tanıdık olduğunu anlatmak isterdi. Bunun için derse ihtiyacı yoktu. O fiilen bununla beraber büyümüştü. Sıklıkla kendini rahatlamaya ne kadar muhtaç hissettiğini ve ne kadar nadiren rahatladığını hiç kimsenin hayal bile edemeyeceğini söylerdi ona. Bu bir yandan, onlara yönelik en küçük ilgiyi gösterdiğinde kendisinden uzak duran kızlardan kaynaklanıyordu. Ama kendisinden de kaynaklanmıştı, herhangi bir kız ona ilgi duyar duymaz hemen her türlü cesareti kaybediyordu. Büyüdüğü kentin parkındaki bir bankta pek çok kereler tahammül edilmez uzunlukta süreler boyunca bir kızın yanında oturup ona dokunmaya cesaret edemediği geldi aklına, oysa kız onunla parktaki bankta sırf o ona dokunsun diye oturuyordu. Tabii ki, ilk başta her şeye hazır olan kızlar zamanla gittikçe daha güvensiz hale gelir ve bir noktada, kendinde bir terslik olduğu hissine kapılırdı. Belki de teninde bir sorun vardı ya da dişlerinde, diye düşünmüş olmalıydı kız. Belki de ağız kokusu. Kızların her defasında, saatlerce boş oturduktan sonra artık en küçük dokunuşa bile izin vermeye razı olmayışları ancak böyle açıklanabilirdi, bunu Albert de kendi payına hakaret ve onurunu çiğneyen bir reddetme olarak algılamıştı ve bu yüzden o sırada karşısında bulunduğu kıza kendi ağız kokuyor mu ya da saçlarında ya da teninde ya da dişlerinde bir sorun mu var diye sormak geliyordu için-

den. Yanındaki kıza sormazdı, ama parktaki bankın üstünde saatlerce oturup durduktan sonra nihayet kıızı öpmek ya da göğsünü ellemek için kendini toplamış olduğu zaman reddedilmekten dolayı çok kızardı. O zaman da pek çok kez hiddetle ayağa fırlayıp uzaklaşmıştı, hem de veda bile etmeden, kimi zaman da kentin parkında biraz esip tozutmuştu, burada bir çöp sepetini askısından koparmış, orada bir süs bitkisini çiğnemişti.

Süs bitkilerini çiğnemek çözüm değildi, Albert bunu artık biliyordu. Çözüm daha ziyade, o anın fırsatından yararlanmaktı. Şimdi de, anfinin karanlığı içerisinde kadının parfüm kokusuyla karışık vücut sıcaklığı âdetâ onu sarmalarken ve siyah naylon çorapla örtünmüş bacağı birazdan kıvılcımlar saçacak kadar yakinken, insanın ya hemen yararlanacağı ya da geçip gitmesine izin vereceği anlardan birisiydi. Sonuncusu, hayatın kendisinin geçip gitmesine izin vermek olurdu ve Albert bunu çok fazla yapmıştı. Bu yüzden tüm cesaretini ve bir bakıma her türlü umutsuzluğunu topladı ve aynı kaskatı duruşla, Davidson'un tam o sırada üzerinde Madonna'nın bir üzüm salkımını çıplak çocuk İsa'nın ar yerinin önüne tuttuğu Lucas Cranach'ın bir resmiyle meşgul olduğu karşıya bakmaya devam ederek, sol elini kadının butuna koydu. Albert elini biraz orada tutmaya ve uygun tepki alırsa bir buluşma önermeye karar vermişti, en iyisi hemen dersten sonrası için. Ama tepki uygun değildi. Albert'in eli kadının butuna değdiği an, kadın öyle gürültülü ve tiz bir çığlık attı ki, sanki dekoltesinin içine bir akrep düşmüş gibiydi. Aynı anda salonun ışığı tekrar yandı, Cranach'ın *Madonna ve Çocuk ile Üzümler'i*, birkaç teorik açıklama ile devam etmeden önce Davidson'un gösterdiği en son tabloydu. Albert elini anında geri çekmiş ve kayıtsız bir surat takınmaya çalışmıştı, ne de olsa neredeyse salonun tümü ona doğru bakıyordu. Davidson da irite ol-

muş halde ona ve kadına doğru baktı. Çılgılığı nasıl yorumlaması gerektiğini bilemediği apaçıktı ve belki de bunun biraz gecikmiş de olsa- tablolarından birine verilmiş bir tepki olduğunu sanıyordu. Herhalde Albert'in yanındaki kadının yerinden kalkıp da dirseğiyle Albert'in şakağına, onun bir an baygın düşeceğini sanmasına yol açacak şiddette vurduğunu görünce, artık öyle sanmamıştır. Ardından kadın salondan çıktı ve Albert onun peşinden gitmeye karar verdi. En azından burada oturup herkesin kendisine dik dik bakmasına izin veremezdi. Ayrıca kadından özür dilemek de istiyordu. Ama anfi salonunun fuayesine çıktığında, kimseyi göremedi. Merdiven sahanlığında da değildi. Binadan koşarak çıkmış olmalıydı. Ya da doğruca tuvaletlerden birine girmişti. Belki de iyi değildi. Hatta belki de fenalaşmıştı. Albert kadınları pek tanımazdı. Özellikle de bu kadından asla böyle yüksek ve tiz bir çılgılık beklemezdi. Dirsek darbesi ise ona uygun düşüyordu. Albert darbeyi hâlâ hissediyordu. Şakağı acıyordu, baş ağrısı vardı. Ve suçluluk duygusu içindeydi. Ayrıca öfkeliydi. Kadından özür dilemek isterdi. Ama kadına vurarak karşılık vermek de gelmişti içinden. Gerçi dirseğiyle değil, ama avuç içiyle. Bir an, tırnaklarıyla onun çoraplarını yırtmadığına pişman oldu. Madem öyle, işte böyle. Yırtık çorapları düşünmek bir an baş ağrılarını uzaklaştırdı. Ama o an kısa sürdü ve tekrar vicdan azabını duydu. Yanlış davranmıştı. Bir budalaydı. Hasta biriydi. Bir *cretino*. Artık büyümek zorundaydı. Ve özür dilemesi gerekiyordu. Belki gerçekten de tuvalete gitmişti. Gidip bakacak ve onu bekleyecekti.

An uygundu, fuayede hiç kimse görünmüyordu ve Albert, içinde bir düzine kabin ve bir o kadar da lavabonun bulunduğu kadınlar tuvaletine girdi. Lavaboların önünde kimse yoktu, şimdi de tuvalet kapılarını kontrol etmesi gerekiyordu. Kapıların neredeyse sonuna geldiği bir sırada ar-

kasında birden bir erkek sesi duydu: “Burası kadınlar tuvaleti, usta!” Bunun binanın kapıcısı olduğunu anlaması için Albert’in arkasına dönmesi gerekmiyordu. Albert, “Affeder-siniz,” dedi ve kadının en son kabinlerden birinde olup olmadığını öğrenemeden hemen tuvaletten dışarı çıktı. Kapıcı eşikte durmuştu ve Albert onun yanından âdetâ yılan gibi kıvrılarak geçmek zorunda kaldı, bu sırada adam ona küstahça bakmış ve aynı anda da kokuşmuş kapıcı nefesini yüzüne üflemişti. Ama anfideki olaydan haberi yok gibiydi ve Albert bunun sadece kapıcı olduğundan, mesela polis olmadığından dolayı rahatladı. Bir kapıcıyı gördüğü için rahatlaması hayatında ilk defa oluyordu. Albert fuayedeki banklardan birine oturdu. Beklemek istiyordu. Kadın tuvaletteyse, o zaman eninde sonunda tekrar dışarı çıkacaktı. Ama tuvaletten kimse çıkmadı. Onun yerine anfinin kapısı açıldı ve Davidson’un dersine katılanlar dışarı çıktı. Albert görülmek istemiyordu ve erkekler tuvaletine daldı. Aynalardan birinin önüne geçti ve hafifçe şişmiş durumdaki sol şakağına baktı. Orası şişecekti. Tam şakağını serinletmek üzere lavaboya eğilecekti ki, bir grup öğrenci tuvalete girdi. Albert kendini tuvalet kabinlerinden birine kilitledi. Burada, onlar gidene kadar bekleyecekti. Ama ansızın herkes mesanesinde baskı hissetmiş olmalıydı, bu yüzden Albert klozet kapağına oturdu, tuvalet duvarındaki müstehcen çizimlere göz gezirdi, hayatını düşündü ve Elena’nın eksikliğini her zamankinden çok hissetti. Onu aramalıydı.

Albert kendini hazır hissedene kadar birkaç gün geçmişti. Bugün artık hazırды ve tam da bugün, posta kutusunda Elena'nın bir mektubunu buldu. Mektuba gönderen ismi yazmamıştı, ama Albert el yazısını hemen tanıdı. Eve girer girmez zarfı yırtarak açtı. Zarfı mektup yoktu, sadece bir kart vardı, onun üstüne, onu görmek istediğini karalamıştı. Sadece tek bir cümle. Ama Albert kadere şükretti ve ona kalsa hemen evden çıkıp karşıya, Montestella'ya giderdi. Kendini tuttu, onun yerine pikaba İtalyan popüler şarkıları koydu ve haftalardır buzdolabında duran bir şişe Rioja'yı açtı. Buzdolabından çıkma kırmızı şarap. Ama ne çıkardı. Ve plaktaki ilk şarkının Drupi adında bir şarkıcıya ait olması ve adının "Piccola e fragila" [Kırılgan oğlan] olması da fark etmezdi. İçinde kutlama yapma isteği duyuyordu. Daha kısa süre önce ruhsal halinde bir terslik olup olmadığından emin değilken, şimdi artık biliyordu: Sağlıklıydı ve onda herhangi bir terslik yoktu. Hatta öyle sağlıklıydı ki, Elena'yı hemen aynı gün aramadı, üç gün bekledi. Kadın hastası değil, yalnız seven bir insan olduğu ve en çok da

sevdiği kadının onu beklediği ve onu bekletme lüksüne sahip olduğu duygusunu tattığı üç mutlu gün. Dördüncü gün telefon etti ve hemen aynı akşam Elena ile, onun evinde buluştular.

Her zamankinden daha solgundu, tabii onun teninde bu sadece, doğal esmerliğinin bir tür sedef ışıltı ile örtülmüş olması demekti. Ayrıca Albert'e eskisinden daha saygılı davranıyor gibiydi. Ona artık *poveretto* demiyor, mafyacılar gibi yanağından makas da almıyordu, gerçi bu bir oyundu, ama herhalde yalnızca onunla oynadığı bir oyun, asla İranlı ile değil. Ve bu sefer, başka zamanlar ara sıra yaptığı gibi, onun öpücük ve okşamalarına gülmemişti.

Daha karşılama öpücüğüne bile öyle tutkuyla karşılık vermişti ki, Albert'in içinden hemen onunla yatmak gelmişti. Ama kendini tuttu, şu anki konumundan hiçbir şey kaybetmek istemiyordu. Şu an için daha güçlü olan taraftı. Bu yüzden de Elena'nın onun gittikçe daha tutkulu hale gelen kucaklamasından kendini belki de bir saniye fazla erken kurtarması, ardından oturmasını, çünkü ona bir şey söylemesi gerektiğini söylemesi, Albert'e dokunmadı.

Oturdular, Elena bir MS yaktı, bir nefes çekti ve sonra ondan, Albert'ten, çok hoşlandığını söyledi. Sonra bir nefes daha çekti ve sustu, bunun üzerine Albert, bir şey içmek istediğini söyledi. Şarabı var mıydı? Şarabı yoktu, ama bir parça daha averta vardı, bunu bir viski bardağına doldurdu. Albert likörü andıran içkiyi rehavetle yudumladı ve Elena'nın sözlerine bir cevap bekleyip beklemediğini bilemedi. Besbelli bir aşk ilânında bulunmuştu. Ancak hayli kıt sözlü bir aşk ilânı, diye düşündü Albert. Ve sanki Elena onun düşüncelerini okumuş gibi, hemen üstüne, "Bunu daha önce hiçbir erkeğe söylemedim," dedi.

Albert ne karşılık vereceğini hâlâ bilemiyordu, ama Elena'nın itirafının sonuçta hiç de ayaklarını yerden kesecek

türden olmadığına karar verdi. Albert pek çok kıza ve kadına, ondan hoşlandığını söylemişti. Ondan çok da hoşlanmasa bile. Bir kadından bir şey istediği zaman hemen her defasında ilk olarak, ondan çok hoşlandığını söylemişti. Âdetâ rutin olarak. Ama Elena farklıydı. Onun için “Senden çok hoşlanıyorum,” cümlesi,” gerçek bir cesaret sınavı olmalıydı. Zırhlarını çıkarıyor ve kendini teslim ediyordu. Ama Albert onun yine de gerçek anlamda silahsızlanmadığı, ona hâlâ yeterince bağlanmadığı kanısındaydı. Ve bu yüzden ağzı gergin, biraz fazla yüksek bir sesle sordu: “Ya halı tüccarı?” Elena anlaşılan bu soruyu bekliyordu. Hiç geciktirmeden cevap verdi: “Artık yok.” Şimdi Albert mutlu olabilirdi. Ama mutlu değildi. Daha fazla şey bilmek istiyordu. Elena ona, İranlı’nın en küçük kızının bir kemik hastalığına yakalandığını ve onun da artık kendini yalnızca ailesine adamaya karar verdiğini anlattı. “Yani senden ayrıldı,” dedi Albert bunun üzerine. “Evet,” diye karşılık Elena, “o benden ayrıldı, ben ondan değil.”

Bir an, Elena o an ağlamaya başlayacak gibi göründü. Albert onu ağlarken hiç görmemişti ve ağladığını görmek istemiyordu da. En azından şimdi değil. Zaten o da ağlamaya başlamadı, el çantasını açtı, içinden bir ruj çıkardı ve dudak boyasını tazeledi. Bunu bitirdiğinde bir cep aynası yardımıyla göz makyajını da yeniledi ve Albert onu hayretle ve biraz da sinirlenerek seyretti. Nihayet Elena gereçlerini tekrar el çantasına kaldırdı ve ona baktı. Artık yüzünden üzüntüsünü bile görmek mümkün değildi. Yüzü birden kararlı ve mesafeli bir ifadeye bürünmüştü. Ve Albert, mevzilerin yavaş yavaş yeniden yer değiştirdiğini hissetti. Daha az öncesinde kendisinin kur yapılan, onun da kur yapan olduğunu sanırken, birden içinde yeniden, onun kendisinden uzaklaşabileceği korkusu yükseldi. Bu yüzden de İranlı’dan ayrılması hakkında daha fazla şey sormak istemedi, sadece bundan

memnun olduğunu söyledi, bunun üzerine de Elena onu kucakladı ve onu, sanki dünyanın en kırılğan, teselliye muhtaç yaratığıymış gibi bağrına bastı. Sonra seviştiler ve Albert bir kere daha, Elena'nın kendisi gibi insanların normalde kabul edilmediği türden bir şenliğe katılmasına izin vermiş olduğu duygusunu hissetti. Onun bu sefer de tüm arzularını hevesle yerine getirmesi, kendisinin ise sona ulaşmayışı ve bunu istememesi, Albert'in onu orgazma ulaştırma çabalarını kararlı jestlerle geri çevirmesi, özel bir imtiyaz yaşıyor olduğu duygusunu daha da artırdı. Ve bu imtiyazı bir daha asla bırakmayacağı kararlılığı içinde uyuyakaldı.

Ertesi sabah uyandığında Elena kalkmıştı bile ve kahvaltı ile meşguldü. Albert Elena'yı, bir kocanın karısını düğün gecesinden sonra selamlaması gibi selamladı: âşık ve aşka aç ve bu açlığı her an giderebileceği için mutlu. Ama ilk önce kahvaltı açlığını giderdi, açlığı Elena'nınkinden daha büyüktü anlaşılan, çünkü o çok az yedi, yerken gittikçe suskunlaştı, çok geçmeden de ilk sigarasını yaktı. Albert daha yogurdunu kaşıklarken Elena ona sigara içerek, Monstestella'dan ayrıldığını ve Sardunya'ya geri dönmeye karar verdiğini açıkladı. Doğduğu yer olan Carbonia'da küçük bir ev satın alıp bağımsız bir iş kurmak için yeterince para biriktirmişmiş. Ev için şimdiden kapora vermiş ve ev, içinde hem oturup hem de kozmetik stüdyosunu işletmeye yetecek büyüklükteymiş. "Ayrıca," dedi, "senin benimle gelmeni istiyorum."

Elena ona hemen bu öneride bulunmasaydı Albert şoka uğrardı. Böylece şoka uğramadı, sevinçli bir şaşkınlık içindeydi. Sardunya! Tabii onunla gidecekti. Bitirme tezini Sardunya'da da yazabilirdi. Italyancasını mükemmelleştirecekti. Sassari ya da Cagliari Üniversiteleri aracılığıyla İtalyan Caravaggio literatürüne ulaşabilecekti. Ara sıra Roma'ya da gidebilirdi. Sardunya'da yazmak, Roma'da kütüphaneye gitmek.

Mesleki olarak kendisi için iyi bile olurdu. Albert'in Roma'daki öğrenim süresinin bir fiyasko olduğunu tabii öğrenmiş olan Delbrück'ün de hoşuna giderdi bu. Hatta belki de Sardunyalı caravaggiocular bile vardı. Aslında caravaggioculardan uzak durmak istemişti. Ama bu özel durumda belki de fikrini değiştirdi. Genel olarak daha fazla Sardunya resim sanatıyla ilgilenecekti. Sardunya ağırlıklı İtalya uzmanı olabilirdi. Delbrück'ün asistanının kadro süresi eninde sonunda bitmeyecek miydi? Sardunya'da yaşamak, Berlin'de ders vermek. Delbrück'ün asistanı İtalyanca biliyor muydu ki? Latince biliyordu, bunu göstermişti. Ama belki hepsi bu kadardı. Albert bunu düşünürken yüksek sesle kıkırdadı, bunun üzerine Elena ona, o kadar komik bulduğu şeyin ne olduğunu sordu. Albert ona, her şeyin ne güzel birbirine uyacağını söyledi. O Akdeniz adasında hayatının yeni bir bölümüne başlayacağı düşüncesiyle âdetâ eforiye kapılıyordu. Kendini beyaz keten pantolonlar ve hasır şapkaıyla bir terasta oturup Caravaggio'nun *İnançsız Toma'sı* üzerine tezi ni yazarken görüyordu. Çünkü şimdi bundan emindi: *Muzaffer Amor* hakkında değil, *İnançsız Toma* hakkında tez yazacaktı. Sırf Delbrück'le karşı karşıya gelmek için bile olsa. Özellikle de Delbrück'le karşı karşıya gelmek için.

Elena, Albert'in iyimserliğine çok sevinmişti. Kendisi o kadar iyimser görünmüyordu. "Birkaç hafta deneriz," dedi, "sonra bakarız." Ayrıca, Alman *ragazzo'su* [arkadaşı] ile birlikte yaşayabilme lüksüne sahip olup olmadığını bilemiyordu. "Bana miras kaldı," dedi Albert bunun üzerine ve master tezini bitirdikten sonra da bir asistanlık umudu vardı ve nihayet onun *ragazzo'su* olarak değil, onun *fidanzato'su* [nişanlısı] olarak yanında gidiyordu. Böylelikle Albert Elena'ya evlenme teklifi olmasa bile, bir nişan teklifinde bulunmuştu, buna Elena sevinçle tepki gösterdi, bir öpücük verdi ve ona "küçük nişanlım," dedi.

Bunun üzerine sonraki adımlarını konuştular: Elena şimdiden yurduna dönecek ve yerleşecekti. Albert sömestr bittikten sonra peşinden gelecek ve yaz aylarını Sardunya'da geçirecekti. Sonra duruma bakacaklardı. Albert kabul etti. Elena'nın sürekli "Sonra bakarız" demesi hoşuna gitmediği halde. Kendisine güvenmiyor muydu? O Elena'ya güvenmemeli miydi? Ama ondan kendisini anayurdundaki kentine çağırmaktan daha büyük bir bağlılık ilânını talep edemezdi. Ona elbette güvenebilirdi. Ve onun da kendisine güvenebileceği gayet tabiiydi. Asistanlık kadrosu ile ilgili küçük yalan bir kenara bırakılırsa. Ama onunla birlikte bir gelecek planlamak ve aynı zamanda da öğrenimi bittikten sonra işsiz olacağını ilân etmek pek olacak gibi değildi.

Üç hafta sonra Elena yola çıkmıştı. Albert yakında peşinden gidecekti. Ona hava alanına kadar eşlik etmişti, orada Elena biraz daha gözyaşı dökmüştü. Albert ondan sonra, konu olarak *Inançsız Toma'yı* önermek üzere Delbrück'ten randevu almıştı. Delbrück kabul edecek, hatta belki de *Amor'a* daha fazla sarılmadığına sevinecekti. Ama Albert bir salı öğleden sonrası Delbrück'ün tatil dönemi için duyurduğu görüşme saatine gittiğinde onun kapısında, Delbrück'ün bir hastalık nedeniyle belirsiz süreyle yerinde bulunmayacağına ve tüm öğrenim ve sınav meselelerinde Dr. Reck tarafından temsil edileceğine dair bir duyuru asılıydı. Bitirme tezlerine ilişkin konu tespit görüşmeleri de yine Dr. Reck ile yapılacaktı. Görüşme saati her ikinci salı, saat on altı ile on sekiz arasındaydı.

Albert saate baktı. Tam on altıydı. Salıydı da. Ve Reck, *Condottiere'e* benzeyen asistan idi. Albert ara sınavı ve ara sınavdan sonra bir süre üniversiteye değil, yalnız Wilmers-

dorf açık hava yüzme havuzuna gitmiş olduğunu düşündü. Bir an, görüşmeyi ertelemeyi düşündü. Ama zaman kaybedemezdi. Artık yüzme havuzunda takılıp zamanını harca-yabilecek genç ve kafası karışık bir öğrenci değildi. Master adayıydı ve yükümlülükleri vardı. Yurt dışındaki yükümlülükleri. Bunu Reck'e söyleyecekti. Bir anlamda İtalya'da karısı ve çocuğu olduğunu ve bir an önce öğrenimini tamamlamak zorunda olduğunu. Sonra da ileride bir gün Reck'in asistanlığını üstlenecekti. Ama tabii bunu söylemeyecekti.

Kapıyı çaldı ve hemen içeri çağrıldı. Reck yazı masasının arkasında oturuyordu, ayağa kalktı ve Albert'i "Hah, Pinturicchio uzmanı geldi," sözleriyle karşıladı. Anlaşılan Reck ara sınavı hatırlıyordu. Bazı şeyleri birbirine karıştırıyor olsa da. "Eh," dedi Albert, "idare eder," ve aynı anda, yüzünün kızardığının farkına vardı. Albert, kafasının sıcaklığını tekrar dikkat çekmeyecek bir dereceye düşürmeye gayret etti. Ama insan kafasının sıcaklığını nasıl düşürebilir? Bilmiyordu ve düzenli ve derin soluk alarak denedi, ancak bunun sonucunda soluksuz kaldı. "İyi değil misiniz?" dedi Reck, buna Albert bir şey demedi, yalnız kafasını salladı ve Reck'in masasının önünde duran sandalyeye oturdu. "Oturun," dedi Reck, Albert oturduktan sonra. "Sizin için ne yapabilirim?"

Albert Reck'e bitirme tezine ilişkin planlarını anlattı. Delbrück'ün kendisini *Amor*'dan vazgeçmesini tavsiye ettiğini de anlattı. Delbrück'ün genel olarak Caravaggio'dan vazgeçmesini tavsiye etmiş olduğunu söylemedi, bıraktı Reck onun Delbrück ile zaten *İnançlı Toma* üzerinde anlaşmaya vardığına inansın. Reck Albert'in açıklamalarını sessizce dinledi. Sonra arkasına yaslandı, ellerini göbeğinin üzerinde kavuşturdu ve Albert'ten ziyade kendi kendine, "*L'Incredulità di San Tomasso*," dedi. Albert etkilendi.

Reck'in tablonun Italyanca adını bilmesinden değil. Bunu Albert de biliyordu. Onu etkileyen, Reck'in *Incredulità* kelimesindeki R'yi yuvarlama tarzıydı. Bir İtalyan gibi. Bir İtalyan'dan daha iyi. Hele, Albert'in Kuzey Alman dilinin ömrü boyunca becerebileceğinden çok daha iyi. Artık hiçbir şüphe kalmamıştı: Condottiere Italyanca biliyordu. Yabancılar için Perugia Italyancası değil, hakiki Roma Italyancası. Campo de' Fiori'de R'yi böyle yuvarlıyorlardı.

Reck sandalyesinde yeniden dikleşti ve Albert'in Dürer, Toscani, Muziano ve Passeri'nin Toma tasvirlerini bilip bilmediğini sordu. Bu sefer Albert'in şansı vardı. Dürer'i biliyordu, Toscani'yi de. Muziano ve Passeri'ye daha bakması gerekiyordu. Hatta Toscani'yi Floransa'da orijinaliyle görmüştü. Reck memnun görünüyordu. Tekrar arkasına yaslandı ve Albert'e, Caravaggio'nun diğer Toma tasvirlerinden, Caravaggio'nun Toma'sının parmağını İsa'nın böğründeki yaranın üstüne tutmayıp neredeyse yaranın içine daldırıyor olması bakımından ayrıldığını açıkladı. Caravaggio Incil'i harfiyen almıştı, çünkü orada şöyle denmekteydi: Elini uzat ve böğrüme koy. Resmin asıl skandalı buydu. Modernliği ve bir bakıma müstehcenliği. Toma'nın kirli tırnakları bir kenara bırakılırsa. Müstehcenlik kelimesinde Reck gözlerini yine, ara sınavda da yapmış olduğu şekilde fıldır fıldır döndürdü. Gözlerini öyle döndürdü ki, göz bebekleri görünmez oldu, sonra göz kapaklarını yavaşça beyaz, göz bebesiz göz yuvarlarının üzerine indirdi.

Reck gözlerini kapalı tutarken Albert onu bir an daha yakından inceleyebildi. Saçları hâlâ alagarsondu, ama artık biraz daha uzundu ve içe doğru kıvrıklığı daha belirgindi. Yüzü içe kıvrık saçlar tarafından âdetâ çerçeve içine alınmıştı. Ve alt dudakları da geçen seferkinden daha fazla öne çıkmış görünüyordu. Albert, Reck'in bir Antonello hayranı mı olduğunu, kendini kasıtlı olarak mı ünlü portreye dö-

nüştürdüğünü merak etti. Tek eksik, Antonello'nun *condottiere*'sine eklemiş olduğu üst dudaktaki yaraydı. Albert'in, Reck'in masasının üstünde, Albert'in tam önünde duran mektup açacağı ile bu küçük düzeltmeyi yapma isteği azımsanmayacak kadar fazlaydı. Sadece küçük bir kesik ve Reck mükemmel bir *condottiere* olacaktı. "Böğürdeki yara," dedi Reck, gözlerini aniden tekrar açmıştı, "gizem sahnesinin üzerinde açılan ve kapanan perdedir." Sonra pencereden dışarı baktı ve Albert "Bir tür tiyatro perdesi," diye onaylayana kadar hiçbir şey söylemedi. "Kesinlikle," diye karşılık verdi Reck bunun üzerine ve tekrar dışarı baktı, birkaç saniye sustu ve nihayet şöyle konuştu: "Ancak böğürdeki yara aynı zamanda kadın cinsel organıdır."

Albert'e döndü ve gözlerinin içine baktı. Albert'in şok olması gerekirdi. Ama şok olmamıştı. İsa'nın böğründeki yaranın cinsel organ olarak tasviri tezini biliyordu. Birkaç makalede, imalar ya da doğrudan ifadelerle, bunu okumuştı. Bu makalelerden, 17. yüzyıldaki İsa tasvirlerinin medya teorisi yönleriyle ilgili olanında, böğürdeki yarayla ilgili, İsa'yı annesine bağlayan ve âdetâ cinsel bakımdan yeniden şekillendiren *kesişme yeri*'nden söz ediliyordu. Başka bir metinde ise hiç çekinmeden, bu yaranın yukarıya kaydırılmış bir vulva olduğu öne sürülüyordu. Ama bu kadarını aslında, tabloya bakan herkes kendisi de görebilirdi.

Reck makaleleri mutlaka biliyor olmalıydı. Ama anlaşılan Albert'in de onları okuduğunu düşünmüyordu. Ve hâlâ Albert'ten bir tepki bekliyordu. O ise heyecanlanmadı ve sadece, "vulva kayması," dedi. Reck bu sefer Albert'e dik dik bakmadı, kendisini dolandırmaya çalışan birine bakar-casına güvensiz ve kısık gözlerle inceledi. Birkaç saniye bir şey söylemedi, sonra esnedi, saate baktı ve anlaşılan başka her türlü sohbete ilgisini kaybetmişti. Hiç uzatmadan Albert'in konu seçimini kabul etti ve birkaç veda sözüyle na-

zikçe dışarı gönderdi. Albert öfke içindeydi. Reck onu mahcup etmeyi başaramayınca, rahatsızlık veren bir dilenci gibi kapı önüne koymuştu. Reck'e mektup açacağıyla o kesigi yine de açmalıydım, diye düşündü Albert, enstitüden ayrılırken.

Sonraki günleri Albert, Caravaggio'nın *Toma'sı* ve genel olarak Toma motifi hakkında ikinci el literatür stoklamakla geçirdi. Sassari ya da Cagliari kütüphanelerine güvenmek zorunda kalmak istemiyor, yanına mümkün olduğunca çok fotokopi almak istiyordu. Her şeyi bir araya getirdikten sonra sırt çantasını, bir bavulu ve kâğıtlar için evrak çantasını topladı ve yola çıktı. Tiergarten istasyonundan Münih'e gitti, orada Cenova'ya gece trenine aktarma yaptı ve Cenova'da Cagliari feribotuna bindi. Elena ona daha önce telefonda, eve taşındığını, işe başladığını ve onun geleceğine sevindiğini söylemişti. İşleri yolundaydı ve memleketindeki hayata alışmış görünüyordu.

Mart başıydı, henüz hayli serin ve fırtınalıydı. Neredeyse yirmi saatlik ve pek rahat olmayan bir feribot yolculuğundan sonra, öğle saatlerinde ilk önce Sardunya kıyısını ve sonra da Cagliari limanını gördüğünde, Albert'i güney baharı beklemiyordu. Alçakta asılı bulutlar kenti karartıyordu ve geminin yanaşmasından az önce ilk sağanak yağmurlar da başladı. Albert buna hazırlıklıydı. Burada baharda kötü

hava beklenmesi gerektiğini biliyordu, ama yine de içi karardı. Sırt çantası, bavul ve açık şemsiyeyle otobüs durağına yürüdü, bu sırada şemsiyeyi tutabilmek için evrak çantasını kolunun altına sıkıştırmak zorunda kalmıştı. Yırtılmış seçim afişleriyle kaplı kapalı durakta neredeyse bir saat bekledi, nihayet otobüs geldi ve binebildi.

Otobüs neredeyse boştu, anlaşılan pek rağbet görmeyen bir hattı. Ve etraf da pek seyirlik sayılmazdı. Albert bodur meşe ağaçları, fıstık çamı ormanları ve kırmızı somaki kayalıkları ile ilgili bir şeyler okumuştı. Ayrıca binlerce yıllık kalle burçları olduğunu da okumuştı. Ama bunlar başka bir yerde olmalıydı. Albert her şeyden önce kentin dışına çıkan ve antrepolarla, benzincilerle, bir rafineriyle ve tuz üretiminde kullanıldığı anlaşılan çeşitli su havuzlarıyla kaplı bir anacade görüyordu. Sonra manzara değişti, güzelleşmediyse de, engebeli bir hal aldı. Her durumda artık rafineriler değil, makilikler ve maki ormanlarının arasında da, çoğunlukla yeni binalardan oluşan küçük yerleşimler görünüyordu. Yolculuk tekdüzeydi ve Albert'in beklediğinden daha uzun sürdü. Bir noktada uyuyakaldı ve ancak, Carbonia'ya gelmelerinden hemen önce uyandı. İlk gördüğü şey, lekeli otlarla kaplı toprak yığınlarıydı. Elena ona, Carbonia'yı Toskana tarzındaki bir ortaçağ kenti değil, modern bir maden kasabası olarak düşünmesi gerektiğini söylemişti. Madenciligin artık geçmişte kaldığını da söylemişti. Yalnız kömür yığınları geçmişte kalmamıştı. Ama Elena ona bunu söylememişti.

Otobüs nihayet kente vardı ve Elena'nın onu alacağı otobüs garajında durdu. Telefonla her şeyi kararlaştırmışlardı, feribot ve otobüs de zamanında hareket etmişti ve kararlaştırdıkları gibi Elena onu bekliyordu. Elena onu uzun ve sımsıkı bir kucaklamayla karşıladı. Albert onun duygulandığını hissetti. Hatta kendisini kucaklarken titremişti. Kendisi de duygulanmıştı ve kendini uzun bir ayrılıktan sonra

karısına geri dönen bir koca gibi hissetmişti. O an ona öyle bir bağılılık hissetti ki, adaya ve Carbonia'ya dair o ana kadarki izlenimleri dar kafalılık olarak ve onursuzca geldi. Sanki bir dökme kömür yığını aşklarına zarar verebilirmiş gibi. Veremezdi, bundan emindi. Elena'nın evinin pek de kendisinin hayal etmiş olduğu gibi olmadığını gördüğü zaman da bundan hâlâ emindi. Kırma taşlardan yapılma ve idareten sıvanmış, sadece zemin kattan ibaret bir evcikti. Birinci kata başlanmış, ama bitirilmemişti, tepesinde paslı inşaat demirleri yükseliyordu. Zemin katta bir oturma odası, bir yatak odası, küçük bir mutfak ve tuvalet ile tavanın altına asılı bir duştan ibaret bir ıslak zemin olan banyo bulunuyordu. Sokakla doğrudan kapı bağlantısı olan oturma odası gündüz kozmetik stüdyosu olarak görev yapıyordu. Akşamları Elena orayı yeniden oturma odasına dönüştürüyordu. Yatak odası şimdilik sadece, yerde duran iki döşekten ve tekerlekler üstündeki bir elbise askılığından oluşuyordu. Elena'nın evi buydu ve kendisine odaları gösterirken bunlarla gurur duyduğu belli oluyordu.

Birinci katı, diye anlattı, tüm borçları ödediğinde ve stüdyo yeterince para getirdiği zaman tamamlayacaktı. Ve birinci kat bittikten sonra, onun üstüne bir teras bahçesi yapmak istiyordu. Bitkiler, bir masa ve sandalyeler ve hatta belki küçük bir havuz. Bunu öyle söylemişti ki, sanki onun onaylamasını bekliyor gibiydi. Albert "Harika, sevindim," diye karşılık verdi. Ama aynı anda, boğazı şişiyormuş ve nefesi daralıyormuş duygusuna kapıldı. Bu daha önce de birkaç kere başına gelmişti. Son olarak ara sınavda, Reck'in al menderese değindiği sırada. Bir kere de Berlin'de bir çiçek dükkânında. O sırada belirli egzotik bitkilere alerjik tepki vermişti. Yalnız o zaman, gözleri de kapanacak kadar şişmişti. Ama burada bitkiler yoktu. Burada yalnızca, Elena'nın Berlin'deyken de kullanmış olduğu parfüm vardı ha-

vada ve ona hiçbir zaman alerjik tepki vermemiş, her zaman büyülenmiş ve pek çok kere de kanındaki testosteron düzeyi yükselmişti.

Elena bir şişe şarap açıp ve birkaç kanape hazırlarken, Albert bir an soluk almak üzere kapının önüne çıktı. Albert, sokaktaki diğer evlerin de çok daha iyi durumda olmadığını gördü. Sadece birkaç mahalle sakininin, içinde oturulabilir durumdaki bir birinci katı vardı. Diğer hepsi hâlâ evleri üzerinde çalışıyor görünüyordu. Evlerin görünümü onu yatıştırdı. Tekrar içeri girdi, Elena bu arada şarabı açmıştı ve yatak odasından, duş alsın diye seslendi. Ondan sonra kadeh tokuşturacak ve kavuşmalarını kutlayacaklardı. Albert yatak odası kapısından içeri baktı ve Elena'nın şimdiden, yanında kanapelerin ve şarap şişesinin bulunduğu tepsi, elinde yarı dolu bir kadeh, yatakta yattığını gördü. Ona başıyla işaret etti ve duşun altına girdi.

Otuz saatten uzun yolculuğunun kirini yıkarken, Elena'yı daha önce hiç bu kadar neşeli ve umutlu görmediğini düşündü. Berlin'de her zaman, daha ilk günden onu bu kadar çok sevmesine neden olan o sis perdesiyle, o kederli uzaklıkla kuşatılmıştı. Ondan şimdi de hoşlanıyordu. Ama değişmiş görünüyordu. Belki, minicik, ama ona ait olan evden dolayıldı. Ya da artık doğru dürüst bir mesleği yürütüyor olmasındandı. Kozmetikçi diplomasını çerçeveleyip oturma odasına, çünkü orası aynı zamanda iş yeriymiş, asmış olduğunu görmüştü. Diplomasından gurur duyuyordu. Buna karşılık Albert bunu hüznü bulmuştu. Neden, bilmiyordu. Ama eve girdikten sonra o çerçevelemiş belgeyi asılı halde görür görmez, neredeyse ağlayacak hale gelmişti. Ve şimdi de, duşun altındayken, kendini iyi hissetmiyordu. Kendini zorladı, suyu önce mümkün olduğunca sıcak ayarladı, arkasından da soğuk duş yaptı. Su buz gibiydi, doğrudan dağlardan geliyor olmalıydı ve ona her türlü üzüntüyü

unutturdu. Artık tek isteği yorganın altındaki Elena'nın yanına girip ısınmaktı.

Onun yanına yattığında, Elena kısa bir çığlık attı, o denli soğuktu. Ama sonra Elena onu vücut sıcaklığıyla ısıttı, şarap doldurdu ve kadeh tokuşturdular. Şaraptan içti, domates, mozzarella ve fesleğenli, üstünden zeytin yağı damlayan kanapelerden yedi. İkinci bir kadeh şarap daha içti ve çakırkeyif oldu. Güneydeydi. Fıstık çamlarının altında sevdiğinin kollarındaydı. Şarap ve yemek uykusunu getirdi, ama Elena uykulu halini görmezden geldi, öperek okşayarak onu uyandırdı. Onun ellerinde tekrar canlandı. Çalılıkların arasından çıkan keçi kılığındaki tanrı oldu, Elena ise otların üstüne uzanmış su perisiydi. Berlin'deyken de bazen yaptıkları kadar uzun ve teferruatlı seviştiler. Ama bu sefer, sanki Elena her zamankinden daha sevecen ve duyguluymuş, ona daha fazla ve daha yakınına sokuluyormuş gibi geldi. Ve bu sefer Elena uzun uzadıya, keyifli bir inleme eşliğinde orgazma ulaştı, kendisinin bunun için fazla bir şey yapması gerekmemişti, ama yine de neredeyse onun kadar bitkin uykuya dalmasına yol açtı.

Ertesi sabah erken uyandırıldı. Elena iş gününe hazırlanıyordu ve Albert'in acele etmesi gerekiyordu. Elena kendisine, o müşterilerini kabul ettiği sırada yatak odasında durabileceğini söyledi. Ama kesinlikle ön tarafta, stüdyoda gözükmemeliydi ve kadınlar, yan odada bir erkeğin bulunduğunu fark etmemeliydi. Albert kabul etti. Yeterince okuyacak malzemesi vardı ve öğle paydosu, birlikte kasabaya inip bir şeyler yapmaları için yeterli uzunluktaydı. Albert aceleyle kahvaltı etti ve sonra odaya çekildi, Elena ise ön kapının kilidini açtı ve müşterilerini beklemeye başladı. İlk müşteri gelene kadar bir miktar zaman geçti. Albert bu arada fotokopi edilmiş makaleleriyle meşgul olmuştu. Yatakta oturdu ve okudu. Burada daktiloyla yazamazdı. Seyahat daktilosunu ya-

nında getirmişti, ama burada onu koyacak yeri yoktu. Bir çalışma masasına ihtiyacı vardı. Ama yatak odasında bir çalışma masasına yer yoktu. Tabii iki döşegi üst üste koymasas. O zaman bir masa koyabilirdi. Ama daktilo tıktırması rahatsız edecekti. Albert seyahat daktilosuyla çok yolculuk yapmıştı ve her yerde iş görmüştü. Burada iş görmüyordu.

Öncelikle okuyacak, literatürü tasnif edecekti. Ve el yazısıyla notlar alacaktı. Sonra duruma bakardı. Ancak yatak pek rahat değildi. Albert çok geçmeden, bu şekilde uzun süre oturamadığını gördü. Ayrıca yan odadan gelen sesler dikkatini dağıtıyordu. Elena'nın kabul ettiği ilk müşteri iyi bir tanıdığı olmalıydı, iki kadın öyle heyecanla sohbet ettiler. Ancak Albert sohbetin neredeyse tek kelimesini anlamadı, çünkü Sardunya dilinde sohbet ediyorlardı. Elena kendisine, çocukken ana babasıyla ve erkek kardeşiyle yalnız Sardunya dilinde konuşmuş olduğunu anlatmıştı. Okulda İtalyanca konuşulurdu, ama evde Sardunya dilinde. Dilin eski çağ havası vardı, ama Albert'in beklediği gibi köylütınısı yoktu. Daha ziyade harcıâlem ve katı. Ve "*nostu, tottu, nosu, su*" gibi kelimelerle doluydu.

Albert iki kadını dikkatle dinledi. Kulağını duvara dayaması gerekmiyordu, çünkü yatak odasının kapısı sıkı kapanmıyordu. Hatta kapı aralığından öteki tarafı görmek bile mümkündü. Albert aralıktan bakmadı, ama aynı zamanda "Bir Anlatım Biçimi Olarak Caravaggio'nun Yarı Aydınlığı" adında bir makale okurken, her kelimeyi duydu. Bir ara Caravaggio kelimesini de duyduğunu sandı. Caravaggiu gibi geliyordu kulağa. Yoksa onun hakkında mı konuşuyorlardı? Albert bunun hoş mu yoksa nahoş mu olduğunu bilemiyordu. Bir yandan kendini göstermemesi gerekiyordu. Öte yandan onun hakkında konuşuyorlardı. Kapı aralığından bakmak isterdi. Ama tam ayağa kalkacağı sırada sandalyelerin yer değiştirme sesini ve müşteriden bir "*Ciao*",

Elena'nın da "Ciao, grazie" karşılığını duydu. Anlaşılan seans sona ermişti. Ve o an Elena yatak odasına geldi, ona doğru yürüdü, bir öpücük verdi ve nasılsın diye sordu. "Harika," dedi Albert, "ögle paydosun ne zaman?" "Birden dörde kadar," diye cevap verdi Elena.

Şimdi dokuz buçuktu. Dolayısıyla daha yatakta dayanması gereken üç buçuk saat vardı. Albert, bu yeri görmek üzere bir yürüyüşe çıksa daha mı iyi olurdu diye düşündü. Sonra yine okuyabilirdi. Ama tek başına gitmek istemedi. Sonuçta burası Elena'nın kenti idi. Ve kendisine her şeyi göstermesini istiyordu. Öte yandan, burada daha fazla oturamayacağını hissediyordu. Harekete ihtiyacı vardı. Ama onun bir kelime daha etmesine kalmadan, bir sonraki müşteri geldi ve Elena telaşla stüdyoya geçti. Kapıyı öyle usulca kapatmıştı ki, kilidi yerine oturmamıştı ve bu sefer aralık öncekinden daha da fazlaydı, böylece Albert'e aslında aralıktan bakmaktan başka yapacak şey kalmamıştı.

Elena yeni müşteriyi de zaten tanıyor görünüyordu. Gençten, gülbüzce bir kadındı, hemen kozmetik koltuğuna oturdu ve ayaklarını bir sehpanın üstüne koydu. Elena onun önünde bir taburenin üstünde oturuyordu. Anlaşılan ayak bakımı söz konusuydu. Kadınlar bir süre sohbet etti ve Albert, Elena'nın hemen ayak bakımına başlayabileceği kanısındaydı. Ama bir şey olmadı. İki kadın uzun süre konuştu, sonunda müşteri nihayet kalktı ve eteğini çıkardı. Albert bir çift güçlü ve sık kıllı Sardunyalı kadın bacağı gördü. Yapılacak bakım, tırnak kesme ya da nasır törpüleme değil, ağdaydı. Kadın tekrar oturdu ve Elena birkaç kere ellerini bacakların üzerinde aşağı yukarı gezdirdi. Önce baldırların, sonra da diz altlarının üstünden geçti. Ve nihayet butların üzerinden. Bunu çok yumuşak ve zarif bir şekilde yaptı, sanki kıllı kadın bacakları hoşuna gidiyormuş gibi. Kendisinin mükemmel tüysüz bacakları vardı, ama Al-

bert'in bacakları kılıydı ve bu da Elena'nın hoşuna gidiyordu sonuçta.

Kadınlar tekrar konuştular, ama Albert dinlemedi, ellerini kadının bacakları üzerinde gezdirirken Elena acaba neler hissetti diye hayal etti. Kılıklı kadın bacaklarından pek de hoşlanıyor olmasa da, o da kadına bir kere öyle zarif ve yumuşak bir şekilde dokunmak isterdi. Sırf baldırlar ve diz altına da değil. Haliyle baldırlardan çok daha az tüylü olan butlara da. Kadın bir kere daha kalktı ve Albert onun şimdi gideceğine üzölmeye başlamıştı. Ama gitmek yerine bluzunun düğmelerini çözdü ve Elena'ya dekoltesini gösterdi. Dolgun göğüslerini taşımakta zorlanan siyah bir sütyen takmıştı. Göğüslerinin arasında da siyah göğüs tüyleri çıkmıştı. Albert, kıvırcık değil düz tüylerden üçgen bir kürk gördü, hatta tüyler ipeksi bir ışıqla ışıldıyordu da. Elena tüyleri sağ eliyle yokladı, minicik dalgalar gibi parmaklarının arasından geçirdi ve Albert, bu sırada sağ elinin ayasını kadının sol göğsüne tuttuğunu gördü. Albert biraz daha hızlı soluyordu ve terlemeye başlamıştı. Aynı anda da biraz kendi vücuduyla oynamayı düşündü. Ama bunu yapamazdı. Yakalanacak olsa, bu Elena'nın mahvolması demekti. Dolayısıyla kendini tuttu, heyecanını yatıştırmaya çalıştı, ama kapı aralığında bakmaya devam etti.

Elena tüy muayenesini bitirmişti. Ama kadın hâlâ onun karşısında bluzu açık halde duruyordu. Ellerini yumruk yapmış ve beline dayamıştı, bu Albert'e Mussolini'yi hatırlattı ve tekrar tedirgin etti, ama biraz da şaşırttı. Sonuçta Albert'in bambaşka erotik tercihleri vardı ve birden bu gürbüz, kılıklı, Mussolini'yi hatırlatan Sardunyalı ev kadını içindeki kanın yükselmesine neden oldu. Şimdi yine de kendi vücuduyla oynamaya başladı, ama bunu sessizce ve neredeyse kısıpırtısız yaptı. Allahtan her şey çabuk olup bitti, böylece neredeyse hiç soluk alıp vermesi gerekmedi. Kendi-

ni idareten temizledi ve sonra elinde Caravaggio'nun yarı aydınlığı hakkındaki makale ile mümkün olduğunca sessizce tekrar yatağa oturdu.

Albert kadının ne zaman gittiğinin farkına varmamıştı. Uyuyakalmış olmalıydı, çünkü Elena onu alnından bir öpücükle uyandırdığında saat on üç ve öğle paydosu zamanıydı. Paydostan istifade, kasabaya doğru yürüyüş yaptılar. Elena'nın keyfi yerindeydi ve sürekli müşterisi haline gelen iki kadından söz etti. Albert bilmiyormuş gibi yaptı ve müşterilerin sorunlarını sordu ve Elena hevesle, şimdiye kadar stüdyosuna gelen neredeyse tüm kadınların vücut tüyleri ve özellikle de bacak tüyleri yüzünden geldiğini anlattı.

Sardunya kadını genel olarak çok kıllı, dedi Elena. Bu bir şanstı. Bugün Giovanna, yengesi gelmişti, onda bacak tüylerinden başka göğüs tüyleri de vardı. Kıllı olan göğüslerin kendisi değil, dekolteydi. Ama Elena çoktan biliyordu ki, dekoltesi kıllı olan kadınların çoğunlukla meme uçları ya da meme uçlarının çevresi de kıllıydı. Giovanna sütyenini çıkarmadığı halde, onun da meme uçlarının etrafında kılları olduğundan emindi. Oysa, bu arada bunu da öğrenmişti, kadınlar normal olarak bacak ve dekolte tüylerinden kurtulmak istiyorlardı, ama müşterilerinin tek bir tanesi bile meme ucu çevresindeki kılları aldırma istemiyordu. Oysa aslında bu kolay işti, çünkü bu tüyleri sırf bir cımbızla ya da bir epilasyon makinesiyle koparması yetiyordu, oysa bacak ve dekolte tüylerini ağda ile alıyordu. Bu çok etkiliydi, ama aynı zamanda da acı vericiydi ve kimi zaman derinin tahriş olmasına ve su toplamasına neden olabiliyordu. Kadınların meme ucu tüylerini aldırma işinin bir nedeninin de, erkeklerin bundan hoşlanması olduğuna inanıyordu. "Yalnız Sardunya erkekleri," dedi Albert bunun üzerine. "Umarım," diye karşılık verdi Elena ve onu yanağından öptü.

Bu arada ana meydana gelmişlerdi, burası ortaçağ Toska-

na'sına ya da Rönesans tarzına öyle uzak düşüyordu ki, Carbonia'nın sunabileceği başka hiçbir görüntü Toskana ve Rönesans'tan bu kadar uzak olamazdı. Belediye binası, boş duran belediye kulesi, kilisesi ve Upim marketiyle, Carbonia'nın *piazza'sı* [meydanı] faşist tarzda inşa edilmişti, ama ne özellikle çok büyük, ne özellikle itici ya da korku uyandırıcı türdendi. Meydana faşist kasaba kasveti hakimdi, marketin dışarı konmuş seri sonu giysi kasaları bunu daha da pekiştiriyordu. Meydanın bir köşesinde bir bar vardı. Serin havaya rağmen burada kaba yontulmuş taş sütunların yanına oturup sütlü kahve içtikleri ve jambonlu peynirli tost yediler.

Şimdi de Elena, Albert'in öğleden önceyi nasıl geçirdiğini öğrenmek istiyordu. "Çok iyi," dedi Albert ve aynı anda, mahcuplaştığını hissetti. Dürüst olmak gerekirse, önce yatağa oturup Caravaggio hakkında bir makale okuduğunu ve sonra Elena ve kıllı yengesini seyredip bu arada otuzbir çektiğini anlatması gerekirdi. Ama Albert onun yerine Elena'ya, içinde Caravaggio'nun yarı aydınlığında resmin genel renginin insanlaştırılmasının söz konusu olduğunun, çünkü sözü geçen yarı aydınlığın ten renginin ana renklerinde tezahür ettiğinin iddia edildiği makaleden söz etti. Yani Caravaggio'da sadece insanların değil, genel olarak nesneler dünyasının çıplak olduğu ve bu nedenle nesnelerin *connubium*'unun [birleşmesi] meydana geldiğinden. Tabii *Amore vincitore*'nin sağ butunun arkasından parçalar halinde görünen gök kürenin eter mavisini bir yana bırakırsak.

Elena Albert'i dikkatle dinledi, ama bir şey söylemedi, onun yerine ona öyle baktı ki, Albert bu sefer kızarmadı, bembeyaz kesildi. Sonra iç çekti, "Mmbeh," dedi, bu da insanın anlamını hemen kavradığı, ama yaklaşık olarak bile kelimelere dökemediği İtalyanca ünlemlerden birisiydi. Albert Elena'nın ifadesinden, arka odada gizlice oturup durmanın Albert'in Sardunya'da yaşamak olarak hayal etmiş ol-

duğu şey olmadığını en azından sezmeye başladığı anlamını çıkarabildiğini düşündü. Ama Albert buna razı olduğu, her şeye “çok iyi” dediğı ve Caravaggio’su ile meşgul olmaya devam ettiğı sürece, Elena ona karışmayacak ve yeni sorular sormayacaktı.

Albert onun sorular sormadığına memnundu. Berlin’de bir keresinde, birbirlerinin dil becerilerini karşılıklı olarak geliştirmek üzere Kafka’nın *Değişim*’ini beraber okumuşlardı. Albert özel olarak temin ettiğı İtalyanca çeviriyi, Elena da orijinal metni. Albert onun, memur Gregor Samsa’nın dönüştüğü böceğı her şeyden önce “şirin” bulduğunu hatırlıyordu. Böcek Elena’da annelik içgüdülerini uyandırmıştı. Ve babasının Gregor’a çürük bir elma fırlattığı yerde Elena’nın merhametle “*Poveretto*” diye mırıldandığını da hatırladı. Albert’e de bir keresinde öyle demişti, vaktiyle kanal kıyısında, ama o zaman Albert kendini Kafka’nın böceğı gibi değil, bir salak gibi hissetmişti.

Şimdi ise kendini böcek gibi hissediyordu ve Elena sorular sorsaydı, o zaman Albert muhtemelen kavga başlatacaktı. Ama kavga etmediler, kol kola ve evli bir çift gibi Elena’nın evine yürüdüler. Dönüş yolunda Elena, pazar günü kardeşi ve yengesinin evinde öğle yemeğine davetli olduklarını söyledi. Albert bu davete sevindi. Onun böcek hissini hafifletiyordu. Ve geri dönerlerken o zamana kadar kapalı olan gökyüzünün birden açılması ve aniden güney sıcaklığındaki, neredeyse kavurucu bir güneş tarafından aydınlatılmaları onu iyice keyiflendirdi. İkinci vakti arka odadaki yerini tekrar alırken kendine, her şey iyi olacak, dedi. Başlangıçtaki güçlükleri kabullenmek gerekiyordu. Daha önce hiç olmadığı kadar umutlu görünen Elena’yı örnek alacaktı.

Ondan sonraki iki günü Albert okuyarak ve kaskatı bir pozisyonda yatağın üstünde geçirdi. Sırtı ağrıdıkça uzanıp biraz dinlendi, ama uyuyakalmamaya gayret etti. Dayanmaya ve bu zamanı araştırmaları, makaleleri fotokopiden okumaya (içinden öyle diyordu), için kullanmaya karar vermişti. Elena'nın stüdyosundan sesler ve gürültüler gelmesine artık alışmıştı ve Elena'nın Sardunya kadınlarının bacaklarını, dekolteilerini, göğüslerini, yüzlerini ve ayrıca, deniz mevsimi yaklaşıyordu, ar yerlerini tüylerden arındırıyor olmasını, hiç de başlangıçta olduğu kadar heyecanlı bulmuyordu.

Üçüncü gün, arka odanın onun yalnız ruhunu değil, ciğerlerini de sıkıldığını hissetmişti. Dışarıya, açık havaya çıkmalıydı ve öğle paydosundan sonra kasabaya yürüdü. Akşamdan önce dönemeyeceği için de yanına okunacak şeyler aldı: *Merrian* dergisinin Sardunya üzerine bir sayısını ve vicdanını yatıştırmak üzere de *Burlington Magazine*'den "Caravaggio's two treatments of the Lute Player" [Caravaggio'nun İki Lut Çalgıcısı Yorumu] üzerine, gerçi sadece altı sayfadan ibaret, ama literatür listesinde iyi görüneceğini düşündüğü bir ma-

kalenin fotokopisini. Carbonia küçüktü ve yürüyüş yapan biri olarak kasabanın dışına çıkmak istemiyorsanız kaçınılmaz olarak *piazza*'ya çıkıyordunuz. Hava günden güne daha iyiye gittiği halde, meydan kasvetinden hiçbir şey kaybetmemişti. Albert gazete kulübesinden *L'Unione Sarda*'yı satın aldı. Alman gazetelerini bulmayı hayal bile edemezdi, *Merian*'ı da sonraya saklamak istiyordu. Cilasız kesme taş sütunlu kafeye oturdu. Gazete okumak ona zor geldi. Yazılar gözlerinin önünde bulanıp duruyordu. Gazetenin İtalyanca'sını da anlamıyordu. Hiç duymadığı kelimelerle doluydu. Oysa bunlar İtalyanca kelimelerdi, Sardunya kelimeleri de değil. Albert siyasi yazılardan pes etti ve *Cronaca*'ya, dedikodu ve polisiye ile ilgili bölüme yoğunlaştı. Bugün, gazetenin kendi yazı işleri müdürünün de karıştığı anlaşılan bir banka soygunu söz konusuydu. Bu kafa karıştırıcı bir haberdi ve Albert'in yeniden İtalyanca bilgisinden kuşkulanasına neden oldu. Ama *Direttore dell'Unione Sarda coinvolto nella rapina alla Banca di Sassari* başka ne anlama geliyor olabilirdi?

Burası Sardunya işte, diye düşündü Albert ve yerel gazetelerin yazı işleri müdürlerinin banka soyduğu bir adada bulunmaktan gurur duyduğunu fark etti. Bu gururu biriyle paylaşmak isterdi. Ama kiminle? Elena polisiye hikâyelerle ilgilenmiyordu. Albert Cosa Nostra* ya da N'drangeta'dan** söz etmeye çalıştığı zaman omuz silkiyor ya da "Me ne frego" diyordu, bu onun en sık kullandığı olumsuz ifadelerinden biriydi ve aşağı yukarı "Beni kaşındırmaz," anlamına geliyordu. Sardunya eşkıyalığı hakkında da kendisiyle konuşmak istemiyordu. Bir kere ataları hakkında sormalar sorduğunda, onların balıkçı mı, çoban mı, yoksa haydut mu olduklarını öğrenmek istediğinde Elena "Me ne fre-

(*) Sardunya'nın uluslararası ün sahibi büyük mafyası - ç. n.

(**) Bir başka köklü mafya örgütü - ç.n.

go" ile değil, "*Chi se ne frega*" ile cevap verdi, bu bir kademe daha asabi ve isteksiz geliyordu kulağa. Ama bu henüz Berlin'deyken olmuştı ve Albert sorularının neresinin rahatsız edici olduğunu bilmiyordu. O zamanlar "*Chi se ne frega*"nın ne demek olduğunu da bilmiyordu, ama anında, bu ifadenin güneyli insanın varoluş duygusuyla epey ilgili olduğunu hissetmişti. Sonra da sözlükte "*fregarsene*" fiilini bulmuştu, "ilgilenmek" anlamına geliyordu ve her zaman olumsuz şekliyle kullanıyordu ve Albert için gerçek bir keşifti. Sonuçta hem genel olarak İtalyan ulusal karakteri hakkında, hem de özel olarak da Elena'nın karakteri hakkında epey ifşa ediciydi. Elena hiç kuşkusuz bir "*menefreghista*" idi. Dünya işlerinin mümkün olduğunca ona değmeden geçip gitmesi için mutlak bir irade gösteren bir insan. Bunun nedeninin derin ve kim bilir nereden kaynaklanan bir yara olduğunu, Albert pek çok kere hissetmişti. Ama bu, onun bu yarasının zaman zaman kendisini de yaraladığı gerçeğini değiştirmiyordu. Örneğin, gerçi biraz ironik bir dille, ama iyi niyetle onun atalarını sormasıyla o, cevap vermek yerine adeta dişlerini üstüne geçirdiğinde.

Albert ikinci bir cappuccino ısmarladı ve kendi atalarını düşündü. Onlar da yoksul insanlardı, vaktiyle Süebya'dan Rusya'ya göç edip orada köylü olarak yerleşmişlerdi, iki yüz yıl sonra da oradan tekrar sürülmüşlerdi. Albert atalarını düşününce hüznünlendi. Oysa içlerinden hiçbirini tanımamıştı. Bizzat tanıdığı ataları bir tek ana babasıydı. Besbelli ki, sırf ataları olmuş olduğu olgusu bile onu hüznünlendirmeye yetiyordu. Ya da belki de ataları yüzünden değil, Carbonia Piazza'da oturup kibrit kutusu biçimli binaları seyrettiği ve zamanın geçmediğini görmek zorunda kaldığı için hüznünlüydü. Saati gerçi çalışıyordu, durmaksızın ilerleyen saniye kolundan anlayabiliyordu bunu, ama ikindi yine de geçmek bilmiyordu.

Bir *cappuccino* daha içti ve içinde Sardunya eşkıyalarının kol gezdiği Merian dergisine yöneldi. Bin yıldan eski taşın burçlar da dergide ayrıntılı olarak ele alınıyordu. Sardunya'da bu *nuraghi*'lerden neredeyse yedi bin tane varmış, ama Albert bir tanesini bile görmemişti daha. Gerçi görüşleri de çok fazla şey vaat ediyor değildi. "Çağların Akışındaki Dingin Kutup: Sardunya Kadını" başlıklı yazı daha fazla ilgisini çekti. Yazıyı görselleştiren fotoğraflar da, neredeyse *nuraghi* fotoğrafları kadar iç karartıcıydı. Renkli fotoğrafta, çok ihtiyar, çökmüş bir Sardunya kadını, beyaz bluz ve kadifeden kırmızı yöresel yeleğiyle, kayış gibi ellerini kırmızı-mavi ekose eteğin üstünde kavuşturmuş halde görülüyordu. Diğer tüm fotoğraflar siyah-beyaz, daha doğrusu gri-beyazdı. Mezardan çıkmış ölümler gibi bozuk taşlı dar sokaklardan kayıp gitmekte olan kasvetli giysiler giymiş kadınlar görüyordunuz. Yazıda Sardunya kadınlarına sadakat, dinginlik ve suskunluk atfediliyordu. Albert bunu doğrulayabilirdi. Elena'nın da sadık, dingin ve suskun olduğundan hiç kuşkusu yoktu. O sadakat, dinginlik ve suskunluğun ta kendisiydi. Albert ondaki bu özellikleri seviyordu. Ve çeşitli kereler bunlardan dolayı acı çekmişti. Özellikle onun sadakatini acı verici bir şey olarak hissetmişti. Çünkü bu sadakat uzun süre ona değil, İranlı'ya yönelik olmuştu. Şimdi de, kendisine, Albert'e her zamankinden fazla ilgi gösterdiği halde, bazen İranlı ile bağını hâlâ koparmadığından endişe ediyordu. Ama öyle anlar oluyordu ki, özellikle akşamları yatağa girmeden önce, o zaman kendisinden sonsuz ölçüde uzaklaşıyor gibiydi ve gözlerinde siyah kumdan bir keder olurdu. Bir Sardunya, hatta âdetâ Kuzey Afrika kederi. Ama belki de bir İran kederiydi.

Birden Albert'in bu yazıyı okuma hevesi kaçtı. Bütün Merian dergisine hevesi kaçtı. Sonuçta Sardunya turundaki bir okul müdürü değildi. Elena da çağların akışındaki dingin

kutup değildi. O, çağlara direnmeye çalışan bir sfenksti. Ve kimi zaman da, kendisi onu tutmak istediği zaman bin yıllık eski bir kale burcuna dönüşen büyüleyici, baştan çıkarıcı bir Defne idi. Kendisi de dingin bir kutup değildi. Ama bunu hiç iddia etmiş de değildi. Çok fazla *cappuccino* içen, zamanını ne yapacağını bilmeyen ve yerini kaçınılmaz olarak depresif bir evreye bırakacak geriye dönük bir kıskançlık nöbetine kapılmak üzere olan tedirgin bir insandı. Dördüncü bir *cappuccino*'yu her durumda bünyesine yüklemeliydi. Kalbi şimdiden normalden daha hızlı çarpıyordu. Başka bir yere gitse daha iyiydi. Ama nereye? İtalya'da olsaydı, o zaman şimdi kiliseye giderdi. Ama zaten İtalya'daydı. Sardunyalılar İtalya'ya İtalya değil, "Il Continente" deseler de. "Continente"de olsaydı, o zaman şimdi Roma'nın San Luigi dei Francesi Kilisesi'ne gider ve Caravaggio'nun *Matteo'nun Şehadeti* ile teselli bulurdu.

Albert hesabı ödedi, Merian dergisini unutmuş gibi sandalyesinde bıraktı, birkaç metre ileriye Upim'e gitti, erkek giysileri bölümünden geçti, kadın giysileri bölümüne girdi, kadın iç çamaşırlarına yaklaştı, ama bölümün tüm tezgâhtarları gözlerini kendisinden ayırmadığı için külot, çorap ve sütyenlerin arasında daha fazla kalmaya cesaret edemedi. Sonunda ise, hâlâ gözlem altındaydı, birkaç çift hayli pahalı çorap satın aldı, sonradan bunlar uzun erkek çorapları çıktı. Sonra karşıya, kiliseye gitti.

Basık tavanlı ve bir kapalı otoparkı hatırlatan binanın ana kapısı tam kapanmak üzereydi, saat beş ayını bitmişti. Ama bir hırdavatçı gibi gri önlük giymiş kilise hizmetlisi, kısa bir süreliğine içeri girip iç mekâna bir göz atmasına izin verdi. İçerisi sade bir şekilde, açık kahverengi sıralarla ve yine açık kahverengi ve pirinç köşebentli, dizaynı otuzlu

yılları hatırlatan bir ayin masası ile donatılmıştı. Buna çok benzer bir masayı bir keresinde Schöneberg'deki bir gastro-enteroloji muayenehanesinde görmüştü. Sert Art Nouveau artıklarıyla bezeli otuzlu yıllar. Arkasında asılı olan haç, İsa heykeline ait vida delikleri net olarak görüldüğü halde, boştu.

En son ayin ziyaretçileri de gittikten sonra, Albert bir an daha kilise içinde durdu ve boş haçı seyretti. Kendisi protestan olarak vaftiz edilmiş ve dindar yetiştirilmişti, ama çeşitli kereler kendinde papazlara, rahiplere ve manastır bira-derlerine karşı bir hassaslık gözlemlemiş olduğu halde, konfirmasyonundan beri kiliseye devam etmemişti. Tören kıyafetinde, papaz ya da keşiş cübbesinde insanlar görür görmez, günah çıkarma ve sığınma ihtiyacı hissediyordu. Tabii bu ihtiyacını gidermekten kendini alıkoyuyordu. Bir protestan günah çıkarmazdı. Bir protestan sığınmazdı da. Ne protestan papaza sığınır, ne de papaz protestana.

“Giriş kilisenin arka tarafında.” Ses kilise hizmetlisine aitti, adam birden kaybolmuştu ve şimdi merdiven ve iskelelerle dolu bir yan mihraptan ortaya çıkmıştı. Sağ elinde paslı demir parçalarıyla dolu bir kova taşıyordu. Albert tepki vermediğinden, adam sol eliyle bir işaret yaptı, bunun anlamı, birincisi dışarı çıkması, ikincisi de kilisenin etrafını dolaşması gerektiği idi. Albert itaat etti, kiliseyi terk etti, sağa döndü, kilisenin etrafını dolaştı ve orada, bir tür bodrum kapısının önünde, durup sigara içen bir grup delikanlıyı gördü. Bir afiş kendisine, burasının kilisenin *Cineclub*'ı olduğunu bildiriyordu. Bugün hangi filmin oynadığını hiç bilmeden sıraya girdi.

Gişe yoktu, yalnız kilise hizmetlisine benzeyen, ama gri bir önlük değil, neredeyse dizine kadar inen bir hırka giyen ve elinde bir zamanlar tramvay biletçilerinin kullandığı türden bir pense tutan bir adam. Albert'in giriş bileti yoktu.

Adam, zaten bilet olmadığını açıkladı. Kulüp üyesi olmak gerekiyordu. Bu, on iki filmlik bir mevsimlik bilet satın aldığınızda otomatik olarak gerçekleşiyordu. Filmler her cumartesi öğleden sonra gösteriliyordu. Birden, yeniden *piazza*'ya dönmek zorunda kalmaktan korkuya kapılan Albert, hemen şimdi kulüp üyesi olabilir miyim, diye sordu. Adam olumsuz cevap verdi. Bunun için Albert'in idareye gitmesi ve sözü edilen mevsimlik bileti alması gerekiyordu. Ancak idare yalnız öğleden önceleri açıktı. Albert adama, hemen ertesi gün bununla ilgileneceğini söyledi. Adam "Tamam," diye cevap verdi, ama kenara çekilmedi. Anlaşılan Albert'in geri döneceğini var sayıyordu. Ama Albert geri dönmek istemiyordu. Sinemaya gitmek istiyordu. Mutlaka. Her halükârda. Şimdi bir film seyretmez, tekrar *piazza*'ya gitmek zorunda kalırsa, bayılacaktı. Ya da bir ağlama nöbeti geçirecekti. Ya da bir sara nöbeti. Ya da kollarından ve bacaklarından o kadar çok deri parçası koparacaktı ki, kan kaybından ölecekti. Albert'de agorafobi vardı. *Piazza-di-Carbonia* korkusu.

Adam muhtemelen Albert'in sıkıntılarını hissetti. Belki de sadece bütün bu meseleden usandı, çünkü bu arada içeri girmek isteyen epey bir ziyaretçi topluluğu birikmişti. Adam kenara çekildi ve bezgin bir el hareketiyle Albert'i geçirdi. Albert "*Grazie*," ve bir kere daha, "*Molto grazie*," dedi ve hayli büyük ve pek de fazla dolu olmayan salona girdi. Birkaç genç gruplar halinde bir arada oturuyordu, çoğu ziyaretçi görece yaşlı adamlardı, muhtemelen emekli işçi ve memur. Albert gençlerden uzakta bir yer seçti. Nasıl bir film gösterileceğini hâlâ bilmiyordu. Etrafına bakındı ve arkasında oturan bir adama filmi sordu. Adam anlamamış gibiydi. Köşeli, tükenmiş bir yüzü vardı, siyah, düğmeleri sonuna kadar iliklenmiş kışlık bir palto ve kürklü bir bere giymişti. Emekli bir koyun çobanı, diye düşündü Albert ve

sorusunu tekrarladı. Adam öne eğildi, beresini çıkardı ve Albert üçüncü bir kere filmi sordu. Adam beresiz daha iyi duyuyordu. Ama cevap vermek yerine paltosunun cebinde kulüp kimliğini aradı, film ve gösterim tarihleri listesini inceledi, sonra da kimliği bir kere daha gözlerine iyice dayayarak, "Stalker," dedi.

Albert, "Stalker" kelimesini çok ağır ve İtalyan vurgusuyla söylemiş olan ihtiyara teşekkür etti. Albert filmi biliyordu. Belirli Berlin çevrelerinde insan türünün bir üyesi olarak varlığınızı sürdürmek istiyorsanız, seyretmek zorunda olduğunuz birkaç film vardı. Sardunya çobanları arasında bu mutlaka başkaydı. Üstelik filmleri sadece bir kere değil, pek çok kere görmüş olmanız şarttı. En iyisi, ceket cebinde senaryoyla birlikte. Bunlara Godard'ın *Soluk Soluğa'sı*, ki bunu söylemek bile gereksizdi, *Jules ve Jim*, *Andrey Rublyov*, *Kızıl Çemberdeki Dörtler*, *Anne ve Fahişe* ve bir de tabii *Stalker* dahildi.

İlle de *Stalker*. Şimdi Roma Ana ya da Acı Çeltik'i seyretmeyi tercih ederdi. *Stalker* içini karartmıştı. Ve çok sıkılmıştı. Oysa insanın, geride kalır kalmaz üstünden atıverdiği can sıkıntısı örnekleri vardı. *Stalker* sıkıntısını üzerinizden atamazdınız. *Stalker* sıkıntısı giysilerin altına ve gözeneklerinize sızardı. Günlerce üstünüzde taşırdınız. Hatta kokusu bile üstünüze yapışırdı. Film i iki kere görmüştü. İkisinde de Rusça ve İngilizce altyazılı. İlkinde yalnız içi kararmıştı. Üstelik daha filmin başından itibaren. Aslında daha giriş bölümü bile içini karartmıştı. İkinci keresinde, ertesi gün teni üzerinde hastalığa varan değişimler saptamıştı. Bacaklarının iç taraflarında ve bileklerinde yuvarlak şekilli pişikler, bunlar önce nemlendiler, sonra bir tür küf ya da beyaz mayasıl tabakası oluşturdular. Cildiye doktoru kendisine kortizon tedavisi uygulamıştı, neyse ki işe yaramıştı. Kortizon *Stalker*'e karşı işe yarıyordu. Doktor ilacı vermeden ön-

ce, kimyasal maddelerle teması olmuş muydu ya da tropikal ülkelerde bulunmuş muydu, diye sormuştu. Albert hayır diye cevap vermiş ve şaşkına dönmüştü. *Stalker*'dan söz etmemişti.

Penseli adam salona girdi. Seyircilere baktı, bir an durdu, sanki izleyici sayısını tahmin etmeye çalışıyordu, salonun sağ tarafından tekrar çıktı. Şimdi film başlayacaktı. Yalnız ışıkların sönmesi gerekiyordu daha. Ama ışıklar sönmedi. Onun yerine salonun soldaki kapısı tekrar açıldı, içeri bir rahip girdi. Ya tıraş olmamıştı ya da aşırı gür bir sakalı olmalıydı. Basit siyah bir rahip kıyafeti giymişti ve elinde kablosuz bir mikrofon vardı. Mikrofondan izleyicileri selamladı. Sonra, bugünkü filmin özel, ama aynı zamanda özellikle de zor bir film olduğunu söyledi. Ama hayat da zor değil miydi? Ve tanrının kendisi de zor bir vaka değil miydi?

Rahip izleyicilerine baktı. Bakışı Albert'in de üstünden geçti ve Albert bir an için rahibin sorusuna tepki verme, bir evet mırıldanma ya da hiç değilse başını sallama yükümlülüğünü hissetti. Bunu yapmadı, çünkü bu tür bir tepki hayli avanakça olurdu. Rahip filmin yönetmenini tanıttı, filmlerini saydı, bir şair olan ve oğlunun filmlerinde kendisinden alıntı yapılan, Tarkovski'nin babası Arseni'ye de değindi. Babasının sözlerine hürmet eden bir oğul, dedi rahip. *Nostalji* filmine değindi, Albert o filmi bilmiyordu. Rahip, Tarkovski'nin çocukluğunun âdetâ bir ceviz kabuğu içerisindeymişçesine -ailesinin evi, köpeği ve ördeklerin yüzdüğü göletle birlikte- muhafaza edildiği San Galgano'daki kilise harabesine değindi. San Galgano'da vaaz kürsüsünde kar var, dedi rahip. Bunu söylerken önce arkasına, sonra da yukarıya, tavana baktı. Ama arkasında bir vaaz kürsüsü değil, beyaz perde, tepesinde de sadece siyaha boyanmış bir tavan vardı. Rahip kendi sözlerine kapılmış görünüyordu. Ağzı-

nın kenarlarında beyaz köpükler oluşmuştu, bir mendil çıkardı ve ağzını sildi.

Albert San Galgano harabesinin fotoğraflarını görmüştü. Ama Tarkovski'nin çocukluğunun bununla bir ilgisi olduğunu bilmiyordu. Aynı anda da salonun soğuduğunu hissetti. Arkasındaki ihtiyar kışlık paltosunu giymekle doğru yapmıştı. Kürklü bir bere giymekle de doğru yapmıştı. Bu arada rahip eline bir not kâğıdı almış ve *Stalker*'i açıklamaya koyulmuştu. Bunu sinema yüksek okulunun bir doçenti gibi yapmaktaydı. Tarkovski'nin kullanmış olduğu sinema malzemesi hakkında konuştu, sekanslardan, kesmelerden ve ayarlardan, ışıklandırma kullanımından ve hatta ses perspektiflerinden söz etti. Sonra yasak bölgeden söz etmeye başladı. Yasak bölge, girilmesi yasak olan ve yalnızca, hiç umudu olmayanları içeri alan bölgeydi. Ama aynı zamanda da dileklerin diyarının bulunduğu bölge de burasıydı. Dilekler diyarı, girilmez bölgeydi. Albert dileklerin gerçekleştiği alanları gözünde hep başka türlü canlandırmış olduğunu düşündü. Böylesine nemli, çöplü ve bakımsız bomba sığınaklarını hatırlatan bir şekilde düşünmemiştii orayı. Rahip ise bölgeye hayran görünüyordu. Ayrıca bölge kelimesini, konunun gerektirdiğinden daha sık söyledi. Film sunuşu tutkulu bir bölge yüceltmesine, girilmez bölgeye dair bir kasideye dönüştü, gittikçe hararetlendi ve gittikçe daha coşkulandı. Ta ki, rahibin sözleri kısa ama çok yüksek sesli bir ıslık sesi tarafından bastırılana kadar. Adam durdu ve bütün bu süre boyunca kıpırdanıp durmuş olan bazı gençlere doğru baktı. Ama gençler değildi, çünkü rahip konuşmaya devam etmeye kalktığı anda ıslık sesi yeniden yükseldi, ama bu sefer biraz daha uzun sürdü ve belirgin bir şekilde hoparlörlerden geldi. Mikrofondaki bir sorun var gibi görünüyordu. Rahip, makinist bölmesinin bulunduğu, sinemanın arka duvarına baktı. Belki de sorun mikrofon değil,

mikrofon tesisatını da kontrol eden makinistten kaynaklanıyordu. Belki de sabırsızlanmış ve ayar düğmesiyle oynamıştı. Ama makinist görünmüyordu. Mikrofon da artık tamamen devre dışı kalmış gibiydi. Rahip başını uzatmış, gözleri kapalı bekledi, ama bu da işe yaramadı. Mikrofon sessiz kaldı. Onun yerine salon ışıkları göz kırptı. Sinyal onun için tanıdıkta anlaşılan. Notlarını cebine koydu, “Film başlıyor,” dedi ve “İyi eğlenceler” dileyerek ve dışarı çıktı.

Film Albert üzerinde alışılmış yoğunlukta etki etti. Daha ilk karelerde uyuyakaldı. Öylesine sızıverdi. Ancak birkaç genç sinema salonundan çıktığı ve gürültü çıkardığı zaman tekrar uyandı. Bu hayli erken, gösterimin başlangıcından on ya da on beş dakika sonra olmuş olmalıydı. Bir sonraki uyanışı, birinci bölüm bittikten sonra, *Secondo tempo* makarası yerleştirilirken oldu. Bu sefer salon ışıkları da yandı, böylece Albert etrafına bakınabildi. Yaşlılar kıpırdamadan yerlerinde oturuyordu, ancak birkaçı eğik konumdaydı. Gençlerin çoğu kaybolmuş görünüyordu. Filmin ikinci yarısını ise Albert tümüyle uyuyarak geçirdi. Önce gözlerini kapamış ve bu sefer İngilizce değil, İtalyanca alt yazılarla donatılmış yabancı sözleri dinlemişti. Sonra bir tür derin uykuya dalmıştı. Onu âdetâ narkoza sokan, o Rus sağanak yağmuru, o kederli şıpırtı ve hışırtı olmalıydı. Albert uyandığında, film bir süredir bitmiş görünüyordu. Ancak salon hâlâ loştu. Besbelli makinist salon aydınlatmasını açmayı unutmuştu. Ya da lambalar artık çalışmıyordu. İzleyicilerin çoğu gitmişti, iki ihtiyar kapıda durmakta, rahip onlara tokalaşarak veda etmekteydi. Adamlar gittikten sonra, sadece Albert kaldı. Albert görünmeden kaybolmak isterdi, ama rahibin yanından geçmek zorundaydı. O ise tokalaşmakla yetinmedi, Carbonia’da bulunmasının nedenini sordu. Tabii ki Al-

bert'in Alman olduğunu anında anlamıştı ve Albert'i şaşırtarak kendisine neredeyse mükemmel bir Almanca ile hitap etmişti. Daha Albert'in soru sormasına kalmadan, adam bir süre Tübingen'de öğrenim gördüğünü söyledi. Tübingen Okulu, dedi rahip, Johann Sebastian Drey, Apologetik'in [katolik öğretisinin savunması] üç cildi, hepsini orijinalinden okumuştı. Albert kendisinin sadece Frankfurt Okulu'nu bildiğini, kendisinin de, hem de orijinalinden, bazı şeyler okumuş olduğunu söyledi. Rahip yüksek sesle güldü. "Bravo," dedi, "Adorno," diye ekledi ve Albert'in omuzunu, sanki bu ziyaretçi bizzat Adorno'nun kendisiymişçesine sıvazladı. Sonra boğazını temizledi, Albert'in gözünün içine, biraz dalgın bir ifadeyle baktı ve başka bir şey söylemedi. Ansızın rahip sessizleşti, hatta belki bütün kent sessizleşti, en azından sessizlik Albert'e de sıçradı ve adam karşılıklı bir suskunluk anından sonra kendisini kahveye davet ettiğinde itiraz etmeye cesaret edemedi.

Rahibin peşinden dar bir kapıdan geçerek rahip odasına girdi. Oda, daracık giriş kapısından bekleneceğinden daha genişti. Ortada, kutsal akşam yemeği için yeterli olabilecek büyüklükte bir masa duruyordu. Yanlarda dolaplar, kitaplıklar ve vitrinler ve ayrıca açık bir gardrop duruyordu. Dolabın yanında duvara boş, ama bolca süslerle donatılmış bir resim çerçevesi ve bir keman kutusu yaslanmış duruyordu. Albert'in raflardaki kitaplarla ilgilendiğini görünce, rahip "Buyrun, etrafa bakının," dedi. Sonra dışarı çıktı. Albert, adları olmayıp üstlerinde birbirini izleyen numaraların ve yılların bulunduğu birkaç raf dolusu deri ciltli kitabı seyretti. Onların yanında birkaç cilt halinde *Papalar*'ın ve kilise tarihi hakkında çok sayıda ciltten oluşan bir eserin bulunduğu bir raf vardı. Papalar hakkındaki ciltlerin İtalyanca adı *I Papi** idi,

(*) Almanca'da 'ben babacık' anlamına gelen çocuksu bir ifade - ç.n.

bu da bir şekilde kulağa gülünç geliyordu. Oysa resmî ve devlet ile kilise devletinin temelini oluşturan bir eserdî, okuması herhalde gerçek bir nedamet faaliyeti olsa gerekti. Broşürlerin bulunduğu komşu raf da çok heyecan verici görünmüyordu. İman güçlendirici yazılar, aziz öyküleri, katolik propaganda literatürü, aralarında da fotoğrafını pek çok yerde görmüş olduğu Padre Pio'nun hayatı ve yarattığı etkiler hakkında birkaç düzine broşür. Broşürlerden birini raftan çıkardı ve pederin yalnızca kutsal yarayı* taşımakla kalmadığını, ayrıca yasemin koktuğu ve bilokasyon yeteneğine sahip olduğunu okudu. Aynı anda iki ayrı yerde birden olabiliyordu. Raflarda sinema tarihiyle ilgili bir kitap göremedi. Sinema teorisi de bulamadı. *Stalker* hakkında hiçbir şey yoktu ve tabii Adorno hakkında da. Albert biraz hayal kırıklığına uğramıştı, ama kendi kendine sonuçta burasının kilisedeki rahip odası olduğunu ve özel kitaplık olmadığını söyledi.

Albert Padre Pio broşürünü yerine koyarken, rahip iki fincan *espresso* ile içeri girdi. Şeker zaten masanın üstünde duruyordu. Adam rahip kıyafetini çıkarmış ve şimdi kesimi zerafetten yana hiç fena olmayan ve sivil bir izlenim veren siyah bir takım giymişti. Şimdi Albert ayrıca, rahibin gayet özenli şekilde traşlı olduğunu da gördü. Elmacık kemiklerindeki gölgeler besbelli sakal değil, kemik yapısı yüzündendi. Adam bunun dışında da son derece derli toplu görünüyordu ve Roma'dan uzakta ve ekonomik bir kriz bölgesinde görev yapan bir taşra rahibi izlenimi bırakmıyordu. Ne alkole yönelmişe benziyor, ne de ahlaki ya da dinbilimsel bakımdan özellikle tükenmiş görünüyordu. Ayrıca *Stalker* konuşması sırasında sergilemiş olduğu hafif fanatik özellik de artık belli olmuyordu. Belki de hepsi, izleyicilerin filme ilgisini çekmek için yaptığı bir tiyatroydu. En

(*) İsa'nın çarmıha çivilenme yaralarını andıran yaralar - ç.n.

azından Albert'e uyanık, ama aynı zamanda iyi niyetli gözlerle bakıyordu. Albert adamı tanımadığı halde şimdiden ona güven duymuştu. Papaz da tecrübeli ruh bakıcısına özgü içgüdüyle, gerçi çok genel, ama Albert'in iligine işleyen bir soru sordu: "Siz nasılsınız?"

Albert bunu beklememişti. Daha yüzeysel bir cevapla karşılık vermeye zaman bulamadan, gözlerine yaş doldu. Cevap vermek yerine başını eğdi ve yaşlarla nemlenmiş gözlerini masanın üstüne dikti. Sonra usulca, "Teşekkür ederim, iyiyim," dedi ve sustu. Papaz da sustu ve onu başka sorularla sıkıştırmadı. Aksine, Albert'in sakinleşmesini ve tekrar kendine gelmesini sağlayacak kadar rahat bir tarzda sustu. Birkaç dakika sonra yüzü kurudu ve içinden papaza günah çıkarmak geldi. Hem de her şeyi anlatmak. Ancak tek tek neleri, bilmiyordu. Albert'te günah çıkarma ihtiyacı vardı, ama günahları eksikti. Arka odadaki o küçük kendini tatmini günah olarak görmüyordu. Bunun için hâlâ fazlasıyla anarşistti. Doğu Hessen Ormanları'ndan gelme vahşi. Albert kürk paltosunu hatırladı. Kırpıntı Koleksiyonu dükkanından alınma palto. Sahi neredeydi? Onu bir ara atmış mıydı? Belki bu bir günahtı. Gönülden bağlı olduğu şeyleri atması. Ama bunu kimseye itiraf edemezdi.

Albert sonra papaz odasından çabucak çıkmış ve eve gitmişti, orada Elena bir tatlı hazırlamakla meşguldü. Elena onu öperek karşıladı ve kendisine yardım etmesini rica etti. Keyfi yerindeydi, birkaç müşterisi olmuştu, içlerinden iki tanesi yeniydi. Albert nereye gittiğini söylemedi, o da sormadı. Albert'e öyle geldi ki, Elena onun öğleden sonrayı arka odada değil, kasabada geçirmiş olduğunu unutmuş gibiydi. Ertesi günkü öğle yemeği için öngörülen tatlının hazırlanışına yardım etti. Elena yengesine, badem, ceviz, kre-

ma ve çikolatayla hazırlanan Toskana kökenli bir pasta olan bir *Zucotto* götürme sözü vermişti. Yemekten sonra hepsi de sahile bir gezinti yapmak ve pastayı yanlarına alıp orada yemek istiyorlardı.

Albert gezintiyi sevinçle bekledi. Ancak ertesesi gle Elena'nın ağabeyi Marcello ve yengesinin kapısını aldıklarında biraz da tedirgindi. Kapıyı Giovanna açtı. Elena onları tanıştırdı ve Albert, Giovanna'yı i çamaşırı ve vücut tüyleri bakımından zaten ne kadar iyi tanıdığını düşündü. Mutfak bölümüyle birleşik olan ve yemek odası olarak da kullanılan oturma odasına girdiler. Giovanna'nın kocası kanapeye uzanmış, bir çizgi roman okuyordu. İçeri girenlerden rahatsız olmadı ve kalkmadan önce bir süre daha okumaya devam etti.

Marcello duvarcıydı, Albert bunu zaten biliyordu. Bir süre önce bağımsızlığı seçmiş ve kendi işyerini kurmuştu, ama inşaatlarda çalışmaya da devam ediyordu. Belli ki bugün de çalışmıştı, iş kıyafeti giymişti ve saçlarında imento tozu vardı. Marcello kanepeden kalktığında, Albert onun Giovanna'dan neredeyse yarım metre daha uzun olduğunu gördü. Tıknaz Sardunyalılardan değildi, daha ziyade Kana dalı ormancı tipindendi, yalnız biraz fazla şişmanı, belinin etrafında bir yağ kıvrımı vardı. Marcello Albert'in varlığını çok fazla önemsemedi. Onu, düzenli olarak yemeğe gelen birisi gibi karşıladı. Kız kardeşinin varlığını da fazla önemsemedi. Anlaşılan insanın yurtdışına g etmesi, birkaç yıl orada kalması ve geri dönmesi gayet normaldi. Albert kendini biraz zorladı ve Elena'nın ağabeyiyle tanıştığına sevin diğini söyledi, bunun zerine Marcello, önce duş alıp üstünü değiştirmeye gideceğini söyledi. Sonra birinci kata çıktı, ama çizgi romanını yanına almayı unutmadı. Bu arada Gi-

ovanna sofrayı kurdu ve Elena çocukları sordu. Onlar yolda, dedi Giovanna, tanıdıkların evinde yemek yiyeceklerdi, ama geziye katılacaklardı. Ve o tanıdıklar da öyle. Bu arada Giovanna spagettiği süzdü ve aynı anda Marcello'ya seslendi. Bunu başını kaldırmadan, lavaboya ya da su giderine dönük olarak yaptı. Sanki adam lavabodaymış ya da pis su borusunun içindeymiş gibi. Tabii karşılık gelmedi. Giovanna spagettiği bir cam kâseye doldurdu, kıymalı sos ekledi ve bir kere daha Marcello'yu çağırdı. Ama bu sefer seslenmedi, bağırdı. Hâlâ su giderine doğru, ama öyle yüksek sesle ki, sesi çatladı ve bir ciyaklama halini aldı. Ciyaklama tabii bağırtıdan daha az sesli değildi ve ayrıca cırıltılı bir tona dönüştü, o kadar tiz bir sesteki, Albert cam kâse için endişelendi. Giovanna'nın yarattığı gürültü, Marcello'yu tepki vermeye zorlayacak kadar büyüktü. Cevap vermedi gerçi, ama üst kattan önce bir kapının, arkasından da ikinci bir kapının çarpma sesi duyuldu.

Giovanna kapının çarpılmasını yeterli buldu, "Başlayalım," dedi ve spagettiği paylaştırdı. Sonunda kocası da gelmişti, yüzü parlıyordu, saçlarını ıslak halde arkaya yatırmıştı. İş kıyafeti yerine pamuklu pantolon ve bir rodeo gömleğini hatırlatan, mükemmel ütülü ve masanın karşı tarafına ve arada buğusu yükselen spagetti kâsesi üzerinden bile çamaşır yumuşatıcı kokan işlemeli bir gömlek giymişti. Giovanna memnun bir ifadeyle kocasına baktı, ona da bir porsiyon spagetti koydu ve afiyet olsun dedi, bu arada da Marcello tekrar kalkıp bir şey aramaya başladı. Herhalde çizgi romanı arıyor, diye düşündü Albert. Ama Marcello çizgi romanı değil, komodinin üstünde duran gözlüğünü arıyordu. Anlaşılan, spagetti yiyebilmek için gözlüğe ihtiyacı vardı.

Albert nihayet yemeğe başlandığına memnundu. Yemek geride kalmış olsa daha da memnun olacaktı. Elena'nın akrabasının bu fırsattan, kendisini mercek altına almak için

yararlanacağından endişe ediyordu. Ama kimse bir şey sormadı. Ne ailesi, ne kökeni, ne de mesleki ya da mali durumu sorulmadı. Onun yerine Marcello'nun inşaat işlerinden ve Marcello'nun işyeri için ilginç olabilecek birtakım belediye ihalelerinden konuştular. Albert hakkında kimse bir şey bilmek istemiyordu. Albert'in işine geliyordu bu. Yoksa Caravaggio'dan ve bir asistanlık kadrosu umudu olduğundan söz etmesi gerekecekti. Kadro meselesi doğru değildi, Caravaggio'yu da son günlerde biraz kaybetmişti. Gerçi birkaç makale fotokopisini okumuştı, ama makaleler, kendisine ilginç gelmesi gerektiği kadar ilginç gelmemişti. Suç arka odada, diye düşündü Albert. Arka oda onu Caravaggio'dan uzaklaştırıyordu. Belki de suç adadaydı. Sardunya Caravaggio'ya göre değildi. Sardunyalı Caravaggiocularla ilgilenmek için en küçük dürtüsü de yoktu. Varsalar tabii. Boşu boşuna oraya gitmeden önce, Carbonia'nın belediye kütüphanesinden Cagliari'nin tablo katalogunu gözden geçirmeye çalışacaktı. Sardunyalı Caravaggiocular varsa bile, mutlaka ikinci ya da üçüncü derece Caravaggiocuları. Caravaggiocuların kopyacıları, taklitçilerin taklitçileri. Bununla herhangi bir şekilde uğraşmak, kendisine yarar sağlamaktan çok zararlı olacaktı. Muhtemelen genel olarak Sardunya ile fazla atak bir şekilde ilgilenmek zararlı olacaktı. Sardunya sonuçta İtalya değildi. Sardunya olsa olsa İtalya'nın koyun ağılıydı, diye düşündü Albert, dana şnitzelini yerken hayalinde âdetâ Sardunya düşmanlığına kapılıyordu. Yemek sırasında Elena'nın gayet canlı bir ilgi gösterdiği yerel inşaat projeleri hakkında zaten hiçbir şey bilmek istemiyordu. Ama sonra Elena, sanki onun içindeki hiddeti hissetmişcesine, "Albert Caravaggio hakkında bir kitap yazıyor," dedi.

İkinci dana şnitzeliyle meşgul olan Marcello, bir lokma et daha ısırды ve ağzında çiğnerken, "Caravaggiu" diye yorum

yaptı. Birden Sardunyaca'ya geçmişti ve Albert tekrar kızmaya başlamıştı. Ama bir şey demesine kalmadan, Marcello ayağa kalktı, kitaplığa yürüdü ve dört renk baskılı büyük ebat bir broşürle geri döndü, onu bir kanıt gibi ortaya tuttu, sonra da Albert'in yanına, masanın üstüne koydu. *I maestri del colore* dizisinden bir Caravaggio broşürüydü. Albert di-ziyi biliyordu. İnce kitapların her biri değişik ressam-lara ayrılmıştı, her biri pek de iyi olmayan bir düzine reprodüksiyon ve pek az metin içeriyordu. Maestri kitapları gazete ba-yilerinden ve müze dükkânlarından satın alınabilirdi. Buna itiraz edilemezdi. Raffael heykelciği baskılı şemsiye ya da kül tablası almaktansa böyle bir kitap satın almak yine de daha iyiydi. Ama Marcello broşürü öyle bir edayla masaya koymuştu ki, sanki Albert'e Caravaggio araştırmalarının en son örneğini sunuyordu. Sanki şöyle diyordu: Caravaggio hakkında bir kitap mı? İşte burada!

Albert kitabı yok saydı. Ona bakmadı, ama aynı anda ka-pağın üstünde Caravaggio'nun Azize Katarina'sını tanımıştı. Gür, kızkıkahve ışıltılı saçları ve şehvetli bir ağzı olan bir güzel. İlle de Akdenizli tipi değildi, ama bu Albert'i rahatsız etmiyordu. Kendi Katharina'sı da güneyli bir tip değildi ve saçları da azizeninki kadar gür ve ışıltılıydı. Yalnız biraz da-ha açık renk. Marcello Caravaggio broşürünü Albert'in ta-bağının yanına, peçetesinin üstüne koymuştu. Albert bir süre tepki vermeksizin ve broşürle ilgilenmeksizin, yemeye devam etti. Sonra bir an doğruldu, peçeteyi aldı, ağzını gü-zelce sildi ve lekeli peçeteyi broşürün üstüne koydu. Tam Caravaggio'nun *Santa Caterina'sının* üstüne. Marcello Al-bert'in yaptıklarını okuma gözlüğünün üzerinden bakarak izlemiş, ama bir şey dememişti. İki kadın da susuyordu, ama göz temasıyla sofrayı mümkün olduğu kadar çabuk kaldırmayı kararlaştırmış görünüyordu. Nitekim Giovanna dana şnitzelin servis tabağına uzandı, başka et isteyen var

mı diye sordu ve cevap beklemeden tabağı sofradan kaldırdı. Sonra Marcello kalktı, arabayı getireceğini söyledi ve Elena tatlıları bir sepete koyup arabaya taşıyacağını açıkladı. Sofrada en son Albert kaldı ve Padre Pio gibi bilokasyon yeteneğine sahip olmayı diledi. Şu an kendisi de başka bir yerde olmak isterdi.

Yola çıkmalarından önce Marcello tanıdıklarını aradı ve Sant' Antiocho Adası'nda randevulaştı. Ada güneydoğuydu, Sardunya'ya bir viyadüklü yolla bağlıydı ve Carbonia'dan aşağı yukarı yirmi kilometre uzaktaydı. Denize giremezdi herhalde daha, ama gökyüzü bahar mavisiydi, güneş son günlerde gittikçe daha sıcak olmuştu, Albert deniz havası ve kum sevinci içindeydi. Bununla birlikte Marcello adanın yerleşim merkezine uğramak istiyordu. Viyadüklü yoldan geçtikten, yerleşime vardıktan ve hemen bir park yeri bulduktan sonra Elena oturduğu arka koltuktan, birazdan bir sürpriz olacağını söyledi ve Albert'in saçını okşadı. Albert bu jesti sevindi, Elena bütün gün mesafeli durmuş ve kendisine bir defa bile dokunmamıştı. Şimdi Elena başını okşuyordu ve hatta yerleşim merkezinin anacaddesinin karşısında dar bir ara sokağa girip orada demir parmaklıklarla kapatılmış bir dükkân girişi önünde durduklarında, elini bile tuttu.

Marcello yere gömme halka kapağını açtı, parmaklıklı panjuru yukarıya kaldırdı, onun arkasındaki kapının kilidi-

ni açtı ve onları ancak cılız bir gün ışığıyla aydınlanan bir odaya buyur etti. Sonra ışığı yaktı, bir flüoresan lamba yandı ve Albert yazı masası, çalışma koltuğu ve bir evraklık ile donatılmış, taş karo döşeli, duvarları göğüs hizasına kadar fayanslı bir büro gördü. Marcello önden yazı masasına yürüdü, eliyle masanın üstünü sildi, çalışma koltuğuna oturdu, bir de koluyla masanın üzerinden geçti ve Albert'e "Çalışma mekânın!" dedi.

Albert bir şey demedi, kendisine ısıltılı gözlerle bakan Elena'ya döndü. Giovanna da ıslıl ıslıl bakıyordu. Demek sürpriz buydu. Anlaşılan Elena Albert için bir çalışma yeri aramış ve bulmuştu da. Albert'in bir şey söylemesi gerekiyordu. Teşekkür etmesi gerekiyordu. Ve sevinmesi de gerekiyordu. "Müthiş," dedi ve bir kere daha Elena'ya döndü, o da kendisine odanın uzun süredir kullanılmadığını, ama Marcello'nun burayı bırakmak istemediğini anlattı. Albert Elena'nın ağabeyine baktı, o da başını sallayıp odanın zaten kayda değer bir kirası olmadığını, birisinin burada oyalanmasından memnun olacağını söyledi. Albert böylelikle âdetâ iyilik etmiş olacaktı. Albert bir kere daha teşekkür etti. Teşekkürü içtendi. Oda yüzünden değil, ama Marcello'nun beklenmedik düşünceliliğinden dolayı. Hatta Albert bir parça duygulanmıştı bile. Odadan çıkarlarken Giovanna, Carbonia ile Sant' Antiocho arasında iyi bir otobüs bağlantısı bulunduğunu söyledi. Ama bir *Motorino* da alabilirdi. Albert "Bakalım hele," dedi. Otobüs bağlantıları hakkında şimdi düşünmek istemiyordu. Bir *motorino* hakkında da düşünmek istemiyordu. Gerçi aynı anda aklına, bir *motorino*'nun bir mopedden daha ufak ve ev kadınları, yeni yetmeler ve yaşlı adamlar için uygun bir araç olduğu geldi.

Albert nihayet denize gitmek istiyordu ve kısa bir yol gittikten sonra, aralarından gümüşümtrak ısıltılarla denizin parıldadığı ilk fıstık çamı ormanlarını görünce memnun ol-

du. Güneş bu arada o kadar ısıtıyordu ki, Albert yanında plaj malzemesi bulunmadığına üzüldü, hele otomobilin içinden baktığında plaj kıyafetleri içinde plaja yürüyen tek tük insanlar görmesi bunu daha da pekiştirdi. Marcello kararlaştırılan yere park etti, mimarın koyu yeşil Volvo'su oradaydı bile. Elena tatlı sepetini, Giovanna tabak çanaklı ikinci sepeti aldı, Albert örtüleri ve iki kamping sandalyesini taşıdı. Marcello otomobilde kalmak istedi, sonradan gelecekti, bunu Albert tuhaf, ama Giovanna gayet normal karşıladı. Mimar ve karısı plajdaydılar bile, onlar da kamping sandalyelerinde oturuyorlardı ve denize bakıyorlardı. Giovanna onları Elena ve Albert ile tanıştırdı. İkisi de kız olan iki çocuk, suyun kenarında genç bir kadınla oyun oynuyordu. Üçü de oyuna ara verip onları karşıladılar. Elena iki kızı yanaklarından öptü, onlar da buna terbiyeli bir şekilde karşılık verdiler. Albert'e de İtalyan usulü yanaklarını uzattılar, böylece Albert eğilip onlara peş peşe kendi yanağıyla dokundu, öpmeden. Kızlar ise hiç çekinmeden dudaklarını onun yanağına yapıştırdılar, sanki onu uzun süredir tanıyorlarmış gibi.

İki çocuk ve genç kadın deniz kıyafeti giymişlerdi. Kızlar tek parça mayo, kadın ise bikini. Kadın inceydi, omuzları kemikliydi, kısa açık sarı saçları vardı ve birkaç teli alnına yapışık. Ya ıslanmıştı ya da top oynamaktan terlemişti. Albert onun alnının ve yanaklarının da ıslaklıkla parlamasını gördü, çocuklara olduğu gibi ona da selam öpücüğü vermek isterdi. Ama birbirleriyle tanıştırıldıklarında kadın yalnızca elini uzattı ve "Benim adım Klara," dedi. "K ile yazılıyor," diye de ekledi. "Yani İtalyan değil misiniz?" diye sordu Albert, onun Alman olduğunu tabii hemen anlamıştı.

"Hayır," dedi. "Westfalen'deki Halle'den." En azından orada doğmuştu. Ama şimdi okumakta olduğu Kiel'deydi. Westfalen'deki Halle'yi biliyordu. Kendi yöresiydi. Aşağı

yukarı yani. Kiel'i bilmiyordu. Ama aslında orası da kendi yöresiydi. Sant' Antiocho'dan bakıldığında. Hepsı Kuzey Almanya'ydı, yağmurlu ve insanın güneye özlem duyması için yaratılmış yerler. Gerçi şu anda Kuzey'e yönelik bir tür kıskançlık hissediyordu. Klara'yı, Westfalen'deki Halle'den geldiği için kıskanıyordu. Ve Kiel'de okuduğu için.

Çocuklar oyuna devam etmek için ısrar ettiler ve genç kadını ellerinden çektiler. Kadın, gelmek ister misin diye sordu. Albert istiyordu, Giovanna ve mimarın karısı ile birlikte pikniği hazırlamakla meşgul olan Elena'ya baktı. Albert ayakkabı ve çoraplarını çıkardı, pantolunun paçalarını kıvrıdı, kadının ve kızların peşinden su kenarına indi. Klara, yer bilimleri okuduğunu ve bitirme tezini Güney Sardunya üzerine yazdığını anlattı. Marco'nun, yani mimarın yanında kalıyordu, Marco onun babasıyla dosttu. Babası inşaat mühendisiydi, Avrupa'nın her yerinde ve zaman zaman Sardunya'da da işi oluyordu. Ama burada değil, kuzey kıyısında. Albert onu dikkatle dinledi. Klara'yı dinlemek hoşuna gitti. Tonlaması çocukluğunu hatırlatıyordu, özellikle de zaman zaman kendisinde de farkına vardığı, ünlülerin özellikle uzatılması. Sonra Klara kızlarla oynadı ve Albert bir süre köpüklü sular arasında aşağı yukarı gidip geldi. Klara usta bir oyuncuydu, kızlara voleyboldaki karşılaşma ve smaç vuruşlarını gösteriyordu. Oyun, oyuncuları plaj boyunca, ötekilerden uzağa sürükledi, yalnız zaman zaman ve ancak top ayaklarının dibine kadar gelince oyuna karışan Albert, onları takip etti. Klara sadece büyük bir şiddetle smaç vurup karşılayabilmekle kalmıyordu, ayrıca göz dolduran bir sıçrama yeteneğine de sahipti. Kızlar da onun gibi yapmaya ve topu yüksekte, havadayken yakalamaya çalışıyorlardı. Sonra topu öyle geri atıyorlardı ki, bu sefer Klara zıplayıp iyice yukarıya uzanmak zorunda kalıyordu. Bir keresinde bu sırada bikinisinin üst kısmı kaymış ve Al-

bert onun çıplak sağ göğsünü görmüştü. Daha havadayken göğsünü tekrar kapatmaya çalışmış ve aynı anda da Albert'e doğru bakmıştı.

Ondan sonra Albert bir süre kendi başına kumsal boyunca yürümüştü. Geri döndüğünde, Klara ile iki kızın oyunu yavaşlatmış olduklarını ve topu birbirlerine âdetâ ağır çekimdeki gibi attıklarını gördü. Bunu konuşmadan, neredeyse tam sessizlik içerisinde ve büyük bir konsantrasyonla yapıyorlardı. Albert belirli bir mesafede kaldı, rahatsız etmek istemedi. Sonra yukarıya, bu arada yarı yarıya gölgede kalan kumsaldaki diğerlerine baktı. Elena, Giovanna ve mimarın karısı yan yana durmuş sohbet ediyorlardı, ama Albert bir an için o üç kadından hangisinin Elena olduğunu ayırt edemedi. Onu seçtiğinde, sanki daha ufak tefek ve daha yuvarlak hatlı hale gelmişti. Belki de mayo değil, üstüne geçirdiği önlük benzeri bir kıyafet giydiğindendi. Bu, bir Sardunya plaj elbisesi olmalıydı. Albert'in, Elena'nın böyle bir giysisi bulunduğundan bile haberi yoktu. Daha önce hiç mayo giymediğini biliyordu. Birlikte yüzmeye de hiç gitmemişlerdi. Oysa onun için de yüzmeye gitmek lüks değildi. Albert hep, kendi tarzında bunun için fazla güzel olduğu için mayo giymediğini düşünmüştü. *Rocco ve Kardeşleri*'ndeki Claudia Cardinale'yi de bir mayo içerisinde düşünemiyordu. Elena o askılı önlüğü, birkaç numara daha büyüğü olmakla birlikte aynı lacivert kumaştan benzer bir giysi giyen Giovanna'dan almış olmalıydı. Giovanna'nın bunu giymesi Albert'i şaşırtmamıştı. Sonuçta dul gibi örtünmek için nedenleri vardı. Elena'nın şimdiye kadar böyle nedenleri olmamıştı. O an iki kadın gözüne, sanki Merian'ın bir sayısına poz vermek için üstlerini değiştirmişler gibi görünmüşlerdi. "Çağların Akışındaki Dingin Kutup: Sardunya Kadını" başlıklı bir yazı için.

Şimdi Elena da kendisini görmüştü, gelmesini işaret etti.

Pasta yenecekti. Sandalye ve örtülerin üstünde toplanıldı. İlk olarak çocukların porsiyonu verildi, ama pek coşku göstermediler. Onlar dondurma istiyorlardı, ama plajda dondurma yoktu. Hele bu mevsimde hiç bulunmazdı. Çocuklar pastalarını telaşla, ama isteksizce yerken, Giovanna Marcello'yu getirmeye otomobili park ettikleri yere gitti.

Giovanna geri döndüğünde, Marcello arkasındaydı. Kolunun altında oto radyosu vardı, onu içinde pastayı taşıdıkları sepetin içine koydu. Bu arada üstünü değiştirip blucin ve üstünde *Rhode Island The Ocean State* yazısıyla çevrili bir çıpa amblemi basılı bir sweatshirt giyen Klara da aralarına katıldı. Klara örtünün üstünde Albert'in yanına oturdu ve hayatta en sevdiği şeyin çikolatalı pasta yiyerek denize bakmak olduğunu söyledi. Albert başını sallayarak onayladı, oysa tam o sırada, en çok seveceği şeyin biraz daha Klara'nın yakınına sokulmak olduğunu düşünmüştü. Onun yerine, Marcello'nun Marco ve karısıyla birtakım ruhsat meseleleri üzerine sohbet etmesini dinledi. Nihayet Albert, Klara'ya öğrenimini ve bitirme tezini sordu. Klara, konusunun Sardunya'nın güneybatısındaki Arburese bölgesinin tektonik-yapısal jeolojik özelliklerini tespit etmek olduğunu, çünkü bu bölgenin şimdiye kadar sadece sedimentolojik-paleoontolojik olarak araştırıldığını söyledi. Albert'in "Haa," demesine bile kalmadan Klara gülerek, daha fazla ayrıntı bilmek istiyorsa bunu ona yazılı olarak da verebileceğini ekledi. "Şart değil," dedi Albert ve kendi payına Caravaggio'nun Aziz Toma'sının analiziyle meşgul olduğunu anlattı. "*L'incredulità di San Tommaso*," [Sen Toma'nın inançsızlığı] dedi ve R'yi, vaktiyle Reck'in yaptığı şekilde yuvarladı. Ancak Albert'in telaffuz hünerinin etkisi sınırlı kaldı, çünkü Klara bir yandan ağzına bir parça pasta götürürken, aslında "*Il San Tommaso incredulo*" [İnançsız Toma] denmesinin daha doğru olup olmadığını sordu. Albert'in

bundan haberi yoktu. Albert bunu daha önce hiç duymamıştı. Halbuki kulağa, sanki bunu bilmesi gerekiyormuş gibi geliyordu. Renk vermedi ve tabii ikisinin de söylenebileceği, ama başlıca eserlerde her zaman “*L’incredulità di San Tommaso*” dendiği karşılığını verdi. Bu, bir bakıma sanat tarihçilerinin bu konuda vardıkları fikir birliğiydi.

Albert, Caravaggio ya da Aziz Toma ile haşır neşir görünen Klara’nın bu açıklamaya inanıp inanmadığından emin olamadı. Neyse ki kendisine öyle kaygısız ve âdetâ Schleswig-Holstein* tarzı bir göz kıpırtısıyla bakıyordu ki, Albert orada en küçük kuşkuculuk izini bile seçemedi, rahatladı. Ama göz rengi sırf mavi değildi, yeşil ile mavi arasında değişiyordu. Albert henüz Klara’nın görünümüne dalmışken, onun yüzü üzerinden bir gölge geçti ve gözleri bir an fûme grisine döndü. Hemen ardından bir el önce Albert’in omzuna, sonra da beline kondu. Elena’ydı ve yanına oturdu. Hem de öyle yakın ki, yalnızca uzun ve alışkanlığa dayalı bir güven ilişkisiyle birbirine bağlanmış insanların yapabileceği kadar sokularak. Albert, ondan bir parça uzaklaşma dürtüsüne son anda karşı koyabildi. O kadar yakın oturma-sı işine gelmedi. Şu an nişanlı biri olmak istemiyordu. Şu an gayet normal bir gezgin olmayı çok daha fazla tercih ederdi. Albert bir santim bile Elena’dan uzaklaşmış olmadığı halde, o daha da yakınına sokuldu, kolunu Albert’e dola-dı ve birkaç kere eliyle sırtını okşadı. Nihayet Albert’in başını kendine doğru çekti, kulağını öptü, bu arada da dilini kulağının içine değdirdi. Albert bu dokunuşla ürperdi. Ama hoşuna da gitti. Normalde Albert de şimdi Elena’yı öperdi. Ancak yalnız değillerdi, Klara onları seyrediyordu. Ve muhtemelen ötekiler de. Ayrıca Elena bu çarşaf benzeri giysiyi giymişti. Albert hayvanat bahçesindeki ilk yürüyüşlerini

(*) Almanlar Danimarka sınırındaki, önemli oranda Dan kökenli bir azınlık bulunduran bu eyaleti kuzey soğukluğu ve duyarsızlığı ile özdeşleştirir - ç.n.

düşündü. Ama o zaman park sırası üstünde yaptıkları, kendisine bir Sardunya önlüğü içerisinde verilmiş böyle bir öpücükten daha az yasak görünüyordu.

Ayağa kalkıp uzaklaşan Klara da buna benzer bir şeyler düşünmüş olmalıydı. Ötekiler Allahtan bir şey fark etmemişlerdi, toparlanmakla meşguldüler. Giovanna tabak çanağı topluyor ve kalan pastayı kaldırıyordu. Marcello oto radyosunu tekrar eline almış, sanki bir el radyosuymuş gibi heyecanla düğmeleriyle oynuyordu, mimar ve karısı sandalyelerini katlıyor ve park yerine doğru taşıyorlardı. Klara çocukları çağırmak üzere su kenarına indi, onlar da önüne geçip otomobile doğru koşmaya başladı, çünkü üşümüşlerdi. Her şey otomobillere tıktırıldıktan ve Marco ile karısı sağa sola veda öpücükleri dağıttıktan sonra, çocuklar arabada Marcello ile Giovanna'nın yanına bindiler. Sonra Klara da veda etti. O da İtalyan usulü vedalaştı. Ancak Albert, onun kendisini ötekilere oranla daha uzun ve daha sıkı bağrına bastırıldığını kurdu kafasında. Ayrıca bir de, "Yurdu nu unutma," demişti. Bu elbette şaka yollu söylenmişti. Ama bunu öyle nihai bir edayla söylemişti ki, sanki Albert sonsuza kadar bir Kafkasya bozkır köyünde kalacakmış gibiydi. Oysa o sadece Sardunya'daydı. Berlin'le Sardunya arası, nihayet büyük mesafe değildi. Sardunya aslında kapının önü gibiydi. Ama bunu şimdi söyleyemezdi. Onun yerine "Yine de yazılı olarak isterim. Şu, Güney Sardunya'nın tektonik-yapısal jeolojik tespiti meselesini. Ve sedimentolojik-paleontolojik olanı da ilgimi çekti," dedi.

Albert çok yüksek sesle konuşmuştu, ötekiler de duysunlar ve Klara ile gizli kapaklı şeyler konuştuğu izlenimi edinmesinler diye. Bir ayağını Volvo'nun içine koymuş haldeki Klara ayağını tekrar çıkardı ve Albert'e, ona memnuniyetle bir şeyler gönderebileceğini söyledi. Eğer itirazı yoksa, bir de Teulada'da kambriyum alt eşiğinin belirlenmesi hakkın-

daki bir tartışmayı da ekleyecekti. Teulada oldukça yakınlardaydı. “Her halükârda,” dedi Albert, “çok sevinirim.” Albert beş yetişkinin ve iki çocuğun dikkatle dinlemekte olduğunu bildiğinden, sesinin yüksekliğini bir kere daha artırmıştı. Sonra Klara’ya Berlin’deki adresini verdi, o da kısa bir “Teşekkür,” ile aldı ve arabaya bindi. Kapısını kapatacakken Albert onun adresini istedi. Evrakları başka türlü nasıl geri gönderecekti? “Zarfın üstüne yazarım,” dedi Klara ve otomobilin kapısını kapattı. Albert “Tamam,” dedi, ama bunu çarpan otomobil kapısının gürültüsünün tam ortasına söylemiş oldu.

Dönüş yolunda Volvo bir süre daha peşlerinden geldi, ama sonra solladı ve viyadükü geride bırakmalarından hemen sonra gözden kayboldu. Marcello Marco’dan daha yavaş sürüyordu, arabasında çocuklar vardı. İkisi de Elena ve Albert ile birlikte arka koltukta oturuyor, birtakım Sardunya bilmece oyunları ile oyalanıyorlardı. Marcello ile Giovanna da Sardunya dilinde sohbet ediyorlardı, böylece Albert kendini tıpkı az önce kendini hissetmek istediği şekilde hissetti: yabancı biri ve tek başına bir gezgin olarak, ama bu kendisine çok da iyi gelmedi. Sardunya yalnızlığı içine sızıyordu. Belki de Klara’nın düşüncesi idi. Ve otomobilin kapısını o kadar hızlı çarpmış olduğu düşüncesi. Onunla bir parça yalnız kalmak isterdi. Ve ona dokunmak da isterdi. Sağ göğsüne mesela. Ya da top oynamaktan sıcaqlanmış olan sırtına. Konuşurken ünlüleri uzatışını da daha uzun süre dinlemek isterdi. Onun yerine Marcello’nun arabasında oturuyor, Sardunya bilmeceleleri, yüksek sesli çocuk kahkahaları dinliyor ve Klara’nın kendisine mektup yazıp yazmayacağını kendine soruyordu. Yazacaksa Berlin’e yazacaktı. Bir arkadaşından, postasına bakmasını ve en önemli olanları peşinden

göndermesini rica etmişti. Şimdiye kadar bir şey gelmemişti. Ya önemli bir şey yoktu ya da arkadaşı önemsemiyordu. Muhtemelen önemsemiyordu. Arkadaşı Klara'nın mektubunu da önemsemeyecekti. Arkadaşına güvenemezdi. Kendisi postaya bakmalıydı. Ayrıca yeni Caravaggio malzemesine ihtiyacı vardı. Birincisi devlet kütüphanesine gitmesi, ikincisi de postasına bakması gerekiyordu. Elena'ya, bir süreligine Berlin'e geri dönmek zorunda olacağını söyleyecekti. Mesleki nedenlerden ötürü.

Çocuklar bir süre daha eğlendiler, sonra yoruldu ve gittikçe sessizleştiler. Bir an geldi ki tamamen sustular ve şarkı söylemeye başlayan Elena'yı dinlediler. Nakaratı "*An-ninnia Anninnia*" ve "*E non ti posso dar conforto*" dizesinden oluşan bir ninni söylüyordu. Hüzünlü, kederli bir şarkıydı, ama aynı zamanda sakinleştirici bir etki yapıyordu ve ilk önce iki kızın, sonra da Albert'in uykuya dalmasına neden oldu. Albert ancak, araba Elena'nın evinin önünde durduğunda uyandı. Indiler ve vedalaştılar, ama Marcello tekrar hareket etmeden önce Albert'i tekrar yanına çağırdı ve otomobilin penceresinden Albert'in çalışma odasına ait anahtarları uzattı. Bu sırada sırtı ve anahtarları bileğini sarkıtarak ve öyle umursamazca pencereden aşağıya doğru tuttu ki, sanki dikkat çekmeden kurtulması gereken bir çöp torbası söz konusuydu. Albert anahtarları, Marcello tarafından kandırılmış olduğu duygusuyla aldı. Bu tabii saçmaydı. Marcello dolandırıcı değil, yardımsever bir fiili kayınçoysu. Belki yardım kendisinden çok Elena'ya yönelikti, ama kendisine de yardım edilmiş oluyordu. Albert teşekkür etti ve anahtarları yukarı kaldırarak Elena'ya doğru döndü, Elena evin içinde gözden kaybolmuştu bile.

Albert acele peşinden gitti. Ona anahtarları göstermek istiyordu. Ama Elena o sırada, bir şişe şarap açmakla meşguldü. Bu olağandışıydı, nadiren ve yalnız özel vesilelerle şa-

rap içerdi. Albert bugün nasıl bir özel vesile olduğunu bilmiyordu. Herhangi bir şey olacaksa bile, bir kıskançlık sahnesi ya da en azından Klara yüzünden bir somurtkanlık bekliyordu. Ama Elena kıskançlık sahnelerinin kadını değildi. Ona anahtarları gösterdi, Elena buna omuz silkerek tepki verdi. Sonra Albert, bir şey mi kutluyoruz, diye sordu. Elena başını kaldırdı ve "Bizi," diye karşılık verdi. Öyle bir bakışla kendisine baktı ki, iki şeyi birden bildiriyordu: bir yandan kendisiyle yatmak istediğini, öte yandan da kendisiyle yatmaktan her an vazgeçebileceğini. Neyse ki her iki sinyal de Albert'e aynı derecede uyarıcı etki yaptı. Ayrıca Elena'nın gözüne, öğleden sonraki gibi minyon ve yuvarlak görünmediğini de fark etti. Aksine. Daha ziyade ince ve uzun görünüyordu, bu vücudunun duruşundan, özellikle de ensesini uzatmış olmasından da kaynaklanıyordu. Jimnastikçilerin ya da tramlenden atlayanların sıçramaya hazırlanırken yaptıkları gibi duruyordu. Hâlâ o dul önlüğü vardı üstünde, ama altına blucin giymiş, beline de bir sweatshirt bağlamıştı. Ayrıca sarı koşu ayakkabıları ve üstüne de ışığı rengârenk yansıtan ipeksi bir kumaştan yapılma ve zigzag biçimli ve besbelli elle dikilmiş bir altın nakış ile süslenmiş turuncu renkli bir yelek giymişti. Şu Afgan hipi yeleklerinden biri değil, nadide bir parça. Elena yelege iliklememişti, önlüğün üst düğmeleri de açıktı ve Albert, onun sütyen takmadığını gördü. Belki külot bile giymemiştir, diye düşündü ve Akdeniz zerafeti, şehirli gevşekliği ve köylü mazbutluğunun bu karışımını öyle baştan çıkarıcı buldu ki, onun kendisini iki parmağıyla bileğinden tutması, yatak odasına götürebilmesi için yeterli oldu.

Soyunmaları bir miktar zaman aldı. Yalnız en gerekli olanları çıkardılar, seviştiler, şarap içtiler, biraz daha soyundular ve tekrar seviştiler, bu arada Elena nadide yelegini bir ara tekrar giymişti ve şimdi çıplak teninin üstünde o vardı. Bū-

tün bunlar neredeyse tam sessizlikte ve ışıklar sönük olmuştu. Lamba yakmamışlardı ve bir tek komodinin üstünde, fazla parlak olmayan bir mum yanıyordu. O kadar karanlıktı ki, dış hatları belirsizleşiyordu. Elena belirsizleşti, Albert belirsizleşti, oda, ev, bütün Sardunya belirsizleşti ve Albert bir ara hem Sardunya'da hem Berlin'de ve aynı anda da Kiel ya da Westfalen'deki Halle'de olduğu duygusuna kapıldı. Sardunya'dan başka hiçbir yerde olmadığını farkına, Elena ansızın ve heyecanlı sevişmelerinin tam ortasında yatağın yanındaki düğmeye uzanıp ışığı yaktığında vardı. Tüm oteki odalarda olduğu gibi yatak odasında da tavanda uzun flüoresan ampul vardı. Ancak hep komodin lambalarını kullanmışlardı, tavan lambasını değil. Ama şimdi tavan lambasının ışığı çaktı, öyle ki hâlâ Elena'yla meşgul olan Albert gözlerini kısıtı, protesto etmeye hazırlandı. Ama bir şey söyleyemeden Elena onu iterek kendinden uzaklaştırdı, doğruldu, yeleği çıkarıp bir tişört giydi, ama külot giymedi ve Albert'e, "Devam etmek istemiyorum," dedi. Albert ise devam etmek istiyordu ve ellerini onun bacağına koydu. Elena ilk önce tepki vermedi, sonra ellerini onun ellerinin üstüne koydu ve ona baktı. Gözleri ışıltılıydı, belli ki gözleri yaşla dolmak üzereydi, ama bu Albert'i şu an ilgilendirmiyordu. Ellerini bacağından biraz daha yukarıya kaydırmaya çalıştı. Elena ona izin verdi, ama sadece birkaç santimliğine, sonra "Basta" dedi ve bir kere daha, "Artık istemiyorum," diye tekrar etti. Onun bu "Basta"sı öyle kararlılıkla söylenmişti ki, Albert parmağını bile kıpırdatmaya cesaret edemedi. Gayet belliydi, artık onunla yatmak istemiyordu. Muhtemelen orgazm riskine girmek istemiyordu. Sonuçta ona yaklaşmıştı. Ve kendisi zaten orgazma yakındı. Kendisi hâlâ yakındı. Ta ki Elena, "Yalnız kalmak istiyorum," diyene kadar.

Bunun üzerine Albert yataktan kalktı ve bir şeyler giydi. Orgazm artık düşünülemezdi. Şimdi, tuvalete gitmeyi dü-

şünüyordu. Birden karnında basınç duydu, bağırsakları isyan halindeydi. Elena'nın yalnız kalma isteği kendisine iyi gelmemişti. Ayrıca bunun ne demek olduğunu da bilmiyordu. Odadan çıkmalı mıydı? Ya da evden? Albert öfkelen-di. Bu, karın ağrısını hafifletti. Sonra daha da fazla öfkelen-di ve "Yalnızsın bile," diye karşılık verdi. Cümleyi daha bitirme-mişti ki, pişman oldu. Bir hiddet edimiydi, gerçi ölümcül olmayan, ama içeride yaralara neden olabilecek bir söz dar-besiydi. Ruhsal kanamalara neden olabilirdi. Şimdi Ele-na'dan kendisini affetmesini dilemek geldi içinden. Bir yan-dan. Öte yandan o hâlâ yatakta oturmuş sigara içiyor, şarabı yudumluyor ve kıpırdamadan kendisine bakıyordu. Hâlâ külot giymemişti ve Albert sadece onun mükemmel kay-ganlıktaki tüysüz bacaklarını değil, ar yerini de gördü. Ger-çi orgazm istemiyor, diye düşündü Albert, ama püsküllü eteği eksik ve *kayta* yapmayı bekleyen bir Trobriandlı çocu-ğu gibi davranıyordu. Yalnız, Trobriandlı çocuklar MS iç-mezlerdi ve *Carignano delle Terre Brune* yudumlamazdı. Ve Albert şimdi, yarı karanlıkta fark etmediği bir şeyi de gör-dü: Elena apış arasını tıraş etmişti. Gerçi tamamen değil, ama yetişkin bir kadının tüylerinin, genç bir kızın ar üçge-nine dönüşmesine yetecek kadar. Elenea'nın genç kız hali Albert'in hoşuna gitti, hatta çok hoşuna gitti, ama yeni bir yakınlaşmaya cesaret edemedi. Aynı zamanda da, niye böy-le tıraş olduğunu kendine sordu. Bir tür eğitim mi? Kendi vücudunda ileri eğitim seansı? Bunu düşünemiyordu. Müş-terilerinde pratik yapmak için yeterince fırsatı vardı. Albert İranlı'yı düşündü. Şarklılar çocuksu kadınları severdi. Özel-likle de evli şarklılar. Albert yelege de düşündü. Afgan hipi yelege değilse, belki de İranlı bir *Haute-Couture* yelegiydi. Marcello'nun böyle sırtımasının nedeni bu muydu? Albert şimdi bir kavga başlatmak ve kıskançlık gösterisi yapmak isterdi, oysa İranlı ile tekrar temas kurmuş olduğunu düşü-

nemiyordu. Buna rağmen onunla kavga etmek isterdi. Arından onunla bir kere daha yatmak üzere. Mum ışığında değil, flüoresan ışığı altında. Ama bu düşünülemezdi, bunu onun yüzünden, koyu ve yorgun gözlerinden anlıyordu. Elena kendine bir kadeh daha doldurdu, neredeyse tüm şeyi tek başına içmişti. Sonra bir kere daha, artık istemediğini söyledi. Albert isteksizce, anladığı cevabını verdi. Bu sırada ellerini kaldırdı, barışçı amaçlarla geldiğini göstermeye çalışan biri gibi, Elena'ya doğru ellerinin ayasını uzattı. O ise, yine alçak sesle ve kendi kendine konuşurcasına, bir süre ayrılımlarını önerdiğini ekledi.

Albert karşılık vermedi. Ama göğüs hizasında bir sancının yayıldığını hissetti. Aynı zamanda, acısa da, gerçek gibi hissetse de, bu sancının gerçek olmadığını biliyordu. Ama şimdi özellikle çok acı çekmesi, hatta kendini incinmiş hissetmesi tamamen gereksizdi. Aslında Elena, kendisinin de düşünmüş olduğu bir şeyi dile getirmişti. Yalnız, o herhangi bir gerekçeye gerek duymuyordu, oysa kendi tarzı epeyce korkakça olacaktı, çünkü çalışmasını ve acil kütüphane ziyaretlerini bahane edecekti. Oysa gerçek bu değildi. Gerçek, Berlin'i özlemiş olmasıydı. Evini ve posta kutusunu özlemişti, içinde Klara'dan bir mektubun bekleyeceği kutuyu. Gerçek ayrıca, Elena'nın stüdyosuna daha ilk ayak bastığı anda, beyninin içinde bir slogan afişinin dalgalandığını hissetmiş olmasıydı ve afişte şu yazılıydı: *Ben bir Sardunya kozmetik salonunda yaşamak istemiyorum.* Afişi göz ardı etmişti. Kafasında hep birtakım cümleler uçuşup dururdu. Onların her birini ciddiye alamazdı ya. Ama bazen de içlerinde, geçerliliğe sahip bir cümle de olurdu.

Sonra yine de bir kere daha yattılar. Flüoresan ışığında değil, üstü bir bezle örtülü komodin lambasının loşluğunda. Ondan önce, Albert'in hemen yarından sonraki gün Berlin'e gideceğini kararlaştırmışlardı. Albert'in Carbonia'ya

geri dönüşü konusunu daha sonra telefonda konuşacaklardı. Albert bu telefon konuşmasının hiçbir zaman olmayacağını biliyordu. Herhalde Elena da biliyordu. Ama ikisi de geçici ayrılık fikrine bağlı kalıyordu. Kendisi bunu, daha rahat olduğundan ve daha az acı verdiğinden yapıyordu. Normalde hiçbir gerçeğin yolundan kaçmayan Elena muhtemelen bezginlikten yapıyordu. Taviz verip kendisiyle bir kere daha yatmasının da nedeni muhtemelen aynıydı. Ama belki sırf şaraptandı. Albert'in okşamalarından keyif alıyor görünüyordu, bu arada uyuşuk bir hale büründü ve kendini neredeyse iradesiz şekilde teslim etti. Albert onu ilk defa böyle hissediyordu. Kendisine tamamen teslim olmuş gibiydi, neredeyse trans halinde, mükemmel bir kurban ve Albert'in içinden, kaba, düşüncesiz bir sevgiliye dönüşmek geliyordu. İranlı gibi olmak isterdi. Ama onun yerine, istediği gibi olamayacağını görmek durumunda kaldı. Ona bir süre daha haz verebilirdi, Elena bunlara usulca inleyerek tepki veriyordu, ama bir yere varmıyordu. Sonsuza kadar böyle devam edebilirdi ve bu arada da türlü türlü pratik işleri düşünmeye başladı. Ama hep kadınların öyle yaptığı söylenirdi ya, hani sevişirken ev işlerini ya da kuaföre gidişi düşündükleri. Albert, dönüş yolculuğu için feribotta yataklı kabin rezervasyonu yaptırmayı düşündü. Kendine bu rahatlığı sağlamak istiyordu. Ayrıca Klara'nın terden parılda-yan omuzlarını düşündü. Klara'yı düşünmek biraz daha aktifleşmesine neden oldu, daha hızlı hareket etti, buna da Elena ona göre karşılık verdi. Ama sonra Elena istegini kaybetmiş gibi göründü ve gözlerini bile açmadan Albert'i kendinden öteye itti. Belki orgazma ulaşmıştı. Orgazm taklidi yapan kadınlar vardı. Elena ise onu gizliyor görünüyordu. Dışa karşı sakın kalıyor, içten içe ise irade dışı sarsılıyordu. Albert bir kere Laokoon grubu hakkında bir seminere gitmişti. Winckelmann'ın *Yunan Eserlerinin Resim ve Heykeli-*

lik Sanatında Taklit Edilmesi Üzerine Düşünceler seminerinde, Winckelmann'ın yılanlar tarafından kısıkvrak sarmalanmış halde kıvranan Laokoon'un ifadesini, yüzeyinde ne kadar çırpıntılı olursa olsun, dibi her zaman sakın kalan deniz ile karşılaştırdığını okumuşlardı. Elena'nın durumu da buna benziyordu - yalnız tam tersiydi. Dışı sakindi, dipte ise fırtınayla kasıp kavruluyordu. Gerçi şimdi artık kasıp kavrulmuyordu, sözümona bir uyuşukluk halinden gerçek bir derin uykuya kayıp gitmişti, böylece Albert'e de aynı şekilde uyumaktan başka yapacak şey kalmamıştı.

Ertesi günü ikisi rutin dinginlikle geçirdiler. Elena müşterilerini kabul etti. Albert, Tirrenia bürosuna gidip feribottan yer ayırttı. Kabin bileti kalmamıştı, bu da geceyi üst salon dedikleri yerdeki şezlonglardan birinde geçirmek zorunda kalması demekti. Yine de yer ayırttı, beklemek istemiyordu, Carbonia'daki bu gün, bu son gün bile ona neredeyse aşırı uzun geliyordu. Akşamı ayrı ayrı geçirdiler. Elena ev gezmesine gitti, Albert eşyalarını topladı. Marcello, Giovanna ve çocuklarla vedalaşmadı. Nasıl olsa geri gelecekti ya. Sırf birkaç kitap ödünç almak üzere Berlin'e gidiyordu ya. Akşam tek başına yemek yedi. Sonunda yatağa da tek başına girdi, Elena gecikmişti. Gecenin yarısında uyandığında, Elena yanındaydı ve uyuyordu. Albert, Yunan klasik eserlerine soylu bir dargörüşlülük ve sessiz bir yücelik atfetmiş olan Winckelmann'ı düşündü. Elena dargörüşlü değildi, soylu dargörüşlü de değildi. Ama sessiz bir yücelik havası yayıyordu gerçekten de, özellikle de şimdi, Winckelmann'ın diyeceği gibi dinginliğin durgunluğunda. Acı mı çekiyordu, yoksa sadece hüzünlü müydü, yüzünden belli olmuyordu. Ertesi sabah da bu dinginlik durgunluğu Elena'yı terk etmiş görünmüyordu. Elena kahvaltıyı hazırladı,

akşamki ziyaretinden söz etti ve Marcello ile, birinci katı yaptırmayı konuştuklarını anlattı. Marcello yazın bununla ilgilenecekti. Albert pek az yedi ve gerektiğinden daha erken saatte otobüs durağına gitmek üzere kalktı. Elena kendisine eşlik etmek istedi, kendisi reddetti, o da ısrar etmedi.

Evden çıkarken, Elena saçlarını okşadı ve ağzından öptü. İki elinde de birer valiz vardı ve onu kucaklamaya çalıştı, ama bunu valizleri indirmeden yapmaya çalışınca önce kendisi, sonra Elena da, neredeyse düşüyordu. Elena valizlerden birini elinden aldı, yere koydu, "*Poveretto*," dedi ve bir öpücük daha verdi. Sonra valizi yerden kaldırdı, eline verdi ve eve girdi. "*Poveretto*," demişti ve Albert bu sefer de, bununla neyi kastettiğini öğrenmek istemedi. Ama otobüse oturduğunda ve kendi yansımasını pencere camında gördüğünde, elinde olmadan aleyhindeki anlamlardan birinde karar kıldı. İnkâr edilemezdi, hayli sefil görünüyordu. Solgundu; gözleri sulu, çene ve yanakları hamur gibiydi.

İranlı'nın havası da yoktu kendisinde. İyi anlamda Kuzey Alman gibi bile görünmüyordu. Neyse ki camdaki yansıması karşısında uyuyakaldı, Cagliari'ye kadarki yolun büyük bölümünü uyuyarak geçirdi ve feribota uykudan ağırlaşmış bir kafayla bindi. Gemi açıldıktan, önce Cagliari Limanı ve sonra da Sardunya'nın kayalık kıyısı da yavaş yavaş uzaklaştıktan sonra, Marcello'nun anahtarının hâlâ ceketinin cebinde durduğunu fark etti. İki taneydiler. Biri parmaklıklı panjur, öteki kapı için. Anahtarları denize atma dürtüsüne karşı koydu. Onun yerine onları üst salon deneni yerdeki çöp sepetlerinden birine attı.

Huzursuzluk, Albert'in öteden beri yaşadığı en temel duygudur. Bebekliğinde bile rahat bir uykunun gevşekliğini veya anne sütünün tatlı rehabetini tatmamıştır. Rahatsız ve mütereddit ruhu, kalabalıklara karışmasına izin vermez; genç adam yaşamı uzaktan izlemeye razı olur. Bu sıkıntılı durum, yakıcı güzelliğiyle Albert'in aklını başından alacak İtalyan dilberi Elena'yla değişecektir: Albert nihayet tenini kurutan kaşıntılarından ve ruhunu saran sıkıntılardan kurtulacaktır. Genç adam "ruhunun merhemine" o kadar bağlanır ki, Elena İtalya'ya dönmeye karar verdiğinde onun peşinden gitmekte tereddüt etmez. Fakat Sardunya bozkırına vardığında, kaşıntılarının bir kez daha nüksetmesine engel olamayacaktır...

Daha önce *Kaybolan* adlı romanıyla tanıdığımız Hans-Ulrich Treichel, *Yeryüzündeki Amor*'da eğlenceli üslubuyla, hem genç bir adamın kişiliğini bulma çabalarını, hem de yaşadığı dokunaklı aşk hikâyesini anlatıyor.

İLETİŞİM 939
ÇAĞDAŞ DÜNYA
EDEBİYATI 187

ISBN 978-05-0166-7

9 789730 501661